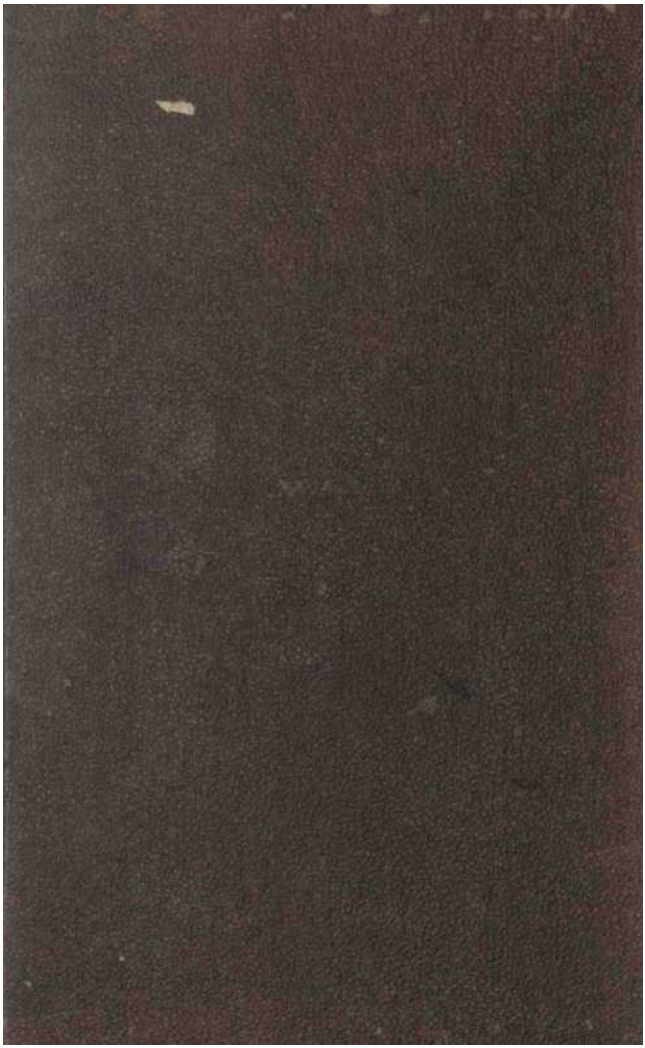

ProprWafct
Bibliotecii
Universitiţii Uşi
• ït-qji

BIBIOTECA LITTERARIA SERIA III.

CRUCEA
de
ARGINTU.

(le la

Tradusă de

IO AX KîilADE.

(¡EOIMJE

I0AMDÜ.

1858.

LIBRARIÜ-ED1T0RÜ

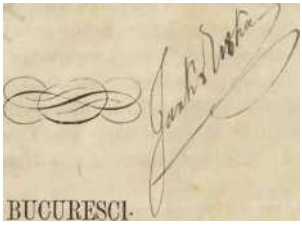

7 SEP. 1935

Bibüiiio CamrJîlHi

tei – » *t' '¡{Ujpip*

Ori-quftte essemplare nil vor avcà
subînsemna- rca mon, le voiu contesta dupo legi.

Librariü-Editoriü

CRUCEA DE ARGINTU.

1.

În sóra, aqueea era în Ierusalcm marc cină la Ponţiu-Pilat, procurator în Iudeea din partea impcratorului Tiberiu.

Către capotul dillci, quea mai al lesă şi mai magnetică societate a cetăţii se dusse la domnul roman. Casa, câ a tutulor (pieilor mai mari şi avuţi ai ţerrei, eră de petră tăiată, tencuită cu var şi văpsită cu roşu.[1]

Spre â intră în somptuós'a locuinţă, se trecea printr'o curte pătrată , de tóté părţile eu colone quc formă o galerie. în midloeul curţii curgeă o fón- tănă que respăndiă recórea sub cerul ferbinte de Arabia. Un palmifer forte marc învcliă cu umbra'i aquca ibntănă în timpul diliéi. Vestibulul eră plin de servitori, şi printr'ensul óspii trecea în sall'a óspeţului lemnată (tapetată.) cu sandal incrustat cu avoriu.

îinpregiurul mesei eră asşedate paturi de cedru accoperite cu draperii de mult preţu, pe quari

Ieremia, XXIII, v. 11.

commesenii se aşşeţjă spre mâncare... Dupo (latinele ţerrei, femeile que eră invitate la ospeţu, addusses- sero cu sine quâte o sclavă que sta în picidre la spatele ddmnei salle quât ţinea dspeţul spre ă 'i servi. Aşă s'a întâmplat qua Geneviev'a, femeea lui Fer- gan, să assiste câ o sclavă la scenele que le descrie singură în aqueastă istorie. Ea însoşisse pe dom- na sa Aurelia que fussesse invitată la Ponţiu-Pilat.

Commesenii eră dmeni mari; se destingeă între quei mai de frunte domnul Baruch, membru al senliadrinului (senator) şi doctor în legi (cărturar); Mai eră domnul Chusa, intendentul casei lui Erod, tetrarcliul sau Domnul Iudei, que se afla sub protecţia Pom ei. Eră că dspe iniou şi curtenit domnul Gre- mion que venisse în Iudeea din Gallia romană că tribun al tesaurului din Iudeea; Mi'ţi mai eră şi domnul Ionă unul din quei mai avuţi bancliieri din le- rusalem. în fine eră şi domnul Caiafa, unul din prinşii preoţilor (arcliierei) ebrei.

între femeile invitate la dspeţu se affă Lucreţia, soşia lui Ponţiu-Pilatu; Aurelia, soşia lui Gremion, şi Ioanna soşia lui Chusa.[1]

Quelle mai frumdse femei din adunarea que cină la Pilat din Pont, eră Ioanna şi Aurelia. Ioanna aveă aquea frumuseţe particulară la femeile orientale; ochi mari şi negri, dulci şi vii tot de o dată, nisce dinţi aşă de albi în quât faşa brună a israelitei îi a- rată de o albeţă şi mai strălucitoare. Un turban de o preţiosă stofă de Tyr, în culdrea porfyrei împletit de o catcnă de aur alle quăria căpcteie cădea

1 **„Ioanna, femeca lui Chusa, intendentului lui Erod, Sosana şi altele multe ajuta lui Isus cu din averile lor." (Luca, C. VIII v. 3.)**

de ambele părti pe umere,[1] îi încadra fruntea peste quare treceă doe gr ó se cosiţe din perul ci (pici negru. Rochi ca îi eră albă şi[fi] lăssa braţele ă se vedea în totă albeţea şi nuditatea lor încărcate de bracelete de aur. Peste aquca rochie, que îi strfmgeă tallia cu o cingatóre purpuria de culórea turbanului, purtă un vestment de mătase portocaliă faro mănice. Chipul frumos al loannei avea o espressic plină de blândeţe şi surrisu'i esprimă o bunătate rară.

Aurelia, soţia lui Gremion, născută din părinţi romani, în Gallia de miadă <J\, eră bellă assemenea, şi purtă vestmintele ţerrei salle: doc tunice, una lungă şi culóre de roşă, şi alta scurtă pe d'asu- pra, albastră deschis; o tortă de aur îi reţinea cosiţele castanii. Pe quăt Ioanna eră de brună pc a- tata Aurelia eră de albă; ochii mari cerulii străluceă de voie-bună, şi voiosu'i surrîs (lă pe facă o inimă în tot d'auna bună.

Senatorul Baruch, unul din quci mai profunzi cărturari, aveă locul de ondre la cină. Sernână om forte măncăcios, quoci chiulaful sau legătura capului verde îi tot cădeă pe frunte de mult que eră cu nasul tot în farfuriă sau platul de din ainte. I)e doc şi cnsuşi de trei ori se tot descinse şi 'şi mai lăssb breul în voie que se depenă peste un vestment că viorella şi cu ciucuri lungi de fir albu. De mai multe ori lăcomia aqucstui senator făcu pe Ioanna şi pe Aurelia, que devenisseró de currend amice şi quari stă una lfmgo alta, ă'şi schimbă quăte-va vorbe îngănate şi ă se uită la ellu cu cód'a ochiului. Gencvieva (que

[1] **Cartea facerii, XX v.**

scrie aquestea) stă la spatele lor si nui scăpa nici una clin vorbele lor şi din (pieile que se petrecea la masă.

Domnul lonă, bancliierul quel mai avut din le- rusalcm, purta un turban micuţii sau ticăit galben; vestmentul îi eră albastru închis: avea o barbă că- runtă şi ascuţită; chipul întregii îi semcnă cu al unei passeri răpitdre. De quănd în quănd tot vorbiă încet cu senatorul, quarc îi respundeă forte rar: quoci o- mul eră occupat cu mâncarea sa. Mai marele preot Caiafa. Gremion şi Ponţiu-Pilat din prevină cu alte persdne îşi avcă iaro partitivi lor de vorbă.

Către capătul cinei, cărturarul, că toţi cărturarii, incepusse ă se mai satură, şi îşi sterse barba cu dosul manei. Apoi adrcssămlu-se către tribunul te- saurului de currend venit în ludcea, îi disse:

— Domine Gremion, început—ai ă te deprinde cu astă ticăită de ţerră a ndstră? Mare schimbare este pentru domnia ta que vii din Gallia romană... Que de mai caile ai făcut!

— îmi place să vedu ţerrc nuoc, rcspunse Gremion; .şi adesea voiu ave occasia ă strebatte pe aquăsta spre ă preveghiă dările fiscului.

— Din disgrario nobilul Gremion, disse ban- chierul lonă, vine în Iudeea în nisce timpi forte trişti şi grei.

— Pentru que, domnule V întrebă Gremion.

— Totd'ăuna timpii sunt grei quănd sunt nisce timpi de turburări, adausse bancliierul.

— Fără îndoielă, domnule lonă; anse de quari turburări vei să vorbesci?

— Amicul meu Tonă, va să'ţi facă cunoscute

desordinele que vagabondul aquella din Nazarcth ad- duce pretutindeni dupo sine si quari crescu din di în di, lud vorba că un mai priceput, cărturarul Barucli.

— A! aquel teslar din Galilea, născut într'uu biet staul, şi fiiul unui rotar?... disse Gremion. Spun' quo străbate în lungii şi în lat ţerr'a ... Cum îl cliia- mă ore? Nu'ini adducu a minte numele.

— De *i ar dă numele quc i se cuvine, strige cărturarul mânios, '1 ar' numi cu adevărat sceleratul... nelegiuitul... amăgitorul; Tinse, din disgraţid îl numescu lisus.

— Un limbut, disse Ponţiu-Pilat, înălţând din umeri dupo que mai antciu îşi deşert» cupa: un nebun quc se jdcă cu copii şi vorbesce tot dc păsse- relle... nimicii mai mult.

— Mărite si elarissime domine Pilate, strig» cărturarul cu un ton de imputare, eu nu tc pot pricepe! Cum? Dominaţia ta que represenţi pe augustul imperator Tiberîu, pe protectorul nostru dmenilor păcii şi ai cuvioşiei, quoci fără oştirile vostre, de mult mulţimea calicilor s'ar ii sculat asupra lui Krod domnul nostru : dominaţia ta să te arăţi atât de nepăsător la faptele şi urmările aqueslui Nazarcan?... şi să'l tracţi numai de un nebun ?... A! domine Ponţie-Pilat! domine Ponţie Pilat... Nu c astădi dc ânteia dată quo îţi dicu: Nebuni de felul aquestuîa sunt leprele, pestele, lovele, morţile publice.

— Şi eu vă repetu, domnii mei, redisse P011- ţiu-Pilat, întindendu'şi cup'a deşertă la sclavul seu que îi stă la spate, vă repet quo vă speriaţi de nimicii... Lăssaţi să spuiă quăte vă voi aqucst Nazarinean, quo vorbele lui vor trece că

văntul.

— Rabi Barucli, cum sc vede, inţellepţiei talie tare ’ţi sta pe stomach junele din Nazareth? glisse Ioanna cu 1111 chip forte blând. Nu poţi sa aii^li de numele lui fard să te apprindi de manie.

— Ve<Ji bine qud’mi stă pe stomacli, glisse cărturarul, şi ani dreptate, qudei aquestu Nazarean que nu mai respectă nimicu, nu numai m’a insultat, pe mine, uite-me, în persdnă, ci anco a insultat şi pe toţi confraţii mei cărturari în persdna mea... Audi acolo? sciţi domnia vostră ieri, queea que a cuteijat să (Jică în piaţa templului quand m’a veijut trecênd pe acolo ?...

— Să ăudim şi noi, Preînţellcpte Barueh, a-qucllе terribile vorbe, adaosse Ioanna surredènd. Cată să iiă qiievă de nesuferit !...

— Que de nesuffcrit? abominabil, monstruos, să se cutremure carnea pe om, adausse cărturarul. Ascultaţi : Treceam ieri prin piaţa Templului; me înturnam dela prandul vecinului meu Samuel... Veţju de departe o grămmadă de calici, de meseriaşi, de cămilari, de caterari, şi de femei de viaţa desfrenată, copii desculţi şi trenţeroşi, şi tot felul de omeni din quci mai pericoloşi, tot que este mai scerbos şi mai înfiorător pe lume. Toţi asculta pe omul asta coco-ţat pc o pdtră, que limbuţiâ şi sc sporăviă din tdte puterile. Acolo unde mc vede, mc arată cu un semnu que face din mână. Toţi vagabondii aqucia, domnilor, se întorcu către mine, şi eu audu cu urechile a- stea alic mellc, pc Nazarean ; quôci era ellu şi **’l** aşi fi devinât numai dupo pertinanţ’a lui :[1] autju pc Na-

1 **Toţi publicanii (vameşii) şi ômcnii de o viaţă corruptă se ţinea dup5 dânsul (dupo Iisus) spro a’l asculta. Cărturarii şi Fariseii îşi »¡¡cea linii altora: „Omul aqucsta sc adună cu ômeni desfrânaţi .şi mănâncă cu dânşii." (Luca C. XV, v. 1—2).**

zarean dicénd către aquel bmeni limicu: „Luaţi de£ ari que se prèle
„a minte şi feri ţi-vă de aqucsti că placu à ii aun ele
„âmblă în vestminte lungi şi largi.» ântOiu în
„salutaţi în pieţele publice, ă aveă líí
„synagoge şi primele locuri la
óíJjwie.

— Cată să mărturisesci, Mărite illustrissime domine Ponţie-Pilat, prorupse bancliierul lonă, quo este peste putinţă să împingă quinevă neruşinarea şi cutedărca personalităţii mai departe...

— Mie mi se pare, (Jisse încet Aurelia către Ioanna, făcend'o să vodă pe cărturar quo occupă chiar locul de onóre la dspeţu, mie mi se pare pecum se vede quo domnului Barucli îi cam place mult locurile aquestea.

— Apoi de aqueea este şi aşă de înţepat în contra junelui din Nazareth, que nu póte sufteri făşărie, respunse Ioanna, unde Barucli urma din que în que mai furios.

— Anse, ia să vedeţi, domnilor, şi domnii mei queea que este mai abominabil. „Feriţi-ve, adausse „aquest amăgitor, feriţi-vă de aqucsti cărturari que „dumică casele văduvelor sub cuvânt quo faeu rugăciuni lungi, omenii aquestia (şi neruşinatul mc a- „rătb din nuou), omenii aquestia vor fi mai aspru judecaţi.* Adevăr clicii voă, fariseilor şi cărturarilor „(şi se uită la mine) quo vameşii şi femeile perdute „vor intră mai curreiul

1 **Evangelilu dc la Marc», C. XII. v. 31.**

de quăt voi îu[1] împărăţia lui „Dumnedeu.[2]“ Uite cu urechile melle aiujiu aquestea de la aquest Nazarean. Şi acum, Mărite şi clarissimc

2 **De la Matheiu, C. XXI, v. 31.**
Cetatea lenisalemului avea patru porţi mari de patru părţi pe unde intra cu carrele, cu cămillc şi alte vite; iar pentru pedestri spre si cși la ţerrinc şi *a* 1111 ocoli, avea portiţe mici în mai multe locuri cu differento

domine Ponţie Pilat, îţi declar cu, quo de nu se va pedepsi (piatr- înai curând aquestă licenţă desfrânată quc eutâdă a ataca autoritatea cărturarilor, que nu e alfa dequat lcgfca si autoritatea enseşi... daquo filc- quiue pdte fără nici o toniă de pedepsă â da pe cărturari în urra si dispreţul publicului, îţi spuiu quo noi dăm de rîpă — ş'a dus de societate.

— Lăssaţi'l să vorbescă, urmo Pillat din Pont, dupo que îşi deşerte din nuou cup'a: lăssaţi să vorbescă şi cătaţi ă trăi quăt se pdte mai bine şi mai voios...

E cu neputinţă â trăi în pace, Mărite si illustrissime domine, quâud prevede quinevâ nisce de- sastre aşa de mari, lub vorba bancbierul Ionă. Eu o spuiu curat, temerea demnului meu amicii Baruch este forte cu temeiu... N'are que să dică quinevâ, eu unul dicu assemenea quo suntem pe marginea a- bysului. Vai de lume! Lemnarul asta de Nezarcan are o neruşinare şi o impertinenţă que întrece tbte marginile. Nu mai respectă nimicii, domnii mei, nimicii v'o spuiu. Ieri attacâ legea şi autoritatea în persbna reprezentanţilor lor; astădi s'a legat de capul avuţilor şi întărreta assupra lor tina, drojdiile populatei... N\a cutedat ellu să dică vorbele aqucstea, quo numai cugetând la densele me coprind iiorile morţii? vorbe execrabile. Audiţi acolo! să dică ellu: „quo *b* mai neted şi mai cu putinţă să intre cămilla „prin *Urechile Acului*[1] dequat un om cu avuţie în împărăţia cerului!!!"

Toţi commcseiii strigară cu spaimă de o dată la vorbele aquestea:

— O! pentru Dumnedeu! que abominatio!...

— Unde ajungem cu ast-fel de vorbe?...

— în fundul abysului, dup« cum a demonstrata înţclleptul şi clarissimul Barucli.

— Daqua c aşa, apoi noi toţi quăţi avem quate qnevă. toţi quăţi avem aur şi argint în sicrinele nd- stre, aide pe copcă la focul ghebcnci, la focul eternii!!! Audi dumneata?

— yi apoi să ne compare cu cămillele quc nu pot trece prin Urechile Acului!

— Ş'apoi cui spune Nazareanul tdte moiist.ru- osilăţile aquestea? la calicimea quea mai sccrbdsă şi mai înrăutăţită a populatei...-

— Vcdi bine, (jua s'o ammuţe, domnilor, spre ă predă pe qitei avuţi.

— Asta o curat spre ă binecuvânta şi încuviinţă patimile detestabile alle hoţilor de desculţi, cu quarc Iisus mdre de gătu petrecendu'şi timpul si îm- betându-se cu dânşii?[1]

— Eu unul nu sciu de que să voiescu răul flăcăului asta, disc Ponţiu-Pilat rîdcndu, şi întindend din nuou cup'a la sclav. Quei cari beau, domnilor, nu sunt omeni periculoşi...

— Anse nu ă numai atăt, adausse Caiafa, ar- cbierul, Nazareanul asta nu numai batjocură legea

1 **Fi iul omului a venit .şi s'a arătat mâncând si bend, şi voidiceti: Aque- sta e un om quc mănâncă bine şi bea vin; este amicul publicanilor (vameşilor) şi al omenilor cu rea vieţuire. (Euca, C. VIII. v. 3i.)**

şi o calcă precum şi autoritatea şi proprietatea avuţilor, ci s'a întins ă călca tot cu aqueeaşi nctemere şi cnsuşi religia părinţilor noştri. Deuterenomul dice anume: „Nu vei împrumută cu interes (camătă) fra telui teu, ci numai streinilor.“ Luaţi a minte bine, domnilor, quo legea (lice quo *numai străinilor* să împrumutaţi cu interes. Hei bine, omul asta despre- ţuind prescripţiile sântei ndstre religii, Nazareanul asta, unul că densul îşi arrogă dreptul de ă (lice: „Faceţi bine la toţi, şi împrumutaţi fără *h* speră ni- „micu.“ Şi apoi mai adauge şi mai appăsat: „Nu „veţi pute servi tot de o dată şi lui Dumncdeu şi lui „Mamonă (argintului),“ ' Acolo unde religia declară formal quo omului este crtat ă tragge folosul reu din banii sei, quând e vorba de la străini: Nazareanul a- sta blasfcmând în contra Sântei Scriplure, şi la una din dogmele salle quelle mai importante, denăgă qucea que ca affirmă, şi le ţine în loc acolo unde legea îţi dă voie!!

— Qunlitatea mea de idolatru, de păgânu, cum diceţi dumneavdstră, prorupse Filat Ponţiul din que în que mai cu voie bună, nu mc iartă ă luă parte la o asfel de discussio... rcligidsă. Eu, pe legea mea, am să invoc şi să ador cum sciu cu pe atot-poten- tid şi mult minunatul nostru liacchu... Hei sclaviile, vin să bem, vin!

— Cu tdte aquestea illuslrissime domine Pon- ţie-Pilat, luă vorba banchierul Ionă que nu

*** Luca, C. XVI, v. 13.**

puteă să'şi ţie supperarea que îi adduceă nepăsarea Romanului, lăssând la o parte queea que este de sacrilegiu în

dAscle si "fapte... Nazareanul, sacrilegiul ca sacril- lcgiul, anse quAte fiice despre interesul banilor! Anse... eata sa mărturisesci quö aquösta propositio sau pretenţie a lui este una clin quelle mai nebune, mai absurde, mai criminale ; quöci ve întreb, domnilor, de sre va lua lumea dupö densul, atunci que se va facce commerciul nostru ?...

* — Aste è ruina averilor publice!

— Atunci cu que să mai facu eu aurul que am în casele melle, de nu voiu trage folos dintr ensul, de voiu împrumuta fără à sperà nimicu, dupö cum dice aquest blestemat de înnoitor? De unde a mai eşit cu ast-fel de blestemăţii. Credeţi-me quö ar fi de rîs ![1]... daqua n'ar a vő de que să se temă şi să se cutremure quinevâ...

— Şi nu ô vorb'a numai de o lovire isolată în contra sântei nóstre religii, adausse Caiafa arcliie- reul. Aqiû nu è vorb'a de o insultă, quö vorba trece; Anse la omul asta, la Nazareanul asta è o sys- temă trasă, d'à batjocori, d'à insulta, d'à sepà din temelie credinţ'a şi legea părinţilor noştri, şi éccö o probă nuoă. Mai deunădi nisce amalaţi erâ la scăl- dătorea de la Betliescla.

— Quea de lîngo Pórta-Oilor?

— Chiar aqueea... În aquea d\ erâ (Jioa Sâmbetei. Şi sciţi, domnii mei, quAt è de mare şi sAntă ţinerea SAmbetei, în quare nu è iertat à se face nimicu.

— Pentru ori que om cu temere de Dumnezeu este quea mai terribilă nelegiuire ă fiice quevà în cjioa SAmbetei.

Şi fariseii qne erâ scumpi şi sgîrciţi arnjia pc Iisus <]icend aqucstea, şi îşi bătea jocu de dfinsul. (Luca, C. XVI, v. 14).

*** Luca, C. XVI, v. 13.**

— .Judecaţi acum purtarea şi fapta Nazarea- milui, urmb Caiafa. Se duce la scăldătbre, şi luaţi aminte quo printr'o condamnabilă astuţie, şi qua să ruine şi pe bieţi medici, elin nu ia nimicii pentru vin#- deeările que face. qudci se pricepe forte bine în arta mcdicinei.

— (Juni vrei, domnule Caiafa, qua omul asta să mai respecte pe medici quand ellu nu respectă nimicii?...

— Nazareanul vine dar la scăldătoare, cum clis— sein, şi află acolo intre alţii, un om que aveă piciorul scos de la locul seu sau în paralisie, pe quare nelegiuitul îl şi pune la locul seu...

— Cum! în dioa Sâmbetei?

— Vedi bine.

— A culcdat un'a ca aquesta?

— O abominaţi'a desolaţiei!

— Să vindece un amalat în dioa Sâmbetei... O que sacrilegiu.

— Aşa, domni mei, respunse Archiereul, que (Jille aumiu ajuns! a commis nelegiuitul sacrilegiul aquesta.[1]

— Eu aşu pricepe mania aqucstor omeni, disse Aurelia către Ioanna surrbjeiid; quand junele aquesta n'ar fi voit să vindece aquel amalat: ci ast-folcum îl judică ei nu înţelleg'ii nici de cum.

1 **„Omul aquesta so dusse â cjice Judanilor quo Iisiw era quelque îl vin- dccasse; si dc aqueasta Judanii persecuta pe Iisus, şi îl căută spre a'l uccide, pentru qud ellu *filăm* ast-fel dc lucruri în dioa Sâmbetei" (buca, C. V, v. 15—Ui.)**

— O ast-fel de neleguire, adaosse cărturarul

Bănicii, ar' rneritâ pedepsa de morte,[1] qudei cate eu neputinţa a batjocori mai înfiorător religia...

— Şi nu credeţi, urm6 Caiafa, qud aquesl om fard temă de pcceat îşi ascunde sacrilegele, sau se ruşinedă de densele... Nici de cum; ba anco blas- 1'emă pînd acolo îu quăt diee qud lui nu'i pesă nimicii de Sâmbătă şi qud aquci que o ţin' sunt nisce ypocriţi (făţarnici). *

O indigniţid generală se întinse intru toţi la aqueste vorbe alic Caiafei. Atât li se pării de abominabilă impietatea Nazareanului. Pilat numai, deşertând cupă peste cupă, par[1] qud nici qu'ar mai fi audit queca que se dicea în prcginrul lui.

— Nu, eminentissime . ('aiafa, prorupse ban- cliierul Ion a cu un aer consternat, de n'ai ii fost domnia ta quare să ne spui aqucstea, n'aşu fi putut crede o assemenea nelegiuire.

— Pe viul Pumncdeu! v'o adeveredu: qudei nra luminat Dumnedeu şi 'mi a venit 111 minte să puiu în urmele Nazareanului nisce oameni îndemânatici que se prefăcu qud sunt din partisanii lui. Aquestia îl])rovdcă la vorbă, şi ellu încrcdeiidu-se spune tdte pe facă cu inim'a deschisă, şi apoi...pri

---

1 **„Ansa .Tudanii caută âncd stăruinţa pe lisa» do»(morţii, pentru qud nu ellu <jioa Sâmbetei, şi cu mai multa qua să'l numai nu ţinea ci âncd se di cea pe sine tiiui lui Dumnedeu şi se făcea assemenea cu Dmnne- deu" (I.uca, C. V. \. ÎS.)**

- **„Anse mai marele s\nagogoi plin de mânie pentru qud Iisusluerasse spre vindecarea unui om în dioa Sâmbetei. disso către popol: ,,»c«c „dille sunt destinate pentru lucrare; veniţi dară în dilleJo aquellea spre „â ve vindeca, iar nu în dioa Sâmbetei."- Iar Iisus respunscNor (,către farisei):,,0ypocriţilor,estevre unul din voi quare nu'şi deslegă ,,bonl sau asinul seu în (jioa Sâmbetei , .şi quaiu nu'l scuie afard din „staul spre â'l ducce câ să'l adape?[1]*' (I.uca, C. XIII, v. l i- 1 *ii).***

— cepeţi dunnieavdstră, omenii aquestia vin' de îmi rap- portă tot.[1]

— 0 scie-te Dumnezeu, Prea cuvióse şi Prea sânte domnule Caiafa! eselaino bancliierul Ionii. Vecii que va să di că seiinţă şi întcllepciune luminată de sus! Numai unei persóne sânte ca Prea sânţia ta putea să'i via o idee aşa de minunată. Mare ó Dumnezeu quarc face minuni!...

— Prin urmare, mulţimită aquestor omeni, ur- mo Archiereul, aflaiu quo nu mai de mult ci alaltăieri, aquest Nazarean a mai dis nisce vorbe incendiare, que sunt în stare să adducă pe sclavi â'şi uc- cide pe domnii lor.

— Que scelerat!

— Anse quc voiesce? que'şi a pus în minte să facă?

— Domnule, cató vorbele lui, urmb Caiafa, luaţi bine aminte: „Discepolul nu este mai marede „quât învăţătorul seu, nici sclavul mai mult de quât „domnul seu; este de ajuns discepolului de â fi câ „învăţătorul seu, şi sclavului câ domnul seu.[wî]

O nuoă murmură de indignaţii) plină de mânie se respândi între toţi commesenii.

---

1 **„Şi fiind quo în tot chipul căuta mhjloce cuin să pcnjă pe Iisus (cărturarii şi fariseii) trimisseroIa densulomeni într'adinsa'l pândi şi quare sc prefăcea quo sunt draeni de omenie spre ;VI prindela vorbă şi spre ;Y1 da în mâinile magistratului şi în puterea diregătorului." (Luca, XX, v. 20).**

D. Dupin a făcut despre aqueastareflexia următdre: Quinc nu 80 va mirá aflând aqui ensuşi mî(]16.elc odiose de a so servi cu *agenţi provocatori*? Fiă-quine va jtulică dc n'am dat Cnsuşi numele propriu quând am qualificat ast-fel pe emissarii quc archiereii trimissero la Îi- sus (Iisus înaintea lui Caiafa şi a lui Filat p. 39 de Dupin).

[1] Matheiu C. X. v. 21—25.

— Aiujit'-aţi, vădut'-aţi dumneavdstră que fru- mdsă conccssie bine-voiesce Nazareanul a ne facce? Strigă bancliierul Ionii. Adico ne fileu şi una cu sclavii noştri! În adevăr e de ajuns sclavului de ă fi cîi şi domnul seu; nici mai mult nici mai pu^în ? În fine ne acconji aquăsta, bunule Iisus din fundul Na- zaretliului ? Faci adico pe sclavi sa'şi cunndscă lungul nasului sa nu quare cumva sa fia mai mult de qufit domnul lor?... Forte mulţumim.

— Ş'apoi veiji, adausse cărturarul, vedeţi con- sequinţele aquestor spăimentătdre doctrine, de se vor respândl din păcate (şi putem vorbi ast- fel între noi acum quănd servitorii noslri eşiro la alle lor din salla ospăţului...) quoci din dioa în quare sclavul se va crede una cu domnul seu îşi va diccc: „Daqua dar „sunt un'a cu domnul meu, cllu nu mai are drept de ă mă mai ţine în servitudine, nici d'ă me vinde... şi cu am dreptul de ă me revolta... Poftim acum, domnilor, dumneavdstră S' iţi că que fel va fi o assemcnca revoltă.

— Una că asta ar fi capătul societăţii!

— Ba capătul lmnci!

— Chaosul, strigă domnul Baruch ; quoci cliao- sul este să viă dupo desfreul tutulor qucllor mai detestabile passiuni populare; şi Nazareanul nu le ia cu binele deqiult spre ă le dă drumul că la nisce fdre turbate. Elin promite munţi şi minuni aquestor mi- serabili spre ă 'şi'i face proseliţi. Le nutresec pofta şi invidia, dicendu-le quo în cjioa dreptăţii quei d'ăn- teiu vor fi în urmă şi quei din urmă vor fi ănteiu.[1]

' Luca, C. XIII. v. 28—30.

— Vecii bine... Fără îndoială în împărăţia cerurilor, prorupse Ioanna cil o blândeţe nespusă şi cu încredinţare. Ast-fel o înţellege junele învăţător.

— Aşa? în adevăr? o întrerupse domnul Cliu- sa, soşul ci, cu un aer sardonicii. Aqui 'mi a fost vorba numai de împărăţia cerurilor?...O crcdi aquă- sta ?... Pentru (jue daro, acum qiiăte-va dille unul din discepolii săi anume Petru, mi se pare, îi (Jisse curat şi pe faşă: „învăţătorule, cato quo noi abandonăm tot şi te urmăm; que dar vom avă pentru a- „questa?[1]"

— Petru asta, quine va ii, *b* cum se vede un 0111 positiv, prevede lucrurile şi va să aibă que va ave în mană, (Jisse lonă bancliierul cu un aer batjocoritor. Cumetru asta nu se mulţumeşte pe vorbe.

— La întrebarea lui Petru, urmo iar Cliusa, que respunse Nazareainil spre a deştepta lăcomia bandiţilor din quari el voiesce mai currând sau mai tăr- (Jiu ă'şi'i facce instrumente? Respunse, domnilor, en- suşi vorbele următbre:„Nimeni nu'şivă abandonă „cas'a, fii şi 'i câmpurile salle pentru mine şi pentru „soirea quca bună (evangelia) fără să aibă înapoi de „o quam dată *pentru acum însutii* din queea que las- „să, şi în sccolii viitori viaţa eternă.[2]"

— *Pentru acum*... ainjit'-aţi ? aqul nu mai încape, lucru e pe faşă, disse cărturarul; ellu promite *pentru acum* omenilor din banda sa, o sută de case în locul uneia que ei lassă spre ă'l urmă; promite o ţerrină, de o sută de ori mai mare de quât aqueea ce o vor abandonă; şi apoi pe d'asupra

pentru vii—

' Luca, C. XIII. v. 28—30.

tor în sccolii que vor sa, fia, îmi assigură aquestor nelegiuiţi şi viaţa eternă!

— Şi apoi ele unde să le afle şi să le ia ellu aqucllе o sută de case în locul uneia? urrno bancliie- rul Ionâ; de unde, de la quine va lua ellu aqucllе o sută de ţerrine promise aquestor vagabonzi şi ştrengari? Firesce quo le va lua de la noi proprietarii, de la noi astia cămillelc pentru quari intrarea în Paradis este aşa de strimtă că şi urechile acului, pentru quo ammu avut păcatele să fim avuţi şi economi!

— Mi se pare, domnilor, prorupse Ioann'a quo domnia vostră explicaţi rău vorbele junelui învăţător. File au un înţelles figurat.

— În adevăr! strigb soşul Ioannei, cu un aer ironicii. Ia să vedem şi noi aquea frumosă figură?

— Quând Iisus dice quo aqueia que îl vor urma, vor ave de o quam dată *pentru acum* însutit de queea que vor abandona, nu înţellcge, bine vedeţi dumneavăstră în materie. Bine quo vă place â în- ţellege la accusaţiile dumneavdstră *casa* .şi *latrina* despre quare vorbesce învăţătorul şi speriaţi lumea quo se vor însuti aquestea cu casele şi ţerrinele altor'a; anse de que nu, voiţi â aiuji şi numele de *tată*, de *mamă*, de *fii,* de *fraţi* şi de *surori* que vor lăssa quei quare vor urma dupo densul şi quăror li se promite tot însutit t(5te ? Cum ar fi cu putinţă de ă se da cuiva înapoi o sută de taţi, în locu de unul, o sută de mame în locu de un'a... de s'ar luăvorbele învăţătorului în material şi nu în figurat? Ellu cu *în*

sutit înţellege folosul moral que va avă quinevâ, mulţumirea nepreţuită ă consciintei pentru datoria que ’şi va face quincvă ă întinde scirea quea bună, amo

rul către apprópele seu, compătimirea către quei scăpătaţi şi suflferitori. Aquăsta mulţumire nu credeţi dumneavdstră quö recompensă pe om însutit de quelle que abandonă spre întinderea atâtor faceri de bine universale. Omul que lassă un tată şi un frate, pentru amorul către omenire, nu ar' află óre în tot apprópele lui un frate sau un tată sau un fiiu, quând aquâstă doctrină mantuitóre se va întinde şi se va practică ? Que e cas'a umilă ă unui neavut şi ţăr- rina mărginită a unei famillii numeróse pe lűngö sym- patia generală şi solidaritatea ă aquellor mari şi a- vtiţi que vor recunnósce în fine quö lipsitul, bătrânul, amalatul, văduva şi orfanul sunt apprópele lor?"

Aqueste vorbe pline de blândeţe şi de speranţă alic Ioannei, nu făcuro nici un etfectu între commeseni, que nu se putea deprinde ă consideră de *semeni* şi *apprópe* pe omenii desmoşteniţi, şi mai vârtos între aqueia que într'adins căută preteste spre â aecusă pe nuoul învăţător. în locu de ă îmblânzi şi ă împăcă pe farisei şi pe cărturari vorbele Ioannei, din contra făcuro pe arcliiereu ă strigă:

— Tare plângu pe femeea ta, domnule Chusa, de ă o vedă că pe atâtea altele orbită de aqucst Na- zarean. Omul asta a pus ochii curat pe bunurile materiale, şi eu să vă spuiu quevă şi mai tare quare să vă învingă despre aquóst'a. învăţătorul dumneăi 'şi a împins pretenţiile şi cutesarea peno întru ă trimitte pe aquesti vagabonzi pe quari îi num eseu adicö dis- cepoli, spre ă intră în casele ómenilor, ă mi se aşşe^lă acolo, ă mâncă şi ă bă, fără ă plăti nimicii, sub pre-

testu quö îşi predică abominabilile doctrine.

— Que fel, domnilor, întrerupse Gremion, se

— pot facce ast-fel de violenţe în ţărra dumneavostră, şi pot remând nepedepsite?... Cum? pe la dunmea- văstră, pot omenii sa ţi viiă în casă, să mi se aşşetje cu voie fără voie, să mănânce şi să bea, sub preteslu quă sciu să facă ă le tocă limb'a în gură?

— Aqueea que ospătăţjă pe discepolii junelui învăţător din Nazareth, urmă Ioanna, îi ospătăţjă de bună voie şi cu mulţumire.

— Aşa va fi la unii que sunt semenii lor, prorupse bancliierul Ionâ; anse quel mai mare număr din quei que dau locuinţă aquestor vagabomji, sunt nevoiţi ă o facce de frică la ameninţarea que li se face; quăci după ordinele Nazareanului, aquei que închid uşa în nas aquestor ştrengari, fără căpeteiu, sunt îndată daţi tutulor răilor şi ameninţaţi cu focul cerului ![1]

Alte strigări şi supperări din nuou se înlărrîtară la aquestă purtare a Nazareanului.

Asta c o tyranniă que nu se pote sufierb

— Cată ori-cum să se puiă un capăt la aqueste licenţe şi violări.

---

1 **Şi Iisus (Jissc discepolilor sci: „Duccţi-vc, cu ve trimitea pc niscc miel în micjlocul lupilor. Nu aveţi cu voi nici sacu, nici pungă, nici încălţăminte; şi nu salutaţi pc nimeni în drumul vostru... în ori-quc casă veţi intra, <)iccţi mai nnteiu: Pacea liă în aqueastă casăl de se va afl;l acolo vre un filu al Păcii, pacea vostră se va întemeia pe densul; iar de nu, ca se va înturnâ înapoi la voi. Staţi în aqtiea casă, mâncaţi ori que veţi află, quoci aquella quare lucre(jă meritâ recompensa sa.—Anse, de veţi intră într'o cetate, şi acolo nimeni nu ve deschide uşa, ducctţi- ve în strade şi (Jiceţic Noi scuturăm asupra vdstră şi pulberea cetăţi vdstre que s'a luat pc încălţemintele şi picidrele nostre. Aflaţi quo în (Jioa aqueea mare, Sodoma va fi tractată cu mai puţină asprime dequât aquestă cetate." (Luca, C. XI, v. 5—12.)**

- Asta è curat o tâlhărie şi predare organisată !__

— Nu, nu, urmi) bancliierul Ionâ, domnul Ba- rucli are cuvînt quand ÿicce quô Nazarcanul ne împinge d'à dreptul în chaos. Noi nu ne mai aflăm a- cum în societate, un ţohu-bohu ne aştdptă pe toţi. Omul asta nu mai are nimicu de sacru. Quôci eu o repet, el nu se mulţumesce numai cu à distruge legea, autoritatea, proprietatea şi religia, ci spre â'şi corona fapta'i infernală, va să distruge şi famillia!...

— Apoi dar asta ù curat Belzebutli al duni- neavostră în persoană? strigi) domnul Gremion. Cum? domnilor, Nazarcanul asia 'şi a pus în minte să desfiinţeze famillia?

— Veiji bine... s'o desfiinţe(Je desbinându- o, urmi) Caiafa, s'o desfiinţede semănând discordia şi urr'a în căminul domesticii ! armând pe fiiu în contra tatălui, pe sclavi şi pe servitori în contra domnilor !

— Domnilor, urmi) Gremion cu un aer de re- crcdere, pote-se un projet aşa de abominabil să intre în capul unui om?...

— Unui om... nu ; urmb archiereul, ânse în capul unui Bclzebuth că Nazarcanul, nimicu mai natural; eato şi probă. Dupô rapportul irrecusabil al emissarilor despre quari v'am vorbit, blestematul a- questa, acum septămână, adressându-se către banda de ştrengari que se ţin' dupô densul, le-a (Jis:

„Nil credeţi quô eu am venit qua să adducu „pacea pe pământii... Eu am addus sabie, am venit „să puiu focu asupra pământului, şi tdtă dorinţa

mea „este qua să se apprimjă aquest focu: adever ve dicu „voe: eu desbinare iar uu pace ve adducu; am ve-

„nit sa aruncu desbinarea între tată si fiiu, între fiiă „şi mumă, între nuror şi socră; servitorii ensuşi u- „nui om se vor declara de inemicii sei; într'o casă, „din cinci inşi, doi vor fi în contra a trei![1 u]

— Qite (Jici domnule! Una ca asta e să se cutremure carnea pe om! strigă de o dată şi bancliierul Ionă şi intendentul Cliusa.

— Asta e curat ă predica disoluţia famillici prin urra.

— Ba *b* guerra civilă pe numele seu adevărat! strigă romanul Gremion, nici mai mult nici mai pucin că aqueea que a aţţîţat'o la noi Spartacu, sclavul aquella revoltat!...

— *Vedibine! aiuji dumneata să cuteije a diccc: eu am venii să puiu focul pre púméul, fi Iotă dorinţa mea este stíl védu o dală apprins!*

— *Énsiifi servitorii unui om se vor declară de inemicii lui!...*

— *I)în Iotă cas'a din cinci inşi doi vor fi în contra quellor-l-alli trei!...*

— Asta c curat, după cum are infernala fran- cheţă să o spuie, quö 'mi a venit să puiu focul as- supra pămuntului!

Ioanna se arrătă quö ascultasse cu quca mai durerdsă paţienţă tote accusaţiile asupra Nazareanu- lui. Acum nu se mai putîi ţine şi cu totă blândeţea şi neputinţa feminină, determinată, luă un aer impo- sant şi plin de demnitate. Nimicu nu eră mai potent şi mai sublim dequat ă aud\ din gura ei vorbele următor e:

— Nu mai pot, domnilor, să aiulu calomniile dumncavostră. Nu pricepeţi sau înadins nu voiţi ă pricepe vorbele junelui învăţător din Nazaretli către discepolii sei... Ellu quând vorbesce de dcsbinările que se vor nasce în famillii, nu înţellege alt do quat quo într'o casă, unii împărtăşindu-se de doctrinele de compătimire şi de caritate pentru apprăpele que ellu le spune cu gura şi din fundul inimii, şi alţii stăruind întru asprimea inimii şi împetrirca simţirilor, iiresce quo vor fi dcsbinaţi. Apoi daqua domnii nu vor încetă d'ă fi aspri, nedrepţi, răi, cu sclavii şi servitorii lor, cum pot să aştepte affecţio şi credinţă de la aquestia ? Ellu spune adevărul, arată doctrina que e pentru binele general şi al quellui debil şi al quel- lui tare şi al quellui scăpătat şi al quellui avut şi al servitorului şi al domnului şi al bărbatului şi al femei şi al suppuşilor şi al domnitorilor; şi daqua într'o famillie, unul ascultă şi simte şi adăptă adevărurile lui şi altul nu; daqua mai puţini, după stricarea lumii sunt înclinaţi spre bine, firesce quo într'o famillie vor fi doi în contra ă trei, firesce quo servitorii vor fi 111 contra domnilor, şi răul vă fi a- supra domnilor que sunt mai fără putere fiind mai puţini în contra quellor mai numeroşi que vor fi şi mai tari; firesce quo într'o famillie fiiul que va as- cultă adevărurile mântui torc alle nuoului învăţător, vă fi în contra tatălui que va ţine anco de ideile lumei quei vechi que cu adevărat adducu cliaosul, disso- luţia. Junele învăţător vă să mântuiască şi pe quei mari şi pe quei mici, şi pe împilaţi şi pe împilători, ellu e amicul tutulor, mântuitorul universal; şi quând vom veni la vorba

quea după urmă, ellu vorbesce mai

mult în favórea domnului dequât ă sclavului, mai mult în favórea avutului dequat a quellui scăpătat, mai mult spre luminarea împilătorului dequat ă quellui împilat; quoci pîno în urmă de nu se vor îndrepta lucrurile, sclavii, împilaţii, quei scăpătaţi, proletarii în general şi fără doctrina învăţătorului nuou, şifăro devotamentul aquestuia pentru tătă lumea, îşi vor afla singuri dreptatea, quoci puterea e la denşii fiind mai mulţi. Lor nu le lipsesce dequat unirea, şi jugul şi tyrannia quellor mari, fiind unul şi aquella peste toţi, ellu singur va deveni nodul de unire, caten'a que nu se vă pută sparge ă concordării universale. Dumnezeu a dat puterea în popoli, şi dumneavăstră nu faceţi dequat ă'i prepară spre unire prin doctrinele şi purtările şi faptăle dumneavăstră. Apoi desbinarca în famillii despre quare e vorb'a, nu numai quö ă naturală dar şi forte măntuităre în ast-fel de timpi. Ellu îndămnă pe unii ă renunţă de bună voie la averile lor, proclamă pe sclav de egal cu domnul său înaintea dreptăţii, consolă şi iartă pe aqueia que au păcătuit mai mult din nevoie împins de mîserie sau mai mult din ncsciinţa binelui şi adevărului dequat din îmbuibare sau systema de ă facee răul. Toţi omenii nu pot toţi de o dată nici să priceapă, nici să adopte numai dequat aqueste doctrine generăse; eatö dar des- binarca que tot omul cil bună credinţă cătă ă o dori, quoci fără aquestă desbinare nu s'ar mai pută speră triumful a nici unei idei nuoe şi adevărate. Aquă- sta a fost dequănd lumea quănd a fost vorba de un progres, de o doctrină nuoă. Noi astă<Ji ammu fi i- dolatri şi sclavi în Egypt, daqua din străbunii 110- strii nu'şi ar fi lăsat

o mare parte carele şi ţerrinele

lor şi n'ar fi urmat dupo Moisl. Apoi între quAţi '1 au urmat quAte desbinări nu s'au întâmplat. Quâţi nu s'au resculat să'şi mai facă, tot dupo quelle que appucasserd în Egypt, divinităţile lor, create dupo interesele lor? quAţi nu fură de părere să cadă din nuou în genuchie şi să adore viţellul de aur, que din dis- graţie deveni divinitatea tutulor banchicrilor şi preoţilor din timpii noştri. Desbinarea în timpii lui Moisl a tras pe părinţii noştri din rătăcirile Egyptului, şi tot o asscmenca desbinare în dillcle nbstre va înnoi şi va regenera lumea învechită în căderea sa. De aqueea junele învăţător (Jice în adevărul qucl mai strălucitor quo Ellu a venit să puiă focu assupra pământului ... şi quo dorinţa Lui este să'l văfjă o dată apprins... O! de s'ar apprinde în suffletul meu focul aquella atAta de mare în quăt să pdtă A vă în— căldi inimile şi lumina minţile qua să mă pricepeţi şi să simţiţi împreună cu mine pentru Omenirea que suffere!... De s'ar apprinde focul aquella în tdtă Iu- dcea, de unde să se încindă, să copriiujă, să consume, să lămuriască şi să regenere lumea întrăgă!... Nu ve temeţi, nu ve speriaţi, domnilor, de focul aquell'a; quoci flacărcle lui nu consumă, ci vivifică şi regenera: e focul divin al charităţii. al quellui mai ferbinte a- mor pentru Umanitate. Speriaţi-vc de gerul universal que v'a coprins inim'a, que domnesce în rărunchii domnului că şi în ai sclavului, în inim'a avutului ca şi în a quellui scăpătat, în a bărbatului că şi în a femeei, în a tatălui ca şi în a fiiului, în a fratelui ca si în a surorii; geru universal que înghiaţă şi^degeră orique vegetaţiă, ori-que germine soşial. Dupo aquest

geru cu adevărat nu păte veni de quAt

aquel *tohu-bohu*, aquel cliaos al înţellepţiei salle Cărturarului. Gerul aquesta distruge cu adevărat şi legea, şi societatea, şi autoritatea şi religia şi farail- lia... O! de s'ar apprinde focul aquell'a al junelui învăţător que numai în inima Lui viadă spre laud'a lui Dumnezeu şi onorea începătorului religiei părinţilor noştri! de s'ar' apprinde spre ă creă din nuou o lume din cliaosul în quarc ne aflăm."

Ioanna nn se mai cunnosceă de frumuseţe şi de bărbăţie; spiritul învăţătorului par' quo trecussc într'ensa şi străluciâ de o splcnddre nespusă. Aurelia remăssesse îmmărmurită de mulţumire şi de admiraţie.

Ansă în van, quoci pentru commesenii lui Pon- ţiu-Pilat tote vorbele ei, în loc de a'i convinge, nu li se păreă dequăt insulte şi mai tari. Toţi murmură şi căiă între sine pe bărbatul Ioannei de a ave o as- semenee femee perdută. Pîno înquăt quo Cliusa nu mai putîi suffcri şi'şi apostrofă femeea diceiul:

— Tu esci o nebună; mic 'mi e ruşine în lume de vorbele talie. Este cu putinţă o femee que se respectă pe sine să cutede fără să moră de ruşine, ă appără nisce doctrine abominabile que nu se predică dequăt în piaţa publică şi în quelle mai ruşinate taverne; acolo numai unde se adună omenii faro căpătoiu, ştrengarii, furii şi femeile perdute? Cu ast-fel de omeni se adună Nazareanul, şi nu'ţi face onore să scii que se vorbesce în assemenea adunări.

— Junele învăţător, adausse Ioanna cu un ton fermu, a respuns quellor que au crcdut quo îl

muşcă cu assemene imputări; „quo nu quei sănătoşi ci amalaţii au nevoe de medicul“ dănd să înţellăgă

— cu aquést'a quö ómcnii cu purtare şi viaţă urretă, a- queia au nevoie de â fi luminaţi, conduşi pe callea dreptă şi ajutoraţi. Ei au nevoie de â fi amaţi; aşa *amaţif* o mai repetu o dată, consolaţi qua să li se în- căldiascâ inim'a şi să potă reveni spre lucrarea binelui şi viaţa ordonată şi lină. Quöci blândeţea şi misericordia fiicu mai mult de quât violenţ'a şi pe- dóps'a. Şi aquósta pietdsă şi ferbinte datorie Iisus 'şi o impune în tóté (Jillele, aşa în tóté (Jillele, şi quăt ţine (Jioa şi nóptea junele învăţător cu ast-fel de ómeni îşi petrece. Şi aquósta, în locu de a'l de- gradă cu atâtu îl face mai sublim în ochii mei; şi aquósta în locu să mc facă a mc ruşina cu atîtu mai múltú mé face a mc uita cu fruntea senină şi altieră înaintea soşului şi Domnului meu pentru quö am sciut allegc partea quca buna, şi din doctrinele aque- stea a mc consideră una cu soşul meu şi a'mi fi scumpă onórca lui întru queea que se attinge de mine.

- Şi eu îţi dicu, strigö Cliusa mânios, quö vorbele talie şi doctrinele que apperi mé desonoră... Îţi repetu quö Nazarcanul nu ia cu binele, în felul seu, detestabilile passiuni alle vilei şi miserabi- lei calicind, în mnjlocul quăria trăiesce, de quât cu scopu spre a o resculâ quând or'a şi momentul vor[1] veni, spre a se pune 111 capul ei de ă dă tóté focului, înjunghierii şi pradei în Ierusalem şi în totă Iu- deea. Pentru quö cute<Jă de faşă a ^licce quö nu ad-
duce pacea pre păment ci *sabia... focul* M'ai priceput?

Aqueste vorbe alle lui Cliusa, intendentul lui Erőd, furő fórte approbate de toţi commesenii lui

Pon- ţiu Pilat que se arrătâ din que în que mai uimiţi de

tăcerea şi de indifferinţa Procuratorului Roman ; quoci aquesta nu făcea de quât ă'şi căută de cupă, quănd eră deşartă să o vecjă o dată plină, şi quănd apoi eră plină să o deşerte quât mai currend. în beatitudinea sa baecliieă eră omul quel mai iertător, şi nu făceă de quât a surrîde din que în que mai cu bine- voinţă la ori-que enormitate se împută junelui Na- zarean.

Aurelia ascultasse cu mare luare a minte pe femeea intendentului lui Erod appărând cu atâta căldură pe junele învăţător şi quănd bărbaţii se occupâ între denşii, ea se adresso la amica ci şi îi (Jisse:

— Buna mea amică, nu poţi să crcdi quâtă dorinţă am de ă vedă pe aquest Nazarean de quare dicu atâtea relle, şi despre quare tu spui atâtea bune... Omul aquesta cată să iiă un om estraordinar.

— Cu adevărat estraordinar prin bunătatea sa, respunse Ioanna tot încet. Quănd ai sci quât îi sunt de tenere şi pline de blândeţe vorbele quănd vor- besce cu quei sufferitori şi amărîţi! cu copiii... O! mai vîrtos cu copii mici!... que amor şi adoraţie are către dânşii! quănd îi vede, chipul lui ia o espres- sio cerescâ.

— Ioann'o, îutrebo Aurelia surrî(jend! cu alte vorbe, cată să fiă de minune de frumos.

— O ! frumos... frumos că un Archangel!

— Que curiosă suntde ă'l vedă şi d'â'l au- d\!... urmă Aurelia, cu uu aer din queîn que mai interesată. Ansă cum să facem, daqua înpregiurul lui sunt nisce ămeni de o viaţă aşă de urrîtă?... o

fe- mee nu se pote riscă în aquclle taverne pe unde predică ellu... ast-fel după cum spun dumnealor.

Ioanna stete quât-vă cugetând şi pe urma (Jisse:

— Quine scie, bun'a mea amică... póte quö se va afla un mujdocu de ă vedé şi aiujl pc junele învăţător din Nazareth.

— A! spune'mi, (jisse Aurelia cu neastemper, spune'mi, amic'a mea, quare midlocu?

— Tăcere! veji quö se uită la noi, respunse Ioanna; mai pe urmă iar vom mai vorbi despre a-quést'a.

Şi în adevăr, domnul Cliusa, forte indignat de stăruinţa femeii sallc de ă appărâ pe Nazareanul, a- runcă forte des assupra ei nisce căutături pline de manie, vorbind cu Caiafa.

Ponţiu-Pilat îşi mai dcşcrtasse attunci cup'a, şi cu fa(/a apprinsă, cu occliii lucitori şi înfipţi, cu totul străin la quelle que se petrecea împregiurul seu, pare quö s'ar' fi afiat în quea mai mare fericire, dus cu totul 111 alte lumi.

Domnul Panicii, după que s'a fost consultat încet cu Caiafa şi cu bancliicrul Ionă (Jisse către Roman:

— Illustrissime si clarissime Domine Ponţie Pi lat!

Anse illustrissimul şi clarissimul Ponţiu Pilat îşi surrîdeâ sie'şi, şi nu respunse nimicu. A cătat săT appuce de bragu cărturarul. Procuratorul sări attunci de o dată în sus par[1] quö s'ar fi deşteptat din somnu.

— A! mă iertaţi, domnilor. Eram cu minţile la... eram cu minţile... în fine, que este? que poftiţi?

— Este, illustrissime, clarissime Domine

Ponţie Pilat, urrno cărturarul Barucli, este quö dupö tóté

quâte amicii inei şi eu ţi amniii spus despre abominabilele projeté allé aqucstui Nazarean, dominaţia ta nu iei mcsuri spre a'l pedepsi eu quea dupo urmă asprime, dominaţia ta que csci rcprcsentantul Coşarului, protectorului natural al lui Erod, domnului nostim. Din aquésta se va întemplâ...

— Să vedem, que se vă întâmplă!...

— Se va întemplă quo mai nainte de pascile que vin' Ierusalimul... lud cea întrdgă va ii dată predării şi devastaţiei prin faptele aqucstui Nazarean pe quare popolul şi mai vîrtos calieimea a şi început ¿VI numi rege al Judeilor.

Ponţiu Pilat conservând aquel aer nepăsător şi tranquil que îl characterisâ respunse:

. – Lăsaţi încolo, domnilor, nu mai luaţi astfel tute tufiţele drept păduri, nici moşoroiele drept munţi. Eu să ve adducu acum a minte istoria dumneavdstră? Nu cumva flăcăul aquesta din Nazareth este singurul şi primul Judan cui 'i a plesnit prin minte à mi ve juca rolul de Mesiă ? N'aţi mai avut şi pe Juda Galileanul que pretindea quo Israeliţii n'aveau d'à recunnosce alt domnu de quat pe Dumnezeii, şi quare se opinti să rescôle populaţiile vostre în contra puterii • nôstrc a Romanilor?... Que s'a întâmplat ?... Domnişorul Juda s'a dat că densul morţii ; şi tot aşa se va întemplâ şi cu flăcăul asta din Nazareth, do îşi vă pune în minte să sufflc spre a aţţeţâ rebellia.

— Făro îndoială, illustrissime şi excellentissime Domine, luô vorba Caiafa că un arebiereu que eră. Nazareanul nu è primul amăgitor quare s'a dat pe sine drept Mesia pe quare Sântele nôstre Scrip-

ture ni’l annunţă de atâţia secoli. De cinci-ijeci de

— anni înquă, qua să vorbim de întâmplări mai recente, amnm avut între mincinoşii Mesii pe *lonathas* şi dupo densul pe *Siineon Magul,* que se supranumiă *Virtutea lui Dumneileu*; apoi pe *Barkokcbah* que se (jicea *Fitul Slellci*[1] şi pe aţâţi alţi impostori que 'şi dă numele de Mesii, sau mântuitori şi regeneratori ai lui Israel !... Ansă nici unul din aquesti amăgitori n'a a- vut influinţa Nazareanului şi mai vîrtos infernala lui cutedare. Aqueia nu attacâ că densul cu atâta turbare averile, şi mai vîrtos pc cărturari,! depositarii legilor, pe farisei, famillia, religia, şi în fine tot que e mai sacru, tot que se cuvine a fi mai respectat, daqua nu voim să cadă Israel într'un tolm-boliu cum n'a fost de quând lumea... Quei-l-alţi impostori mai aveau de Dumnerlcu, nu se adressâ mai vîrtos şi neîncetat că Nazareanul aquesta, tot la tin'a, drojdiile populaţiei de quare ellu acum dispune într'un chip formidabil: Quoci în fine mai deunădi anco, domnul Barucb, ne mai putând sufferi ultragelc publice cu quare Nazareanul batjocori« pe farisei, adico tot que e mai allcs şi mai respectabil în Ierusalem, tot que este mai onest şi mai moderat, domnul Barucb, dicu, voi să puia să arreste şi să închidă pe Nazarean; anse, unde? attitudinca afurisitei de populaţe deveni aşa de ameninţătdre, în quât nobilul şi cuviosul meu amicu Barucb 1111 cutc(Jti â dă ordine spre ă arestă pe aquest făcător de rclld.[1] – Aşa daro, illustrissime şi excclientissimo Pontic Pilat, dominaţia ta dispui de o

[1] **Vciji dom. CalnnSt. Disscrtaţii assupra mincinoşilor Mesii.**

*** Farisei căuta mi<J16ce de a prinde pc Iisus, qudei vedusserO bine quo despre (lcnşii ellu voia să vorbească; Anse se temură de popol. De aquesta îl lăssaro şi se retrassero. (Marcu C. XI, v. 12).**

putere armaţii considerabilii; de nu vei veni în ajutorul nostru que nu dispunem de qifnt de o biată miliţie, din quare o parte s'a şi molipsit, eă şi calici — mea de doctrinele detestabile alic aquestui amăgitor, noi nu putem respunde de pacea publică; şi mai a- poi va fi ftirte eu putinţă şi o resculare a popolului în contra oştirilor văstre.

— O! quflt pentru asta, domnilor, prorupse Pilat rîdend, mc veţi află pe mine mai ânteiu, coiful în capu, paveza la braşu, spada în pumnu, daqua Nazareanul 'mi ar cutedă să ammuţe popolul în contra oştirilor melle. Afară de aquesta, pe Jupiter, des- curcaţi-ve singuri, aşa ve rogu, firul, de ve este încurcat, domnilor. Quelle din întru alle ţerrei se at- tingu numai de datoriile dunmeavostră senatorilor ai cetăţii. Prindeţi, de ve place, pe flăcău, încbideţi'l, crucificaţi'l, de o merită; este dreptul dumneavăstră, şi puneţi'l în lucrare. Eu aqui rcpresentu pe Cesa- rul, domnul meu; şi pîno quănd puterea lui nu *b* at- tacată, uite, nici nu mc inişcu.

— Şi apoi, domine Procurator, adausse Ioan- na, junele învăţător din Nazareth, n'a spus[1] o tutulor de faşă: „Daţi lui Dumnezeu que e al lui Dmnne- <Jeu şi Cesarului que e al CesaruluiV"

— Hei! hei, nobilă dăm 11 ă! respunse Ponţiu Pilat. De la o ast-fel de învăţătură pîno la ă revoltă poporul în contra Romanilor este fărte departe.

— Anse nu ve<Ji, illustrissimc şi clarissime, strigă cărturarul Baruch, quo amăgitorul aquesta este astuţios? Vorbesce şi lucredă ast-fel din ypocrisie qua să te addărmă şi să n'ai nici 1111

prepus pîno vă veni or'a şi vă chiernă popolul la arme.

— Attuiici, domnilor, urmb Ponţiu Pilat mai deşertând cup'a; 'uite, Nazareanul me vă află în picidre în capul cohortelor melle spre à 'mi '1 întâmpină cum se cade. Pîno atunci anse eu n'arn nimicu nici să VCÎJU, nici să auriu la certele şi încăierările duninea- vdstră.

În momentul aquesta, un offiçer roman intră fdrte préoccupât şi glisse lui Ponţiu-Pilat :

— Procurator ! afarô veni o scire fdrte strania.

— Cà que fel de scire, adicô?

— O mare mişcare populară s'a făcut de către Iisus din Nazareth...

— O! bietul june! toţi îl persecută! (Jisse Aurelia încet către jloanna. N'are parte, svênturatul! quare de quare îi voiescc mai mult reul.

— Taci, să ascultăm, (jisse Ioanna cu inquie- tudine, să ascultăm !...

— Vedut-ai, illustrissime, clarissime Ponţie-Pilat? strigară de o dată archierul, cărturarul şi ban- chierul. Nu mai 6 de vorbă! Nu è di în quare Na- zareanul să nu turbure pacea publică...

— Respundc, (Jisse guvernatorul către offiçer, que s'a întâmplat?

— Quâţi-va omeni, venind (lin Bethania, pretind quô acum trei (Jille Iisus din Nazareth a înviat un mort... Tot poporul cetăţii è îutr'o mişcare nespusă : grămmede de omeni desculţi alârgă pe stradele Icrusalemului cu facle, strigând: Glorie lui Iisus din Nazareth que înviaijă morţi !

— Impertinentul! strigă Caiafa, să cuteije à imită pe sfinţii profeţi! Face adicô şi ellu că *Etic*

— que învio pe fiiul văduvei din *Seraptu*, sau că *Eliseiu* que învio pe *Ioreb.* O! profanaţia profanaţiilor!

— Que să aşteptăm tle la 1111 impostor? strigi) şi banchierul. Asta e o ciarlataniă empiă, sacrilegă ! Sântele ndstre scripture annunţă quo Messia vă învia morţi!... Nazareanul nu se lassă mai jos: va pîno în capăt să'şi jdce rolul de Messiă...

— Spun' şi ensuşi numele quelui înviat, urmo offişerul; spun'quo se numesce Lazar.

— Eu queru de la excelentissimul dominu Pon- ţiu Pilat! strigo Caiafa qua să dea ordine â căuta pe Lazar şi ă'l arrestâ îndată.

— Nu mai 6 de vorbă! cată să se facă un exemplu, strigo cărturarul: Aquest Lazar să (iă spânzurat pe locu qua să înveţe minte â mai învia altă dată!

— Aucjit-ai? vor să ommdre pe bietul omu!

Zisse Aurelia către Ioanna înălţând din umeri. Să pânjă svcnturatul viaţa din nuou numai pentru quo alţii 'i au dat'o înapoi fără scirca lui!... Nu mc pot pricepe: încai de '1 ar' accusă de que că mort na stat în pace, şi a querut să'l învieZe?... Crede-mă, omenii astia sunt nebuni.

— Vai! bun'a mea Aurelia, Z * s s e f o r t e * tristă. Răutatea e mai înfiorătdre dcquât nebunia. De ar' ii nebuni, creZu quo n'ar ii capabili d'ă facce atâta rău!

— O queru şi o repetu eu în numele legilor, Lazar să se spenZure! strigo cărturarul înfuriat.

— Ia staţi, domnilor, prorupse Ponţiu Pilat, să vedem: uite colea, să Zicem un mort onest, culcat în pace în mormântul seu, nici tu minte, nici tu

— cuget, nici tu vre un mijloc la densul de ă facce vre un rău. Se destăptă o dată înviat— Hei. que vreţi, dumnenvdstră acum? eu să puiu să'l spen- <jure... hai?

— Să'l speinjure! să'l spemjure, cxcellentissirae Ponţie Pilat **1** strigă Caiafa; pentru quo... pentru quă... Nazareanul s'a pus acum să învieţje şi la morţi.[1]

— Veţji bine! repetă şi cărturarul Baruch; pentru quo ammu ajuns să nu mai scie quinevă unde şi cum t(**5**ie aquestea îşi vor avă cape tul. O queru dară, illustrissime, clarissims Ponţie Pilat, o que.ru eu cărturarul şi apperătorul legilor qua aquest La zar să se dea morţii.

— Anse, domnule, domnule cărturar, tjisse Aurelia, daqua îl veţi spemjură şi junele Nazarean îl va învia iară?...

— Iar îl vom mai spenţlură, nobilă domnă, strigă bancbierul, vecii bine quă iar îl vom spewjura! bine quă nu ne vomniu lăssă să ne ia în pieiore şi să ne trăcă înainte nisce desculţi şi vagabonzi că aqucstia!

— Anse, domnilor, tjisse Ponţiu Pilat, dumneavostră vă aveţi miliţia: puneţi singuri de prindeţi pe Lazar, şi spentjuraţi'l că pe cllu daqua aşă ve place. Atfita numai ve spuiu quă atunci voi aţi li şi mai crutji, şi mai fără sufflet de quât noi astia Romanii şi Grecii pe quari voi ne numiţi păgâni. Şi noi ne avem înviaţii noştri; ansă, pe Jupiter! noi n'avem

' **„Anse archierei deliljerarS si dea morţii şi pc Lazar (înviatul) pentrn quo din caus'a lui mulţi din Judei îi lăssâ şi credea în Iiius." (Ioan C. XII, v. 10 şi 11.)**

înveţul de iVî spânzură! Nu e de mult de quănd am awjit quo Apolloniu din Tyana[1] a înviat o fdtă mare în momentul qnnnd o ducea la îngropare, şi promis* sul ei o urma desolat în lacreme... Apolloniu întâmpinând pomp'a funebră, arrestă pe dmcni, dice quăte- va vorbe magice, şi copilla se scblă din sicriu mai frescă şi mai răpitorc dequăt tot d'auna; numai bună de măritat! Nunt'a se făch, – aqudsta se 'nţellege— şi amendoi soţii trăiro fbrte ferice.

— Dumneavdstră, domnilor cărturari şi arcliierei, tot assemenea bre aţi ii pus să ucciflă şi pe biată copill'a aqueea quc a revenit la viaţă? întrebă Aurelia.

— Vedi bine quo ammu li ucciss'o, respunse Caiafa, daqua ar li fost complice unui impostor. Ci, fiind qud excellentissimul dominul Procurator ne lassă abandonaţi numai în puterile ndstre, cu şi domnul meu amicu Barucli cată să ve lăssăm ă ne ducce spre ă dă ordinele cuviincibse Intru arrestarea lui Lazar.

— Bine, bine! fbrte'bine, domnilor, dissePon- ţiu Filat, sculăndu-se, minunat de bine! dumncavb- stră sunteţi senatorii cetăţii.

— Domine Gremion! dissc Cliusa, intendentul lui JErod, eram să plecu poimâine ă mc ducce pîno la Betbleem. de vei voi să călătorim împreună, voiu facce să plecu cu o <Ji mai naintc, şi prin urmare, mfiine putem să ne punem pe drum: după trei sau patru (Jille vom li înapoi. Voiu profită, voiu să

1 **Balir, Apollonias von Tyana und Christus, s. 14.0, citat în viaţa Ini Iisns de Straiis vol. II p. 187.**

<jicu, de scortă dominaţiei talie, quăci în timpii a- questia...

— În timpii aquestia, prorupse Aurelia, te om- m<5ră quinevâ pe drum, şi daqua n'ai quine sa te ap- pere, îţi vine quale 1111 Nazarean, şi nu te lassă să putrecjlesci în pace, ci's'appucă de mi te înviată...— Insogesce pe domnul Cliusa, Gremion al meu, şi (Ji soldaţilor tei siVl appere bine să nu cumva să'l în- vieijc quineva.

— Forte bucuros, domnule Cliusa, adausse tribunul tesaurului, îmi face plăcere ă călătorl cu unul câ dumneata que cunnósce ţârr'a.

— Bun'a mea Aurelia, (Jisse încet Ioanna către amica sa. Vreai adineaorea să veiji pe junele învăţător din Nazareth?

— O! acum mai mult de quat tot d'auna, scumpa mea; pentru quö tóté quăte aiuju îmi îndo- escu curiositatca.

— Mâine, dupö departul consortelui dumitalle, vino a casă la mine, adausse Ioanna tot încet; sipóte quö vomnm afla vre 1111 miijlocu spre â. te mulţumi.

— Anse, cum?

— Ţi o voiu spune attunci.

— Pe măine dar, scumpa mea Ioanna. A re- vedere.

Şi ambele amice se despărţiră, eşind cu bărba tii lor si cu sclava Geneviev'a din casa lui Pontiu Pilat.

II.

V. . . . . .

Tavern'a Onagrei eră locul de întelhire de tot d'auna al conductorilor dc cămille, al încliirietorilor de asini, al fachinilor, al mămularilor quc âmlbă din satu în satu şi din casa în casa, al vendetorilor de pastete, dc rodii, dc curmale prăspele, quAnd Ic *b* timpul, de olive murate şi de curmale uscate quând le trece timpul. Se mai afla anco în tavernă omeni taro meserie şt făro căpeteiu, curfesane sau pccătbse de classea quea mai scăpătată, querşători, vagabonzi, bravi de aqueia que călletorii eră nevoiţi ;Vi închiria spre ă'i însori armaţi la drum, spre a'i apperâ de tîl- hari şi a quăror'a însoţire sau apperare eră adesea forte prepusă şi nesigură. Se mai vedea anco sclavi romani adduşi de domnii lor în ţerra Jiulanilor.

Tavern'a Onagrei n'avea nume bun: certele, bătăile, riscele era quam dese p'acolo, si cum se ap- propiă noptea, nu mai cutedâ quineva ă se aventura prin pregiurul *Porţii Oilor*, Ifmgo quarc era situată a- quea tavernă, şi pe unde nu se mai vedeă de quat omeni cu chipuri sinistre, şi femei de o viaţă defăimată. Cum veniâ noptea începea să se audă din a-

qucl locu redutabil, chiote, risuri, cântece bacehice; adesea ţipete, plânsori si gemete veniâ dupo dispute. De quând în quând se arăta şi quâte quâţi-vâ omeni din miliţia locală a Ierusalcmului şi intră în tavernă spre â'i restabili adicö ordinea, şi quare apoi mi'ţi eşiă mai beţi şi mai turburători de quât băutorii ordinari, sau allungaţi afară, ciomăgiţi şi bătuţi cu petre.

A doa dl dupö öin'a que se dedesse la Ponţiu Pilat, între sără şi între începutul nopţii, doi juni investiţi forte simplu în quâte o tunică albă şi cu un turban de lână albastră se preâmblâ pe o stradă mică şi tortudsă, în capătul quăria se vedcă pórta tavernei redutabile. Aquesti juni vorbia între sine, în callea lor, şi se tot întorceâ să vădă în urm'a lor către quel- l-alt capăt al stradei. câ şi cum ar' fi aşteptat pe quineva.

— Genevievo, <jisse unul din doi către quel- 1—alt, arrestându-se (aquesti doi inşi se întçllege a- cum quo eră Aurelia şi sclava ei străvestite în vestminte bărbătesci) Genevievo ! amic'a mea Ioanna în- târdiă; asta nu'mi place, şi apoi cată să mărturisescu quo mie tare 'mi e temă quo facu o nebunie...

— Apoi attunci, scump'a mea dămnă, cată să ne întţurnăm a casă.

— Şi mic 'mi vine să dicu şi să facu tot aşâ, ansă voi mai aflâ ore o occasio câ aquâsta?...

— În adevăr, lips'a domnului que a plecat astăfji cu domnul Cliusa te face să fii cu totul liberă, şi quinc scie quând te vei mai bucură de o asseme- nca libertate.

— Spuno drept, Genevievo, nu ă aşâ quo tu

esci şi mai curiăsă de quât mine de â vedé pe a-

— quest omu estraordinar, pe junele învăţător din Nazaretli ?

— La mine, scumpa mea ddmnă, nu è nimieu de mirare de à dori să vefju pe Nazareanul. Eu sunt sclavă, şi ellu cjlice quô nu se cuvine, nu è drept să mai fiă sclavi.

— Cu alte vorbe vei să (Jici quô eu îţi facu servitudinea fdrte appesătore, Genevievo?

— Nu, nici de cum... Anse, să le spunem d'a dreptul: Cunnosci domnia ta multe domne quare să'ţi semene?

— Eu să'ţi respiuuju la aquăsta?— dar bine 'mi ai sciut à adulă!

— Domnia ta nu poţi respundc; anse eu cată să o (Jicu... Daqua ce întemplă quute o domnă bună, că domnia ta, sunt apoi cu sutele quari pentru o vorbă, pentru quca mai mică uitare de datorie sau neputinţă, puiv de sventă şi rumpe pelle, cu vergi sau cu curelle, bietelor sclave, sau le chinuescu disgra- ţiatele cu quca mai crudă mulţumire pentru un capriciu... Nu è adevărat?

— Nu potu (Jicce, nu.

— Domnia ta me faci să simţu servitudinea pre quât se pote mai uşdră şi mai dulce ; anse pînă în quelle dupô urmă eu nu sunt a mea... Am fost nevoită de à me despărţi de bietul Fergan, omul meu, que a plans atăta la despărţirea ilustră. Quiue me assigură quô '1 voiu mai afla în Marsillia la întur- narea mea? quô nu va fi vendut şi dus nu sciu unde? Quine me assigură quô domnul si patronul Gremion nu me va vinde quand îi va placă şi mc va despărţi şi de domnia ta ?...

— îţi promit qud vei fi tot d'aun'a cu mine.

— Ânse daqua domnul conjugele domniei talie ar' vo\ sa me venală, putdr'ai dre sal împedici?

— Ba nu, din disgraţie.

— Şi cu tóté aquestea, acum o sută de anni taţii şi mumele nöstre' a Galilor eră liberi!... Străbunii lui Fergan eră quei mai tari eroi şi capi ai semenţiei lor.

— O! esclamo Aurelia surrîtjend, fiica unui Ccsar n'ar fi mai orgoliosă de ă avó un imperator de tată de quat le înfli tu de qucea que numesci *străbunii* bărbatului teu.

— Orgoliul nu ö permis sclavilor, urnit) Genevieva cu întristare; lot que dorcscu este libertatea... Que am făcut noi qua să o perdem?... Ah! de ar' li esauţjite la ceru dorinţele şi urările aquestui june din Nazaretli!... De aru veni aquelle dille quând nu vor mai fi sclavi!

— Să nu mai fiă sclavi!?... Tu esci nebună, Genevicvo; este cu putinţă un'a că aquésta ? Să nu mai fiă sclavi! cum se póte?... Să le facă viaţa mai puţin aspră, să le mai îndulcescă traiul, mai d\, anse să nu mai fiă sclavi, asta ar' fi că şi capctul lumii. Vedi tu, Genevicvo, cu unele că aquestea o strică de tot junele din Nazaretli; cu aquésta 'şi a făcut atăţia persecutori.

— Firesce quo'l persecută quei tari şi quei fericiţi... A seră la cin'a domnului Ponţiu Pilat, unde slam în picidre la spatele domniei talie, nu'mi scăpă nici un'a din vorbele lor. O! cu que turbare, cu que rentate, toţi eră assupra bietului june.

— Que vei tu, Genevicvo ? (Jisse Aurelia

sur-

— rî<Jênd; que è drept, ellu strică; pré a împins'o departe.

— Que! şi domnia ta îl accusi?

— Nu; anse que vrei? s'a pus à attacà pe bancliieri, pe cărturari, pe medici, tătă partea sacerdotală, cu un cuvent pe toţi ypocriţii, que se ţin' dupö cum 'mi a spus* Ioanna de doctrinele fariscene... A- tât îi ş\ lipsesce cuiva qua să pără de tot. Quine se pune cu ast-fel de ămeni n'o scote la calic.

— Ori-cum, tot 6 curagiu mare să spuiă quinevâ adevărul quellor răi şi să le dea pe façâ răutatea... Şi apoi aqucst june din Nazareth pe quat ă de hun pe atat c şi de curagios, după quăte spune amic'a domniei talie Ioanna... Ea è domnii avută,nu ă sclavă ca mine. Bine vedi apoi quă ellu nu predică în favărea şi interesele ei, şi cu tote aquestea, te uită la densa cum îl admiră.

— Aqudstă admiraţiă din partea unei femei blânde şi graţiäse, que ă drept, spune mult în favorea unui june; quăci Ioanna cu inima ci quea nobilă n'ar' fi capabilă să admire un omu depravat sau nebun... Que amică bună şi amabilă hui a dat întemplarea într'cnsa! Nu cunnoscu nimicii mai tănăr şi mai blând cà a ei căutătură, şi nimicii mai pătrunzător ca vocea ei... Ea îmi spune quă Nazareanul, quand vorbesce quellor sufferitori, quellor scăpătaţi şi copiilor, ia o faça divină... nu sciu pînă la quare grad; ansă queea que è sigur pentru mine este quă chipul Ioannei devine cu adevărat cerescu quând începe à vorbi de învăţătorul său.

— Au<Ju nisce paşi färte uşori... Nu cumvă vă fi venind ea către noi?

— Ea cată să fiă.

Şi în adevăr, Ioaiina, străvestită şi ca în vestminte de bărbat, veni la locul de întâlnire, unde aj- junse pe Aurelia şi pe sclav'a ei.

— Mc aşteptaţi pdte de mult, Aurelio? ţlisse Ioann'a; anse n aviiiu que facce, nu putuiu eş\ pe ascuns din casă mai nainte de or'a aquăsta.

— Ioanno, eu nu mă simt nici de cum sigură; fric'a pote quo 'mi e mai mare de quat curiositatea... Şi apoi, ia închipuesce'ţi nisce femei de condiţia 116- stră să intre în aqudstă orribilă tavernă unde se a- dună, după cum (Jicu, tot que e mai din tin'a populaţiei.

— N'ai nici o temă: dmenii astia facu cu adevărat larmă, sunt urrîţi la vedere, anse nu sunt răi... I)e doc ori pîno acum am fost între denşii, străvestită ast-fel din preună cu un'a din părinţile mellc, spre â au di pe junele învăţător ... Taverna e forte puţin luminată; împregiurul curţii e o galerie forte întunecosă, de unde vedi tot fără să te văţlă nimeni ; vommu querc acolo o cană de cervogic, şi nimeni nu se va mai uită la noi. Aqui toţi 1111 se mai •occupă de quât de junele învăţător, sau în lips'a lui de disccpolii săi que vin â predica nuvclTa quea bună... Vino, Aurelio... acum e tanjiu... vino.

— Taci; ascultă! <jisse Aurelia puind urechea cu inquietudinc din partea tavernei. Auiji aquelle ţipete? Acolo se certă... O! que locul

— Asta e semnu quo junele învăţător n'a venit anco, ţlisse Ioanna; quoci, cum se arată ellu, de o dată tdte gurele tacu; şi toţi remân că uimiţi săT

— asculte. De e vre unul mai violent devine blând cil un 'gnellu.

Apoi, uite Ioanno, vecii grămmeda aqueea de bărbaţi şi de femei cu fegele unite, adunaţi la portă la lucirea aqucllci lanterne?... Aşa te rogu, aştâptâ pîno să trâeă ei de acolo sau să intre în tavernă.

— Vino; nu te teme de nimicu, îţi clicii... vino.

— Nu, aşa te rogu, Ioanno, anco un moment... în adevăr ine miru de curagiulu teu.

— O! quăt pentru aquesta, Iisus din Nazareth pe quăt inspiră iertare către quci culpabili, compătimire pentru quei que suffer', pe atât însufflă cu- ragiu şi la quea mai debilă fiinţă... Şi apoi, daqua ai sci quăt îi sunt de naturale vorbele! que ingeni- ose şi pătrundătdre parabole află spre â'şi arătă cugetarea pe înţellcssul tutulor, şi mai vîrtos aquestor omeni simpli pe quari cllu îi numesce *săraci* sau ?/- *mili cu mintea,* şi pe quari atâta îi amă! Nu e nimeni, pîno şi copii quei mici que sunt amorul şi dc- boleţea lui, şi copii îi pricepu parabolele şi nu perdu nici o vorbă dintr'însele... Au mai venit cu adevărat mai nainte de densul şi alţi Mesii, şi au profe- tisat liberarea ţărrii nostre dc sub jugul străinilor, au csplicat Sântele ndstre Scripture, au resipit prin mirjlăcele secrete alle medicinei morburi grelle şi disperate ; ânsă nici unul din aquci Afesii nu a arătat pîno acum aquea paţientă blândeţe cu quarc junele învăţător esplică quellor umili şi mici... tutulor cu un cuvânt, şi îi lumină; quoci înaintea lui nu mai sunt necredincioşi şi păgâni; ori*quc

inimă simplă şi bună, numai pentru quo ă bună, cllu dice quo e dem

nă de împărăţia Cerurilor. Cunnosci parabola lui despre quel pagân? Nimicu nu e mai simplu şi mai attingător la inimă.

— Nu, nu o eunnoscu.

— Este quca mai din urmă que am audit'o de la densul. Parabola se numesce: *bunul Samaritean.*

— Que va să <Jică Samaritean?

— Samaritcnii sunt 1111 popol idolatru que se află dincolo de ultimii munţi ai Judeei. Arcliiereii se uită la denşi că la nisce omeni escluşi din împărăţia lui Dumneflcu. Ecco aquea parabolă:

„U11 om ăre-quare *descindea* din Ierusalem în Icriclio şi a căcjut în tîlhari, quari despuindu[1]! **'1** au bătut, '1 au vulnerat şi s'au dus lăssându'l mai mort.

„Şi dupo întâmplare un preot *descindea* asse- menea pe calica aqucea, şi vărjendu'l pre densul a trecut pe allăturea.

„Assemenea şi 1111 levit venindla aquellaşi locu, văfjendu'l trecă şi ellu pe allăturea.

„Iar 1111 Samaritean, *mergend pe caile*, veni la ellu, şi vădendu'l fu attins de compătimire.

„Şi appropiindu-se, căută de plagele lui, vărsă oliu şi vin peste densele, le bandă; şi puindu'l pe animalul său, îllu dusse la o casă de ospeţi şi căută de densul.

„Şi a doa di eşind şi scoţend doi dinari, îi dette ospătarului şi îi (Jisse: caută bine de densul, şi ori-que vei mai dă de la tine, eu quând mă voiu înturnn voiu dă ţie.

„Acum daro întrebă Iisus: quare din aquei

Luca, Cap. X, v. 30 —37.

trei ămeni ţi se pare a fi apprăpele quellui que că-
ijusse în tîlhari?

„Iar (quel întrebat) <Jisse: „Aquella que a practicat misericordia quatre ({iicl vulnerat.[0] – „Du-te dar în pace şi fă *si tu assemenea* adausse Iisus eu un serrîs cerescu.“

Sclav'a Genevieva auijind aquâstă recitare nu putu să'şi ţiiă lacremele; quoci Ioanna acccntuassc mai vîrtos cu o nespusă blândeţe ultimele vorbe alic lui Iisus: *du-le dar în pace fi fă fi tu assemcnea.*

— Ai dreptate Ioanno, (Jissc Aurelia assorbită în cugete; şi un copillu ar[1] înţellege înveţătur'a aquestor parabole, şi eu sunt cu totul mişcată.

— Cu töte aquestea, aqueslă parabolă, urmo Ioanna, este un'a din aquellea que au întărîtat mai mult pe arcliierei şi pe cărturari în contra junelui învăţător din Nazareth.

— Şi pentru que?

— Pentru quö într'ensa arată pe un Samaritean, pe un păgân mai uman de quât un levit şi un preot; fiind quö aquest idolatru veijend un frate în bietul uccis de bătaie, îl ajjută, şi prin aqudsta se face mai demnii de împărăţia Cerurilor de quât quei doi omeni cuvioşi cu inim'a împetrită. Eatö cu töte a- questea, aqueea que inemicii lui Iisus numescu blas- feme şi sacrilege...

— A idem , Ioannă, la tavernă , ijisse răpede Aurelia; acum nu mai am frică să intru în aqucl locu... Nisce omeni pentru quari se inventă asseme- nea parabole umanitare şi quari le ascultă cu nesa- ţiu, nu pot' să fiă omeni rei.

— Ve<Jut-ai, scumpă Aurelio? cuventul

Luca, Cap. X, v. 30 —37.

Naza-

— reanului şi a ş\ făcut minunea în suffletul teu. Veţji quâtă încredere şi curagiu îţi dă?... vino... vino.

Şi jun'a matrănă luă braţul amicei salle. AmOndoă urmate de sclav'a Geneviev'a, se îndreptară către taverna Onagrei, unde şi ajjunsero îndată.

Aquăstă tavernă, construită că tote casele din Orient, se compuneă de o curte interiără, de giur în- pregiur cu pilaştri (stîlpi) groşi que susţinea o ter- raţă şi formă patru galerii sub quari putea ă se retrage băutorii în timp de pl6ie; anse năptea aqueea eră senină şi plăcută, şi quel mai mare număr din quei veniţi eră aşşedaţi în mijlocul curţii la lucirea cletenată şi roşatică a unei lampe mari de ferru pusă în mijlocul curţii. Aquesl unicu luminariu abiă pu- teă străbattc galeriile pe unde stă assemenea aşşe- ejaţi din băutori, în quât se putcă (Jicce quo aquestea eră mai înlunecdse.

Într'un'a din aquclle negurăse retrageri Ioan- na, Aurelia şi sclava Genevicva se dussero spre ă'şi luă locul, Trecend prin mulţimea que eră attunci în mare larmă, văfjuro mulţi în trenţe şi forte scăpătat şi cîrpit accoperiţi, femei de o viaţă defăimată, unele, în mare număr, forte miserabil învestite, aveă drept turban quăle o fâşie de pândă albă pe capii; altele din contra, purtă rocclii şi acconciature de stofă pre- ţidsă, anse fărte tăvălite, cum şi brăşelle, colane, cercei de aramă cu petre mineinăse; faţ'a le eră spoită cu albu şi roşu, pe sub quare nu se putea ascunde o pclle

Luca, Cap. X, v. 30 —37.

veştedă şi sbîrcită; iar amarul unei inime sfî- şiate que străbăteă pîno prin bucuria chiuitore şi e-sagerată, eră quel mai eloquent semnu que arătă du

rerea, remuşcarea şi ruşinea despre trista lor esis- tentă de curtesane.

Între bărbaţi unii semănă rupţi, stătuţi dcne- avere şi lipsă, alţii aveă un aer sălbaticii, feros şi cutedător; mulţi purta la cingătdre nisce arrne ruginite, sau sta rezemaţi în quate o bată lungă, que se termină într'o măciucă de ferru. În altă parte se cun- nosceă dupo carcanele lor de ferru, dupo capul descoperit şi ras, sclavii domestici ai ofiţerilor şi altor domni romani. Mai încolo, infirmi în ţrenţc stă pe pământ lângo kîrgole lor; mume îşi ţineâ în brnce copii amalaţi, palidi, magri, uscăţivi, şi pe quari nu'i accoperiă de quat cu a lor căutătură attentivă, umedă şi temetdre (şi quăt c de rece căldurdsa căutătură a unei mume que n'arc de nici unele înaintea fiiului său în agonic!) Aquestea aşteptă pe junele învăţător din Nazareth que aveă atâta putere în arfa de ă vindecă şi ă dă sănătate.

Genevieva, dupo quftte-va vorbe schimbate între doi omeni bine îmbrăcaţi ansă cu o figură sardonică şi aspră, devino quo aqueia cată să fiă cmissa- rii secreţi cu quari se servia arcbiereii şi cărturarii spre ă spionă vorbele Nazareanului, şi al facce ă că- dă în curs'a unei încrederi imprudente.

Ioanna, mai cutedătdre de quăt amica ei., făcu aquesteia drum printre mulţime, ochind o mesă ne- occupată que eră la întunerccu dupo unul din pilaştri galeriilor. Femeea domnului Chusa se aşşcdb a- colo cu Aurelia şi querii o cană de cervogie la un'a din fetele tavernei, unde Genevieva în picidre lungo ddmna sa. nu perdeă

din vedere pe aquci doi emis-

4

sari ai fariseilor, si asimila cu nesaţiu tote quâte se vorbiá hnpregiurul ei.

— E lárdiu, disse cu întristare o femee junä .si bella anco catre una clin compagnele salle, que era la o mesă înaintea ei, şi a quăria fac;a câ şi a ei era numai dres dupo datina curtesanelor; cuín se vede lisus din Nazaretli nu vine astă seră.

— Quine îţi strică? disse quea-l-altă cu un ton de imputare! Ia drumul (Pa lungul şi vino pîno aqui să stai cu gura căscată aşteptând, unde ne puteam ducce â ne preâmblă împregiurul scăldătcirii, şi acolo vre un centurion roman cărăuiu, cu capul între urechi, sau vre un cărturar or cuvios de fariseu, stre- curându-se şi rădend murii cetăţii cu nasul ascuns în vestmânt, ne ar' fi luat şi aniniu ii aflat que să cinăm astă seră. Să mr te aucju quo te plângi, Olibo, de ne vommu culca astă seră nemâncate: singură 'ţi ai cătat'o.

— Pâinea que eram să căpetăm mi se pare a.şă de amară în quât nu'mij pare nici de cum ren quo am perdut'o.

— Amară, or 1111,... c tot pâine... si cpiând îi ecuiva fame... o mănâncă.

— Ascultând vorbele luilisus, respunse cu blândeţe quea-l-altă curtcsană, aşu fi uitat famea —

— Tu a să 'nncbunesci, Olibo... cu vorbe

nimeni nu'şi împacă famea.

— Vefli-quo, vorbele lui lisus spun' tot d'auna iertare, misericordie, cliaritate... şi pîno acum ii'am audit omenii vorbind pentru noi de quât cu a-

versio şi dispreţul...

Şi curtes a na remase cu fruntea în mâini si cui ii iul ata în cugete.

Singulară fotă esci tu Olibo! unim queea- l-altă. În fine ori quat. de fantasticii ar' fi, nu vedi tu quo n'a s'avem asta sără nici aquca cină de vorbe? Quoci Nazareanul nu mai vine acum; è pré tardiu.

— Facă a tot potentul Dumnedcii să viiă! suspinb o biată femee que stà jos pe pământ apprdpe de aquelle doc eurtesane şi'şi ţinea în braye copillul amalat. Eu am venit pe jos.de Ia Betlilcem qua să rogu]ic bunul nostru Tisus spre à (là sănătate copil- liţei melle. \Nici n'a mai stat cà densul -altul pentru relíele copiilor! şi în locu (le â'i dă queva pentru consiliurile lui, din contra elin îţi mai dă cu (pic să cumperi quate un'a alt'a.

— Pe pântecele lui Solomon ! şi eu speru quô amicul nostru Iisus va veni astă seră, strigă un oniu nalt, cil chipul sălbaticii şi cu o barbă lungă sbîrlită, legat la capu cu o făşie de turban roşie, îmbrăcat cu o sagullă de peru de cămillă numai petice, strîns peste mi dlocu cil o funie de quare atârna un cuţit latu, ruginit şi fără tliecă; mai ţinea în mană şi o bată mare cil o măciucă de ferm în capet.— Daqua bravul nostru amicii (lin Nazareth nu vine astă seră, 'mi am perdut apoi nóptea fără să cape tu nimicit: quoci me învoissem à însoçi pe un călctor quărui îi eră i'rică să se ducă singur de la Ierusalem la Bethania, temendu-se să n'aibă întelniri relie.

•— Ia mi te uită la el spênduratul cu chipul lui patibular, şi cil aquea cuţetoie ! è numai bun

sal iei să te appere la drum: cu unul cà ast'a poţi fi
că

şi cu (Jeee tîlliari pe caile! <Jissc încet către companionul seu unul din quci doi emissari que stă nu departe de Gencvieva.

— Ţi ar' fi despuiatsau ş\ uccis câ pe densul, pe bietulcăllăto'r que fiar' fi luat cu sine, res- punse quel-l-alt. j

— Aşa de adevărat precum mc cliiemu Bana- nia! îşi urmo vorb'a omul cu cuţitul mare. Nu 'mi ar' ii părut nici de cum rău de queea que am per- dut de la căllătorul que mă quereă âfi însoc;A, daqua amicul nostrudin Nazarctliveniâ astă sără... Mult îmi place mie omul aquesta! Suffletul fini aşupune pentru denşul. Ellu te consolă şi te face ă tîrrî cu bucurie după tine nevoile şi suffcrmţele. Îţi demon- stră uite, cuö marc şi cocoşată quAt e cămilla tot ar' pută trece prin urechile acului, ansă quând e vorb'a de aquesti înrăutăţiţi de îmbuibaţi cu bunurile pămen- tului, să nu mai spere nimicu: Porta Paradisului c- ste forte strimptă pentru dânşii; de ci nici nu se scrie p'acolo: şi aşa şi este. Ei se îngraşă d'aqui. Heei! que mai fripture că de nisce claponi or să mai facă dracii dintr'enşii la a bucătărie a lui Belzebutb! Bine quă noă astora scăpătaţilor cliinul lor pe queea- l-altă lume 1111 ne face nici cald, nici frigu, nu ne împle nici fălele, nici pung'a... ansă nu sciu de que, quo ne mai uşurăijă par' quö nigel inim'a... Iniile şi nopţi întregi aşu petrece săfi ascult colea detunând asupra arcliiereilor şi

cărturarilor şi tutulor ypocri- ţilor de farisei. Şi bine le face, pe barba lui Mel- cliisedecb, bine le face; quoci cată săfi aiujă quinevă, qua să scie quine sunt: Quând te adducu din păcate înaintea tribunalului lor pentru vre o neputinţă sau

' DupQ Lucii Cap. XVII. v. 3.

împuţinare, că omul, ci nu mai sein alt[1] a de quit:

„haide! la tnchisdre! la ţepi! la verigi si la nucile ,

tilhande! scelerat , tăciune al Iadului! fiinl Satanei ![u] si alte assemenea tot dupo carte. Pe nasul lui E- zecliiel! credu ei ore quo asta *b* midlocul d'ă mori- genă pe omeni? Nu sciu păcătoşii! qu5 un callu que nu suffere boldul si pintenole mai adesea ascultă de limbă? Amicul nostru din Nazareth o scie aquesta forte bine; quoci şi alaltă ieri ne diccă: „Daqua frântele teu a păcătuit assupra ta, ia'l la o parte... si „daqua se rcpentc iartă'].[1]* Asta vedu şi eu quo e vorbă. Quoci, uite-me, pe urechile lui Melchisedecli! eu unul nu sunt aşa de delicat şi benin că un 'gnel pascal... Nu, ve spuiu curat, quo nu; quoci *b* de mult de quănd ducu o viaţă plină de amar şi de nevoi; inim'a mea, n'a mai avut repaos: ciocănită neîncetat de reoa sortă mi s'a[v] asprit aşă de tare că şi pellea, că şi capul. De doe-dcci de anni tată meu m'a dat ăfaro din casă pentru o nebunie de juneţe; d'attunci n'ain trăit de quftt tot prin cîrligele şi laţele Draculuі... Apoi appucă-te să pui freul unui a- sin selbaticu, quo tot mai currend ai eş\ la căpeteiu; iar cu mine nu merge lucru tot ast-fcl; lite-cuni nu pdte quincva să me înfrene. Cu tdtc aquestca, uite pe credinţa mea de Banania! o singură vorbă s'audu din gura aqueea blândă a amicului nostru din Nazaretli, şi peste capu m'aşu ducce pîno la marginile lumii.

— De nu-va veni Iisus, luo vorb'a un altul, ne va trimitte neapperat pe vre unul din disccpolii

' **DupQ Lucii Cap. XVII. v. 3.**

sei spre ă ne (15 de scire, şi â ne predica nuvclla quea bună în locul Maestrului.

— Quănd nu c plăcintă de flore de făină fre- mentată cu miere, mănâncă quinevă şi pâine de orz sau de secară, şlisse un querşetor, încovoiat sul) sarcina bctraneţelor. . Cuvintele discepoluîui sunt minunat de bune; alle Maestrului anse sunt şi mai bune...

—• Vciji bine, adausse un alt betran querşetor, noi, de cum ne-ammu născut gemem în dispe- raţio, şi Ellu numai veni să ne console, dându-ne speranţ'a eternităţii. Dumnezeu nu putea faccc mai mult...

— Vedi bine! affirmo altul; quoci de qufmd lumea scăpătaţii şi asupriţii gemu fără consolaţio; şi quine va fi Dumncfjeu aqudla tace, şi slă locului; Amicul nostru!...

— lisus ne spune quo noi nu suntem mai pre sus de quat domnii noştri, (lisse un sclavii que sta cu fruntea în mană. Aşa daqua suntem queea que sunt şi ei, cu que drept ne ţin ci în servitudine?

— Firesce, respunse altul cu o amărăciune sarcastică, lirescc penlru quo ci sunt o sută de domni d'o parte şi noi dccc mii de sclavi de alta! Aquesta 6 dreptul. Dreptul roman, audit'-aţi voi! dreptul que numai cărturarii îl sciu; dreptul que loţi preoţii din lume, complicii domnilor şi tyrannilor îl bine-cuventă şi îl susţin'! Vă veni anse şi dreptul nuvellei quel- lei bune (dreptul evangclicu). Pîno atlunci paţienţă! Va veni o di quănd vom sei şi noi minieră; şi nu- meră-vommu,

şi vommu afflă şi pe domnii noştri; şi numera-vommu şi vommu afflă şi numeral nostru. Attunci din una, doc, trei... n'are încotro, cată să

ésa si să se împlinescă vorbele lui Iisus. „Quei d'en- „téiu vor fi quei din urmă, şi quei din urma vor fi „quei dYiuteiu."

— Noé artisanilor, lucrătorilor din cetăţi si laboratorilor din sate, que prin greutatea dărilor şi angariilor, prin lăcomia dregătorilor, -prin farmecele mijlocitorilor de samsari şi dc traficori rămânem a-desea fără pâine şi despuiaţi precum şi femeile şi copii noştri; noă, bunul învăţător ne dice: „Nu vă „turburaţi, aveţi pacea sufflclului; quoci Dumncdcu „Tatăl nostru provede pentru înfrumuseţarea crinu- „lui câmpurilor— pentru nutrimentul passerilor... „Veni-vn o di quănd nimicii nu va lipsi voăA

— Aşa, aşă, quoci Iisus dice şi aquesta: ,,N'a- „veţi nici aur, nici argint, nici monctă în punga vó- „stră, nici sacu pentru drumul vostru, nici vestminte, „nici încălţăminte, quoci aquella quare luerăjă me- „rită de a ii nutrit...." *

— Eccă învăţătorul! écco Maestru! strigară quaţi-vă inşi que eră.lungă púrta tavernei, écco Domnul ! écco amicul nostru!

La vorbele aquestea se facil o mare mişcare în tavernă. Aurelia, împinsă de curiositatea sa si dc emoţiuneă generală se sui pe un scaun că şi Ofenc- vieva, sclava, spre a vedé mai bine pe junele Învăţător. Se amăgiră ansă în aşteptare: quăei nu eră Iisus, ci Petru, linul din discepolii sei.

—- Dar Iisus? strigară toţi de o dată.

— Unde e?

— Que? Nazareanul nu vine astă seră?...

— Nu voimnu vedé pe amicul nostru? pe amicul quellor scăpătaţi si amărîţi ?

— Simon Zilotul, Juda şi eu eram cil densul, respunse Petru, quand la porţile cetăţii o biată femec, vă<Jendu-ne trecend, rugó forte fcrbinte pelu- văţătorul să intre spre â vedé pe fiiă-sa amalată. Nu putii să n'o asculte, ţinu eu sine pe Juda şi pe Simon, şi mi! trimissc pe mine la voi, dicendu'mi să vă spuiu quo quei que au nevoie de densul să'l aştepte aqui, quo vine numai îndată.

A[7]orbele discepolului allinarö impaţienţ'a mulţimii, şi Banania disse lui Petru:

— Pîno un'a alt'a, aşteptând pe învăţătorul, spune-ne noă despre densul; spunc-ne nuvella quea bună.. Apprópe sunt timpii aqueia quând aquesti gornani al quărora pântece se îmbuibă şi se rotundă pe quât al nostru secă şi se lignesoe, quând aquesti gömani nu vor mai ave spre â se îngrăşâ de quât puciosă şi păcură npprinsă d'a Iadului?

— Adevăr dicu voă, timpii se appropiă, strigi) Petru suindu-se pe o bancă. Timpii vin[1],* că şi negur'a norilor încărcaţi de tempestă şi de fulgere. Au dórö Domnul n'a dis prin vocea profeţilor: „Tri- „mitte-voiu angolul meu que va prepară calica înaintea mea?[1]"

— Asâ este, aşă este: strigară mai mulţi; aşă este, profeţii '1 au annunţat.

— Quare este angelul aquesta ? urm o Petru, quare este aquel angel de quât însu'şi lisus, Invăţă- torul nostru, Mesia... singurul, adevăratul

1 **Malachia Cap. III, v. 5.**
J **Idem Cap. XXX. v. Id.**
• **Malachia C. III, v. 1.**

Mesia ?...

— Asâ, aşă ellu este!
— Ellu este aquel promis!
— Ellu este adevăratul Mesia.
— Şi aquest angel, preparând calica que (Jice Domnul prin vocea profeţilor, urmo Petru: „ Attunci,
„appropiă-me-voiu de voi spre a facce judecata mea; „nu voiu întărfliă dc ă da mărturie assupra aveveni- „natorilor, assupra sperjurilor, assupra quellor que „ţinu cu forţa, salariul lucrătorului, assupra (pieilor „que împila pe veduvă, pe orfan, şi pe quel străin, „fărb să'i mai ţiiă tem'a de, m i n e . A u doro Domnul n'a mai dis anco: „Sunt o stirpe dc dmeni ai „quăror dinţi le sunt săbii şi quari se servii cu den—
„şii ca cu nisce cuţite assupra aquellor'a que n'au „nimicu pre pănienO...?"

— Daqua aqucstă stirpe dc omeni au dinţi că cuţitele, strige Banania puind mana pe cuţitul seu; apoi şi noi vom mu mușcă cu alic ndstre.

— Oh! să viiă o dată dioa în quarc să fia judecaţi aqueia que ţin'salariul lucrătorilor, şi eu voiu denunţă înaintea domnului pe banchicrul Ionă! disse un artisan. M'a pus să'i lucredu nisce lemnării în în salla lui.de ospeţe, şi momindu-me quo pe tdtă septemăna me voiu folosi cu o di, m'a pus să'i Iu— credit Sămbăfa])e ascuns, (jicendu'mi quo ellu scie carte şi quo nu e pecat pentru (piei neavuţi. Apoi quănd a fost la plată dupo que 'i am

terminat lucru,
n’a voit să’mi o dea... Am vrut apoi ă me plânge, şi ellu m’a speriat quo me vă denunţă la arcliierei că p’un nelegiuit şi profanator de dillele sânte. Que

să facil? quaiid appuei o dată a fi dus înaintea arehiereilor, acolo nu te aşteptă de quat închisóre, sí apoi famea copiilor şi femeci. Doc mâini are şi bietul lucrător; o dată închis, piere şi ellu şi ai lui de fanic.

— Şi pentru que banchierul lona 'ţi a ţinut salariul? urm ó Petru; pentru qud după cum dice profetul: „Lăcomia (cupiditatea) este că lipitdrea: ea „are doc fete que nu încete<Jă de a lot striga: *«do! „ado!*[x]

— Şi aqueste lipitori lard saţiu, nu va veni ° iji, adausse Banania, quand să verse tot sângele que sug de la bieţi lucrători, de la veduve şi de la orfani ?

Ba va veni, va venii, respunse Petru. Profeţii noştri şi Jisus au annunţat'o: „Pentru aqueia „vă ii Iadul şi grinţarca dinţilor... unse secara que „înnecă greul quel bun , smulsă o dată afaro, regii „cumpliţi, avarii, usurierii (cămătaşii) stirpiţi de pe „faga pământului, al quăror must ci îl sug'; vă veni „dioa fericirii pentru toţi, şi dreptatea pentru toţi: şi „dioa aqueca venind, dis'au profeţii, popolii nu se vor „mai armă unii în contra altora, săbiile lor vor fi „prefăcule în *sape,* şi láncele lor în *secere.* O naţio ,pm vă mai ardică sabia în contra alteia, rebcllele „vor încetă, şi fiă-quare se va aşşedă sub viia sa or „sub figul seu lard a se teme de nimeni. Fapta drep- „taţii va fi assiguranţa. încrederea, pacea şi ferici- „cirea fiă-quăruia.*— în timpii aqueia în fine lupul „(de arhiercu"şi de banchier) va locu\ d'allăturea cu „'gnellul (de laborator, de

văduvă şi de orfan); Lco-

[1] Proverb! (Parimii) Cap. XXX, v. 15.
[7] Isnia Cap XVI, v. S-I». – Cap. XLII, v. 1, 0, 7.

„pardul (de patrician) se va culca lungo căpridră (de „câmpean-şi.de muntean); şi Leul (de Imperator .şi „rege) şi oiea (de popol) vor locul împreuna şi un „copillu micu va pută conducce pe toţi[1] (atata va fi „de facilă guvernarea unde va domni Dreptatea!)“

Aquostă descriere a păcii şi a fericirii universale făcu o profundă impressio assupra auditoriului lui Petru. Mai mulţi strigară de o dată:

— O! viiă timpii aqueia !... quoci spre (pic e bun de ă se înjunghia popol cu popol ?

— Que de sănge perdut!

— Şi quinc se folosescc dintr'ensul ? Faraonii de conquhtatori şi de domnitori... Omenii sân* giurilor, ai resbellelor şi ai răpirii.

— O! viiă timpii aqueia de fericire, de dreptate şi de blândeţe; şi, dupo cum dicu profeţii, un copillu micu ne-ar[1] pute conducce pe toţi.

— Făro îndoială, un copillu micu ar' fi de ajuns... quoci vonnnu fi blândi, pentru quo vommu fi ferici, prorttpse Hanania. unde acum suntem aşa de 'naspriţi dc chinuri şi de dureri în quât sute de giganţi nu ne ar' pute ţine şi astempera.

— Şi timpii aqucstia venind, urmb Petru, avend toţi aqueeaşi parte la bunurile pămenlului, fecondat prin lucrarea fiă-quăruia, toţi fiind siguri de â trăi în pace şi fericire, attunci nu se vor' mai vede trîntorii bucurându-se do fructul laborii altuia. Au dbro nu a dis Domnul prin vocea profetului? „A-„vut-am assemenea în horrore tdtă lucrarea intru

[1] **Isaîa Cap. XII, v. (5, 7.**

„quare cu sudori m'am applicat sub sore, daqua a „ cătat sa las fructul la alt omu que mc vâ moşteni.

„Quoci un om lucrăijă cu înţoli epciune, cu sci- „inţă şi cu industrie şi va lăssâ tot que a produs şi „agonisit la un om que nu a lucrat... Şi quine scie „de va fi înţellepţ sau nebun?

„Deci ăcco o vanitate, şi o mare durere a sufflctului.[1]

Şi voi sciţi, adausse Petru, quo înţellepciunea lui Soloinon fiiului lui David este aşa de sântă câ şi dreptatea. EUu încheia prin urmare, quo aquella que nu a lucrat nu se cuvine â se bucură de lucrarea altuia.

— Ansă,, daqua am copii? strigoiului; daqua lipsindu-me dc somnu şi de jumătate din pai nea mea din tdte dillele, prin economic şi punere d'o parte a- jungu ă adună quevâ pentru dânşii, que iiresce nu simt, nu cunnoscu quâte am sufferit eu pîno să adun qua să le pot lăssâ aquellea; este orc nedrept de â le lăssâ averea mea?

— O! pentru Dumnezeu! slrigo Petru; quine vă vorbescc despre starea de acum a lumii şi a lu- crurilor? quine vc vorbesce de timpii de astădi quând .quel tare împila pe quel fără putere, quând quel a- vut stdree pe quel scăpătat, quând domnul dispune câ dc un lucru de sclavul seu? În timp de tempeste şi criveţe fiă-quare îşi face cum pote un adăpost pentru sine şi pentru ai săi: şi este forte cu dreptul... Ansă quând vor veni timpii promişi de

[1] **Ecclcsiastu Cap. II, v. 18, 19, 21.**

profeţi, aquei timpi divini quând un sdre (numit Dreptatea), un sorc

bine-făcător va străluci neîncetat, quâiid nu vor fi tempestăţile şi ispitele (neajunsurile de astă(Ji (pic măt- tură şi cenuş'a din cămin); qutind nascerca fiiă-quă- ruia prunc vă fi salutată prin cântări de bucurie, eâ o bine-tacere a lui Dumnezeu; quând mum'a nu va mai concepe în lácremele sclaviei şi miscriei, quând mum'a nu va mai plânge quă a născut în lume un sclav sau un querşător. Astădi omul se concepe în lácreme şi more iarăşi în lácreme, unde attunci în bucurie vă fi conceput, cu voie bună vă trăi. şi măr- tca îi vă fi fără durere pentru quei que lassă după sine. Astădi travalliul este împilător şi dureros, pentru quo fructele lui le ia altul; attunci vă fi o mul- ţumire şi va appropiă pe Omu de Creatorul a tote. Multe şi copióse vor fi fructele pământului *promis*... de Dum- neiTUni; fiă-quare assigurat şi în pace pentru viitorul copiilor sei, nu vă mai avă â se sfărîmâ cu inim'a spre ă grămmădl, ă facce jumătate din pâinea sa, â se rumpe subt greutatea laborii şi travalliului peste mesura... Nu, quând vă veni aqui jos, dupó rug'a învăţătorului nostru, împărăţia lui Dumncdeu quare e a Dreptăţii, fiă- quare va lucră pentru toţi, şi fiă-quare se va bucură de travalliul tutulor.

— Unde acum , disse artisanul que se plân- sesse de nedreptatea bancliicrului Ionă, toţi lucredă numai pentru quăţi-vâ, şi aquesti quăţi-vă nu lucredă pentru nimeni, şi se bucură de travalliul tutulor.

— Ansă pentru unii că aquestia învăţătorul nostru din Nazaretli a disc „Fiiul Omului va Irimitte „an gel ii săi quari vor' adună înaintea lui Iote limbele „şi'i vă despărţi pc dânşii unul dc altul cum desparte păstorul sa, despărte caprele din oi; – **Dupe Matiu cap. XXV. v. 31, 32 şi 41.**

şi vă (Jicce qucl-

„lor răi (quellor que trăicscu din sudórea altuia) : „Duceţi-vă de la mine blestemaţilor în focul eternii „unde sunt plângerea şi grinţarea dinţilor.'[a]

— Şi forte cu dreptul va fi, (Jisse Oliba curtesana; au nu sunt aquestia que ne forţa ă ne vinde corpul spre ă scăpa de grinţarea dinţilor que adduce famea?

— Nu sunt ci (pie forţă bietele mume, â specula cu coj)ii lor qua să nui vădă murind de ,fame şi de miserie ? disse o altă curlesană

— Oh! quănd va veni claró (Jioa Dreptăţii?...

— Vine, se appropiă, respunse Petru cu o voce resunătore; quoci răul, nedreptatea, violenţ'a sunt prctatindeni, nu numai aqui în Judeca, ci în lumea întrăgă quare astăzi o lumea romană... O! relíele, siilferinţcle în Israel nu sunt nimicii pe lungo quellc que împilă quelle-l-alte naţii!... Tot pămentul se lamentă şi sângeră.subt întreitul jugu al crudimii, desfrenării şi răpirii romane. De la o margine la,alta, din Syria pîno în Gallia împilată nu se mai aude de quat sunetul fcrrelor şi gemetele sclavilor striviţi sub travalliul neomenos: aventuraţi între sventuraţi, sudă sănge prin toţi porii!... Mai de plâns de quat fora pădurii que more în Vizuina sa, sau de quat vita de labore que more în staulul seu, aquesti sclavi sunt chinuiţi, sunt uccişi, sunt daţi dupo plăcerea sau capriciul domnilor la dinţii ferelor sălbatice!!! Popolii generoşi ca Grecii şi că Galii, de se încărcă a'şi rumpe catenele, Romanul îi înnăcă în sângele lor, sau que e şi mai rău în corrupţia lor... Adevăr <Jic voă, în numele lui

' DupG Mathciu Cap. XXV, v. 31, 32 ¡i 41.

Iisus din Nazarctli, quô reul a ajuns în culme; si starea aquésta nu mai póte ducee mull.

-— Nu! mi strigară mai mulţi; starea aquesta nu mai póte duecc mull.

— învăţătorul nostru este întristat, unnó Petru. Oh! întristat pînă la mórte cugetând la rcllcle înfiorătăre, la atâtea resbunări, la atâtea şi atâtea în- tórceri înapoi que atatea sccoli de nedreptate au síi le amnmţe cii pe nisce fere descatenate asupra pământului... Al altă ieri la Bethleem Inveţătorul nedi- cea aquestca:

„Quând veţi audi de resbellc şi de revoluţii, „nu vc speriaţi: quoci aquestca se cade să iiă ânteiu; „ci nu vă fi îndată capătul;[1]

— Ascultaţi, strigară mai mulţi de o dată, ascultaţi!

— „Se va vedé, adausse Iisus, se va vedé „sculându-se popol peste popol, şi regat peste regat „şi omenii se vor usca de frica şi de aşteptarea quel- „lor que vor să viiă peste lume, quoci virtuţile ceru- „rilor vor fi sbucinate ...“

Un uet surd de înfiorare circulă prin mulţime la aqueste profeţii alle lui Iisus din Nazaretli rap- portate de Petru; şi mai mulţi strigară de o dată.

— Mari semne vor fi pe cer! mari tempeste au să se spargă!

—■ Cu atâta mai bine! quată să se spargă o dată norii aquestia de nedreptate qua să sc cureţe o dată cerul, şi serele eternu al Dreptăţii să pălă lumina!

— Şi de vor’ grinţâ dinţii aqui pe păment mai

[1] **De la Luca Cap. XXI, v. Ü.**

nainte de ă se ducce a-'mi'i grinţâ în focul eternii, aquesti îmbuibaţi fard rărunchi, aquesti archierei, a- questi regi de faraoni c.oronaţi! singuri 'şi au căuta- t'o, strigd Banania, singuri 'şi au căutat'o!

— Aşa! aşa!... prd adevărat, strigară quei mai mulţi.

— Oh! urmb Banania; nu e să dici de astă<Ji qud profeţiile le" strigă la urechi: îiulreptaţi-vă, fiţi buni, fiţi drepţi, aveţi simţire pentru quei que suffer'! uitaţi-vă mai bine la queea que este sub picidrelc şi la picidrelc vdstre de qufit să ve miraţi întindcchin- du-vă cA îutr'un spechiu în orgoliul vostru. Que! îmbuibaţi pănd în gfit ajungeţi d'a rempinge mâncările (pieile plăcute şi cădeţi înecaţi de vin 1 fingo cupele vdstre pline pînd peste margini! Apoi ve întrebaţi: pune-voiu astădi vestmântul de ermitul. cusut cu aur sau quei de catifd cusut cu arginţ? Iar ap- prdpelui vostru îi clănţenescu dinţii de frigu sub trcn- ţelc que le ia vântul; nu pdte sventuratul gustă nici din firimilurclc vdstre; '1 aţi bate şi '1 aţi uidui mai reu de qufit pe un câine de **'1** ar împinge famea A veni să lingă blidele de la ospeţele vdstre!... Pe re- runchii lui Ieremia! ba âncd pre mult au ţinut timpii aquestia.

•— Mult! mult! strigară unul după altul, mult au ţinut timpii aqueştia. Suffere bietul omit, suffere şi iar mai suffere; ânse sufferinţa are şi ea capătul său. Paţienta cată şi ca ă stA o dată cum stă şi boul de sargin'a mare şi de labdrea lungă.

— Ba nu dici bine! Boul şl quei mai trăgă- tor şi blând cată pînd în fine A se întorce asupra

boldului que ’1 împinge.

' Luca Cap. 18 şi 19, – şi Isaia.

— Şi qiie bold mai împingător de cât famea!

— Aşa! unnb Petru, timpii aqueştîa pre mult au ţinui; şi de aqueea Iisus învăţătorul nostru a dis:

„Spiritul Domnului peste mine, pentru quare „m'a uns; trimisu-m'a spre a annunţă nuvella quea „bună către quei scăpătaţi şi amărîţi; spre a vindecă pe quei sdrobiţi cu inima; ă predica quel- „lor în servitudine liberare, orbilor vedere; spre â „trimittc la alic salle liberi pe quei striviţi sub greutatea lerrelor; spre ă publica annul plăcut Domnului în dioa quând îşi va resbună clin despre inne- „ micii sei.

Aqueste vorbe alle Nazareanului rapportate de Petru deşteptară un iniou entusiasmu, şi Genevieva audl pe linul din quei doi emissari secreţi ai cărturarilor şi archiereilor dicend către compagnonul seu:

— De astă dată Nazareanul nu mai scapă. Nisce vorbe că aquestea întrecu petdte; nimicii nu e mai furibond şi mai incendiarii!...

x\nse o nuoă şi mare nimorese întinse îndată
afară din tavern'a Onagrei, şi nu eră de quăt o strigare repetată de toţi:

— Ellu este! Ellu este!

— Amicul nostru!

— Ecco'l! Iisus al nostru, ecco'l!

' **Luca Cap. 18 şi 19, – şi Isaia.**

Mulţimea que erâ în taverna, aflând quo de astă dată vine cu adevărat Iisus din Nazaretli, se sculó, alerge îndcsându-sc spre ă întempină pe junele învăţător. Mumele cu copii lor în brage se strecurare spre â ajunge mai nainte lunge Iisus; infirmii lunndu'şi kârjele, ruga pe quci de lungo dânşii *i*| le faccc locu. Atâta erâ de pătrunijetore şi cliaritabilă iiiiluinţa Fiiului Măriei în quât quei sănătoşi se dâ în lături spre â facce locu să ajungă la densul mumele si quei sufteritori.

Ioanna, Aurelia şi sclava aquesteia simţire a- queeaşi mişcare generală; Genevieva mai vîrtos fiiă, femee şi într'o di pote mumă de sclavi, simţiâ o mare bătaie de inimă la vederea aquelluia que veniâ după cum iticeâ spre â annunţă sclavilor liberarea, şi spre â trimitte liberi la alle sălle pe quei striviţi sub fórrele lor.

În fine Genevieva îl vătjii.

Fiiul Măriei, amicul copiilor, mumelor scăpătate. sufteritorilor şi al sclavilor, erâ învestmântat câ şi quei—1—alţi Israeliţi compatrioţi ai săi. Purtă o tu

nică de lană alba strînsă pe tallie cu o eingetore (le quarc atlîrnâ o eleimonisicră sau o tescuţă cu ajutore destinate pentru quci lipsiţi. O mantă sau un vest- ment pătrat de culbre albastră sc drapa pc umerii sei. Părul seu lungii şi blond ca aurul cădea de fiă- quare parte şi'i îneadră pallida faşă de o blândeţe angelică; budele'i şi bărbia era umbrite de nisce fulgi uşori că metassea în luciri (laurii că şi capellura lui. Aerul îi era cordial şi familliar; strânse cu frăţie tdte mâinile quăte i se întinseră. l.)c mai multe ori se plecă spre ă sărută copii desculţi, que se ţinea de pă- lele vestmentului lui, şi surrîşlcnd cu bunătate, disse către quei que îl încongiură:

„— Lăssaţi, lăssaţi să viiă la mine pruncii aquestia!"

Juda, oniu taciturnii, cu faşa negurdsă, cu o- cbiul înfipt, din preună cu Simon[1] îl însoşiă şi fiă- quare purtă quăte o cutie, din quare Fiiul Măriei după que întreba pe fiă-quare amalat, şi îi ascultă cu luare a minte respunsul, luă medicamente sau bal- same şi dă infirmilor şi mumelor que veniâ spre ă querc ajutorul sciinţei lui, sau pentru sine'şi, sau pen- tru copii lor. Adesea pe lungo învеţăturcle si bal- samele que dă, Iisus mai făccă şi quăte 1111 dar în arginţi que scotea din eleimosinicra sa. Atăta tot scbsse şi dettc şi la o parte şi la alta, înquat mai băgând de ultima oră mâna în tcscuţă surrîsse cu întristare affiându-o cu totul deşertă .şi mai întorcen- du-o să mai affle quevă înălţă din umeri cil o blândeţe durcrdsă que îţi pătrundea inim'a, şi quarc arătă

qtio nu mai are nimicu. Attunci aqueia pe qnare îi ajutorasse cu balsamóle si înveţăturcle salle cum şi cil argintii sei, mulţumindu'i cu affcctio, ellu le disse:

„Domnului Dumnedeu, Tatăl nostru al íutu- „lor, quarele este în ceruri se cuvine â mulţumi, iar „nu mie. Pacea fiă cu voi!"

— De îţi este tesaurul de argint deşert, amicul nostru, îţi rămâne un tesaur nedesecat, tesaurul cuvintelor talie, dissc Banania; quoci străbătusse în fine şi ajunsesse attunci pîno la Iisus din Nazaretli, şi îl contempla cu atat respect şi întinerire în quăt se părea cuivă quo nu mai eră aquel omu sălbaticii şi urrît.

— Făro îndoială, disse altul. Spune-ne noe, Iisuse, de aquellea quarc noi quei umili şi mici te în ţel legeni.

— Aşă, aşă! bunul nostru lisus, adausseun copillu que se strecurassc pîno la densul de pulpan'a vcstmentului; mai spune-ne, dulcele meu lisus, vre-o parabolă de aquellea que ată̆ta ne plăcu în quăt le ţinem minte că pe apă şi le repetăm a casă la mumele nóstre.

— Nu nu, parabole mai la urmă, (Jissero li- nii ; acum mai ânteiu vre o cuventare de aquelle fru- mósele quepune la locul lor peavuţii cumpliţi pe quei tari şi pe quei îngontăţi...

— Şi mai vîrtos, amicul nostru, adausse

Banania, mai spune-ne quand aquesti faraoni se vor în- turnă la Belzebutb, maestru şi domnul lor.

Anse Fiiul Măriei surrîdcnd arăto cu mân'a pe copiiiu 1 quare se rugasse querend parabola, şi lu- ăndu'l îl pusse pe genucliile salle aşşerjfmdu-se Ifingo

o masă. Cu aquăsta Fi iul Măriei arăt o quo voiesc să împlinâscă mai nnteiu voiea copillului...

Toţi attunci se grămmediră eu marc luare a minte împrejurul lui lisus... Copii que îl amâ atâta

sepussero jos la piciorele lui; Oliba şi alte curtesane se aşşedară şi el le jos pe păment după manier'a orientală, ţinându-se de genuchi lor eu ameiuloe imunele şi eu ochii înfipţi către junele învăţător eu un mare nesaţiu d'â ascultă. Banania şi alţii assemenea lui adunandu-sc la spatele învăţătorului recommandă tăcerea la mulţime que aşteptă cu neastâmpăr. Alţii mai depărtaţi, că Ioana, Aurelia şi Genevieva, formare un al doilea rond suindu-se pe bance. Fiiul Măriei, ţiind tot pe genuclii pe eopilliil que se ţineă cu un brăşişor de umerii bunului seu lisus par' quo ar fi fost atîrnat de buzele lui, Fiiul Măriei începu parabol'a următdre:

„Un omu avea doi fii,

„Quel mai micii disse tatălui seu:

„— Tată, dă'mi partea que mi se cade din avuţie,

„Şi tatăl lc împărţi avuţia.

„Nu după multe dille, quel mai micu din a-„questi copii, luând cu sine tot que avea, se dusse „într'o temi depărtată, unde îşi risipi tdtă averea, „vieţuind în desfătări

„Dupo que cbieltui tot, se întâmplă şi famete „mare în ţdrra aqueea, şi ellu începu ă se află în „mare nevoie şi lipsă. Se dusse daro şi se lipi de „unul din locuitorii aquellei ţerre quare îl

trimisse „la ţârrinele salle spre â pasce acolo porcii.

„Mult doriă şi ar fi fost mulţumit ă'şi Bătură

„pântecele cil roşcove que muncit porcii, anse nimeni „nu'i dă nici de aquellea...,

La vorbele aquestea, copillulu que era pcge- nucliii Fiiului Măriei, scosse un suspin mare îneleştân- du'şi amendoe mânuţele cu un aer de pietate.

Iisus urmi):

„(în line), venindu'şi în sine (fiiul risipitor) disse:

„ – Quăţi argaţi ai tatălui meu se satură cu „pfiine si eu peiu de fame!

„Scula-mă-voiu şi me voiu ducce la tatăl „meu şi voiu dicce lui: Tată, pecătuit'am la ceru şi

„înaintea ta, şi nu mai suni demnu de ă me cliiemă

„fiiul teu; ia-ine că pe unul din argaţii tei.

„Şi sculăndu-sc veni la tatăl seu. Iar de de- „parte anco tatăl îl vedi\ şi pătruns de durere allergo „la densul, cădii pe grumajii lui şi îl săruto.

„Şi fiiul seu îi disse:

„Tată! pecătuit'-am la ceru şi înaintea ta; nu „mai sunt demnu de a ii numit fiiul teu.

„Altunci tatăl disse cetre argaţi:

„— Additceţi îndată qucl mai frumos din vest- „mentcle mellc şi puneţi peste fiiul meu; si daţi în- „ncl în mana lui şi încălţăminte în piciorelc lui.

„Şi adducend viţellul quel gras, înjunghiaţii; „şi nnincand să nc facem voia bună;

„Quoci cato fiiul meu mort eră şi a înviat, şi „pcrdut era şi s'a aflat."

— O! que tătişor bun! disse copillul que eră pe genuchii invetătorului; cum iartă şi sărută iar nu mustră!

Iisus sumase, săruto pe copillu pe frunte şi urm 6:

[1] **Luca, Cap. XV, v. 11—32.**

„Ospeţul dar se împlini si cu toţii se bucurară. „Într'aquestea iiiul (piei mare, que eră la ţăr- „rină, se înturno, şi quând era apprdpc de casă, aiuji „cântece şi danturi.

„Chicmând pe linul din argaţi îl întrebi) que „sunt aquestea?

„Iar argatul îi respunse:

„ – Fratele teu a venit; şi tatăl teu a pus „de a înjunghiat viţcllul quel gras, pentru quo sănătos pre ellu '1 a mai vedut o dală

„Aquestea supperaro pe iiiul quel marc, şi nu „voia ă intră în casă, iar tatăl seu cşind, îl rugă „pre ellu,

„Iar ellu respundond disse: eato atâţia anni „servescu ţie şi nici o dată n'am călcat commandele „talie, şi mie nici o dată nu'mi ai dat nici încai un „ied spre a mc bucura cu amicii mei

„Iar quând veni iiiul teu aqucsta quarc 'ţi a „mâncat avuţia cu femei perdute pusseşi de injungbib „lui viţellul quel gras!...“

— Ah! fratele asta marc nu pdtc să iiă bun! (jisse copillul depe genuchii lui Iisus. Audi, să fiă gelos de bietul frate-seu que vine a casă aşa de dis- graţiat! Lui Dumnedeu n'a să'i placă gelosul asta; nu e aşa bunul meu Iisus?

Fiiul Măriei afiirmb din cap câ cum ar fi respuns copillului quo în adever Dumnezeu nu amă pe quei invidioşi, şi urmo:

„Attunci tatăl disse fiiului qucllui mare:

„— Fiiule, tu esci tot d'auna cu mine si tute „alle melle alic talie sunt; anse se cuvcnia â ne bn

„cura pentru quo fratele teu aquesta, mort eră şi a „înviat; perdut eră şi s'a aflat.

Toţi quâţi se afla acolo se vedurd attinşi pîno la lácreme de aquăstă parabolă. Fiiul Măriei lăcusse spre ă be din paharul que îi întindeă Juda, discepo- lulu seu, şi Banania que îl ascultasse cu o profundă affecţib, strige:

— Amicul nostru! scii tu quu queea quespus- scşi e mai p'aqui istoria mea, cum şi a altor mulţi bunioră?... Quoci daqua, dupo . prima mea rătăcire de juneţe, tată-meu ar fi imitat pe tatăl parabolei talie şi 'mi ar[1] fi întins bravele spre semnu de iertare, în loeu de ă mc allungă d'acasă ciomăgindu-me, eu astă<Ji pote quo eram colea jos lungo onestul meu cămin în mhjlocul familliei melle; unde astăcji am drept cămin drumul quel mare,« drept sogidră Miseria, şi drept copillaşi atâtea cugete relie que sunt leite muma lor Miseria cu ochii sălbatici... Ah! de que 11'am avut un tată că omul din parabola ta?

- Aquest tată indulgent a iertat, !ub vorba Oliba curtesana, pentru quo sciîi quo Dumnedeu dănd juneţea la creaturele salle, aquestea abusă quâte o dată de densa. Anse creaturele que pălite, miserabile şi repentite pîno în urmo revin cu umilinţă spre ă quere un locşor în casa paternă, aquellea în locu de ă fi rem- pinsc nu s'ar cuveni să fiă îmbrăţişate cu misericordie?

— Eu unul, fjisse un óre-quine altul, n'aşu dă nici un sîmbure pe fratele asta quel mare, omu adico de omenie, anse cu o înţellepciune răguşită, strînsă de gftt şi gelosă, şi pe quare virtutea nu'l a

[1] **Luca, Cap. XV, v. 11—32.**

costat nimicii.

Genevieva aiuji pe unul din quci doi emissari ai fariseilor dicend quălre soliţi seu:

— Nazareanul ilată fdrte periculos unitele passiuni alle aquestor vagabondi!... De acum înainte tot omul de nimicii, tot gură-cască desfrânat quc a fugit din casa tatălui seu, se va crede în drept de ă trimitte pe tatăl seu la JBelzebuth, daqua tată—seu, în loeu de ă avă minte să înjunghie viţellul quel gras 'mi ţi ar' închide uşa în nas, dupo cum se cuvine a- questui scelerat de fiiu pe quare numai famea îl înholdesce să 'ţi '1 adducă în staul.

— Apoi cum nu?... Şi apoi toţi junii cu minte şi oneşti să treeă de omeni cu inimă uscată şi invidioşi !

Şi omul aquesta începu ă striga tare, luând mesure qua să nu se scie de unde viu aquelle vorbe:

— Glorie ţie Iisuse din Nazaretli! Glorie ţie protectorul şi apperătorul nostru al risipitorilor şi prostituatelor! Quc nebunie de A mai ii virtuos şi înţellept, viţellul quel gras ne aşteptă pentru desfre- nărilc şi crapalele ndstre!

Murmure din tote părţile se scularo asupra emissarului fariseilor; toţi se întdrsero în partea de unde se aiujissero aqueste vorbe şi începură â strigă:

—- Afaro de aqui omenii aquestia cu inima neiertătdre!

— O Dumnezeule! n'au inimă, n'au rărunchi omenii aquestia pe quari mu attinge nici de cum re- pentirea, (jisse Oliba; aqueste corpuri

[1] **Luca, Cap. XV, v. 11—32.**

de gliiaţă que nu pot pricepe qub în alţii săiigele ferbe.

— Arate-se aquella quare a vorbit ast-fel, strigi) Banania, dând în masă cu măciuca sa şi cu un

aer ameninţător, viia să ne arate virtuosa'şi faţă scru-])iilosul aquesta que é mai sever de quAt amicul nostru din îs-azarcth, fratele quellor lipsiţi, quellor mâli- niţi şi quellor infirmi pe quari îi susţine, îi ridică şi îi consolă!... Pe ochiul lui Zorobabcl! aşu vre* mult să mi'l vădii în fogă pe aquest 'gncllu fără maculă que vine şi])e la noi să ne sbierc virtuţile salle... Unde 'ini e aquel crin nemaculat din vallca plângerilor? Aide sal mirosim: cată să puţă de minune ă onestate; cato să'ţi vindece nasul numai mirosindu'l, adausse Banania deschidendu'şi nările largi şi întindem! nasul înainte; den, pe nasul lui Malacbia! mie nu'mi miróse nici de cum, dar uite nici de cum, aromatul asta de înţcllepciune, profumul asta de onestate quare s'ar fi cuvenit să ne focă de departe ă simţi şi ă cunnósce aquest vas al allcgerei, ascuns între noi astia păcătoşii.

Aquăstă glumă sarcastică a lui Banania făcii pe toţi să rîdă; şi aquell'a din quei doi ómeni que attacasse ast-fcl vorbele Fiiului Măriei, nu se arăto aşa iute spre a eş\ înainte qua să'i vodă omenii qua- litățile şi chipul. Din contra se prefăcu şi ellu quo caută, ca şi quei—1-alţi, să vă dă din quare parte ve- nisse vorbele salle proprii.

Rîsul şi larma crcscea, quand junele din Nazareth făcîi seninii quo voia să vorbcscă; tempestase allimV îndată, şi vrând se răspundă la imputarea que i se făeusse quo indulgenţa lui către quei păcătoşi întrece măsurelc, Iisus disse cu un accent de o blan- deţă severă:

„— Quare dintre voi avénd o sută de oi, şi „perdend una, nu lassă singure în deşert pe quelle-

„l-alte noă-(Jeci şi noă spre â se ducce a căută pe „quea perdută pînd o vâ află?

„După que a aflat'o o ia cu bucurie pe u-„ merii săi.

„Şi înturnându-se a casă, îşi adună vecinii şi „le (Jice:

„— Bucuraţi-ve din preună cu mine, pentru „quo am aflat diea mea quea perdută.

„Adevăr di cu voă, adaussc Fiinl Măriei cu o „autoritate gravă şi plină de blândeţe; adevăr dicu „voe quo mai multă bucurie va fi în cer pentru un „singur păcătos que îşi cunndscc păcatul şi *se în-„dreptedă* de quât pentru noă-dcci şi noe de drepţi „que n'au nevoie de repcntire şi de îndreptare!

Aqueste verbe attingetdre şi pline de căldură alle Fi iul ui Măriei, făcurd o vie imprcssid peste tdtă mulţimea, que applaudl cu mâinile şi cu gur'a.

— Kespundc la aquesta, 'gnellul meu quel candid! crinul meu fărb maculă, strigo Banania, adres- săndu-se în partea de unde venisserd vorbele que în— trerupsesseră pe Iisus.

— Que mai merit, cum (Jice Iisus, <Jisse al-tul, frumos merit la aquella que n'arc nici fame, nici sete de ă se arătă quo nu e nici lacom, nici băutor. Satură-te bine, cuviosule a casă şi vin'o la quei flă- mfmdi să le spui quo nu'ţi e fame şi să'i sperii cu iadul de nu'şi vor ţine gura şi pântecele.

— Forte facilă e virtutea la quel que n'are lipsă de nimicii, disse curtcsana Oliba. Famea şi a-bandonarea perde mai multe femei de quât desfrânarea.

' **Luca, C. XV,** v. **-1-7.**

De o dată se fácil o mişcare între mulţimea din tavernă, şi se audl pronunţându-se numele *Magdalena.*

— Aquésta este una clin creaturele que se ncguţătorescu cu corpul lor, disse Ioanna către Aurelia. Pe densa n'a . aruncat'o, cape altele multe, miseria în aquestă degradaţi o, ci o primă uitare despre sine; sa lăssat biata copillă ă fi amăgită; şi[1] apoi, abandonată de amăgitorul seu pe quare îl adoră, cató şi disperaţia, epie adesea tentă pe omu mai mult de quât illusia. Să nu facă omul primul pas quo al doilea *b* facil... De nttunci cu tote desordinilevieţei salle şi venalitatea amorurilor salle, Magdalena a dat probe quo inima ei n'a fost de tot corrupta. Quei scăpătaţi que se adressă la densa, 1111 esu fără ajutor. Adesea a amat pe quâţivă cu un amor atât de devot şi desinteressat 111 quât le-a sacrificai atâţia arcliierei, cărturari şi domni avuţi que quari de quari o culma cu presente. Bărbatu-meu, între alţii, este unul din magneticii aquestia...

— Bărbatu-teu? 1111 mai spune amica mea!

— Ellu a cliieltuit pentru Magdalena fórte mult... cpie vrei? e aşa de frumosă în quât nu pot critica pe quei que o addră, respunse Ioanna surrîijend cu indulgenţă. Bărbatu-meu este unul din aqueia que au înavuţit'o. Se spune minuni despre cas'a, sau mai bine despre palatul unde locuesce ea. Cuf- ferile ei sunt pline de stoffele quelle mai rare, de petrile quelle mai preţiose... Vasele de aur şi de argint venite cu mari spese din Roma, din Asia şi din Grecia stau grămmedă pe butfetele ei;

purpur'a şi

' **Luca, C. XV,** v. **-1-7.**

melassea Tyrului, adornă pereţii locuinţei ei, şi servitorii îi sunt aşa de numeroşi că şi ai unei suverane.

— Şi noi avem în Italia şi în Gallia romana creature de aquestea, al quărora luxu insolent insultă averea mediocră a multor femei oneste, rcspunsc Aurelia. Anse que pote să voiască aquestă Magdelină de la junele învăţător din Nazarcth V...

— Vine, fără îndoială, ca multe din semenilc salle que le veiji colo, quare de şl sunt aşa de neavute, dar nu sunt mai puţin degradate, spre a ascultă cuvintele lui Iisus; aquelle dulci şi tenere cuvinte que pătrund inima prin misericordia lor, le u- milescu şi facu ă încolţi repentirea în inima aqucs- tor disgraţiate.

Genevicva audind aquesle vorbe alle Ioannci, îşi addussc a minte quâlc Silvestru, moşul bărbatului seu, spussesse despre orribila viaţă a Siomarei cur- tesanei şi despre mortca ei spăimentabilă.

— Quinc scie? di cea în sine Genevicva, pdte quă Siomara ar fi cunnoscut repentirea, şi mortca ei ar fi fost pacefică, daqua ar fi putut că Magdalena aquesta să audă consilliurile salutarii alle aquestui învăţător.

— Eat'o! dissero mai mulţi de o data. Locu Magdalenei, quea mai bellă între quelle mai belle..

•

— Prineipessa nostră! disse către Oliba soqa ei cu un aer de mândrie; quoci, quand a fi să fiă, regina ndstră astea qiuîtc suntem... este Magdalena.

— Tristă regalitate, disse Oliba suspinând, cu quât e quinevă mai magneficu în felini aquesta cu atât ruşinea i se vede mai de sus!... şi mai de departe!...

— Alise nu scii til quat e de magnetică? que avuţii mari are!

— A se vinde quineva pe un dinar san pe o grănnnddă de aur, respunse biata curtesană, tot vendare de sine este, linde e differinţa? Ignominia e tot aqucca. ,

— Olibo... nubili spui qub tu ai înnebunit de tot?

Biata fenice 1111 respunse nimicii soşei salle ci suspine.

Genevieva fiind sus pe un scaunellu că şi dómna ei, se înălţo în punta degetelor şi vedîi pe celebra curtesană quand intra în tavernă.

Magdalena eră de o frumuseţe rară; mentoni- era turbanului seu de metasse albă cusulă cu aur încadra palida'i şi frunmsa'i faşă de o perfecţie admirabilă. Lungilei sprâncene negre câ ebenul că şi perii capului ei, se desemnă pe o frunte pîno aqui superbă şi impudică , tristă Anse attunci şi abătută. Marginile pleopelor tinte de o cuiere vînătă închisă dupo mod'a orientală, dă căutăturci ei înnecate în lácreme un que straniu, şi semenă quo'i îndoiescc mărimea ochilor que lucia în lácremele lor că doe diamante negre... O rochie lungă dc o metasse tyria- nă şi dăm albastru dulce cusută cu aur şi brodată eu mărgăritare se terră în departe dupo paşii ei; mid- loeul îi eră strîns de o şarpă flotantă de stofă de aur, plină de petre nestimate de multe culori, că quclle dc pe îndoitele'i colane cum şi quelle de la cercei, şi de la brăcellelc que'i adorna frumósele'i braşe nude; într'ensele ţinea o gumă de alabastru roşlă de Cal-

cedonia mai preţios de quat aurul. Cu aquesta gurnă veniâ înaintea junelui învăţător.

— Que schimbare în chipul Magdalenei, (Jissc Ioanna către Aurelia. De sute de ori am veduto tre- cend în litiera ei purtată de servitori în splendide li- vree. Triumful frumuseţei, uimirea şi bucuria june— ţei se citiă pe trăsurelc; ei..! Ş| eatö quăt de timidă se appropiă de Iisus. Umilă, abătută, lăcremosă, şi mai tristă de quat quea mai tristă din aquelle biete femei que îşi ţin' trenţoşii copii în braţe...

— Ânse que tace ca? întrebe Aurelia, quarc din que în que eră mai attentivă. – Eat'o în piciére înaintea junelui din Nazareth... Cu o mană ţine o gurnă de alabastru strînsă la peptul ei în agitaţio ; cu queea-l-altă mană îşi desfăşură magneticul tur- ban... Uite cum 'şi'l aruncă quăt colo... capellura'i negră şi copiosă căđend pe peptu'i şi pe umere se desfăşură că o mantă de smalţ negru şi cade pîno la pământ.

— O! vc(Ji... vedi. (Jisse Ioanna, vedi cum plânge acum; lácremele 'i au inundat faţa!...

— îngenuchiă la piciérele Fiiului Măriei, urmă Aurelia; le accopere de sărutări şi de lácreme...

— O! iţi sfâşiă inima sughiţele ei!...

— Şi uite cum şterge lácremele după piciérele lui Iisus cu perii ei quei lungi.[1]

— A luat acum gurna de alabastru, şi plânge, plânge de inundă pămcnlul.— O! que pro fum delicios este aquella que versa la piciérele lili Iisus! píno aquí vine mirosul!

' Luca, C. VIII, v. 157, 38.

— Junele învăţător voiosce să o ardice; ea resistă... Nu mai pbte vorbi; a innccafo plânsul şi sughiţele.— 'Şi a plecat fruntea pînb pe pardoselii...

Unde vorbiă Ioanna cu Aurelia, Iisus quc nu'şi mai putea ţinnc pietatea que îl învingea, se întdrse, în momentul qufmd Magdalena eră cu fruntea la pământ, quătre Simon, unul din discepolii soi şi[1] îi disse:

— Simone, am qucvâ să îţi dicu.

— Inveţătorule, spune.

„— Un creditor aveâ doi debitori; unul îi eră „dator cinci sute de dinari, şi queM-alt numai cincizeci. Şi fiind qub ci n'avea cu que sai plătescă, „ellu le iertf» la amândoi datoria. Spune acum quare „din amândoi îl vă amâ şi respectă mai mult?

Simon respunse:

•— Inveţătorule, eu cred quă aquella quăniia i s'a iertat quea mai mare sumă.

— Forte drept ai judecat, Simone.

Şi întorcându-se către bell'a şi magnefic'a cur- tesană quc eră îngenuchiată, Iisus disse:

„— Vedeţi pe aquăstă femee? A dever (Jicu ' „voe qub multe păcate i se vor iertă numai pentru, „qub *mult* a amat."

Atunci disse către Magdalena cu un aer plin de blândeţe şi de iertare:

„— Iertai ii-ţi-s'au ţie păcatele... Credinţa ta „te-a mântuit; mergi în pace.'u

— O abominaţia disoluţiei! disse înnecat e- missarul fariseilor către soşiul său. Pbte-se â împinge quinevă mai departe audacia şi

[1] **Luca, C, VIII, v. 41-50.**

demoralisaţia?

Uite quo Nazareanul asta iartă tdte quate lumea de- faimă, deslegă tote quate legea si morala legă si pe- depsesce. Dupo que ciirăţi si restabili pe desfrânaţi şi risipitori, uite'l acum quo seóte lămurite ca argintul pe infamele curtesane!

— Şi pentru que? iirmb qiiel-l-alt emissar. Tot spre ă flata viţiurile şi detestabilile passiuni alic sceleraţilor de quari este îneongiurat, spre â'şi lacee dintr'enşii într'o di instrumentele salle.

— Anse paţienţă, urmă quel-**1**-altu, paţienţă. Nazareane, or'a ta se ap])i*opia. Cutedanţa ta fard margini peste currend îţi va adducce (picea que meriţi.

Pe quâtid Genevieva audia pe aquesti doi a-genţi vorbind aşa, vădii pe Magdalena, dupo vorbele misericordidse alle lui Iisus, sculându-se radidsă. Lácremele îi curgeă anco pe frumosul chip; anse aquelle lácreme nu mai semănă amare. începu â împărţi la tdte femeile neavute que eră îrapregiurul ei tote gem- mcle şi petrele scumpe que avea pe sine; îşi deschid pîno şi magneticul vestmânt que avea pe d'assupra tunicei de stoffă fină de Sidon, şi se învestmânta cu o mantă grdsă de lună vânătă que lud de Ia o femee jună, quăria în schimb îi dette vestmântul seu demarepreţu brodat cu mărgăritare. x\poi disse lui Simon discepolulu lui Iisus qub ea nu va mai lepădă aquelle vestmânte umile, şi quo ă doa di tdte averile ei le va împărţi fa- milliilor scăpătate şi curtesanelor pe quare numai miseria le împedică de â reveni la o viaţă mai bună.

La vorbele aquestea, Oliba, împreunându'şi mâinile într'un avent de recunnoscinţă se aruncd

la picidrele Magdalenei, ii lud mâinile, si sărutându-le cu lácreme îî disse:

— Binc-cuventată să Iii, Magdaleno!... Oii! binc-cuventată se fii! Bunătatea ta m'ar fi mântuit pe mine si pe atatea altele clin sfiţelc melle în ruşine. Pcrdutc, anse ne repentim la vocea Fiiului Măriei. Vorbele lui facil să tresară inimile nostre, şi speram iertarea. Anse vai! necessitatea de ă trăi ne retine în păcat şi în dispreţul lumii... Binecuventată să fii, Magdaleno, tu quare faci possibilă reînturnarea nostru pe calica bună...

— Nu me bine-cuventă pe mine, suriora mea, respunse Magdalena, ci pe lisus din Nazaretli; cuvintele lui m'a inspirat.

Şi Magdalena se amestecă în mulţime spre ă ascultă cuvintele junelui învăţător.

Unii din discepolii săi vorbind despre Magdalena, îi spussero quo ea fussesse amăgită şi apoi abandonată de un cărturar. Iisus deveni atunci gravu şi sever': par quo 'i ar[1] fi fulgerat faţa şi strigo:

„Vai voe cărturarilor ypocriţi! voi sunteţi as-
„semenca mormintelor spoite; pe din aiăro semenă
„frumose; în întru Anse sunt pline de oseminte şi
„de putrediune!...

„Aşa şi voi pe din afaro sunteţi justi la
o- .,cliii omenilor şi pe din întru sunteţi plini de
ypo- „crisie şi de făr' de lege.

„Vai voe, conductorilor orbi, que cu mareat-
„tenţio strecuraţi băutura să nu cumva să fiă într'-
„cnsa vre un insect şi apoi înghiţiţi cămiH'a!.. .[a]

Aquestă satiră famillliară facil pe mulţi din quei de faţă să ridă, şi Banania strigo.

— O! quAt îţi sunt de sânte vorbele, amicul nostru! Que mai îngliiţători de cămille de aquestia

cunnoscem noi!... Anse atât le 6 de mare acrimea consciinţei lor, înquât ei mistuiescu forte bine eămil- lele cliiar ca struţul que misluesce petra.

Alte rîsuri se respantliro iar la gluma lui 13a-nania; şi Iisus cu aqueeaşi seriositate urmo:

„Vai voe fariseilor! vai voe, que curăţiţi pe „(lin afaro cup'a unde pe din întru e plină de răpiri „şi de necuraţii!"

— Forte adevărat! precurmară quâţi-vâ; ypo- criţii aquestia curăţă pe din afară; quoci numai pe din afaro se vede.A

Fiiul Măriei urmo:

„Vai voe, fariseilor! que diceţi altora queea „que se cade să facă. şi voi nu o faceţi. Vai voe que legaţi sarcine appcsetore que nu se pot ducce; lepu- „neţi pe spinarea omenilor; Anse voi nu voiţi ă miş- jjCă nici cu capotul degetului sareinclc a„questea!"

A que stă nuoă comparaţiei familliară facil iin- pressio în mintea auditorilor, şi mai mulţi strigară:

— Aşa, aşa. Trântorii astia ypocriţi ne dicu noe quellor umili: „Travalliul e sânt. Lucraţi, lu- „eraţi... anse noi nu lucrăm!"

— Vedi bine! să ducem numai noi singuri sarcin'a labărei? nu se păte; noi nu mai vrem; nici degetul nu mai punem.

„— Vai voe! urmă Fiiul Măriei, quo tote „faptele vostre le faceţi qua să ve daţi în siiectacol „la ochii omenilor. De aqueea purtaţi cu voi table „lungi unde sunt scrise legile que voi nu le urmaţi.

„Vai voe! quo diceţi: Daqua un omusejiiră

„pe templu, nu este nimicii... iar daqua jură pc an-
„ml templului, este îndatorat â'şi ţine jurămentul.“

— Pentru quo pentru aquesti cumpliţi, strigb unul din mulţime, nimicii nu e mai sacru de quat aurul ! Ei se jură pe aurul lor, pe cum alţii se jură pe sufflctul lor... sau pe ondrea lor.

„— Şi iar, daqua un om jură pe altar, aqud- ,.sta nu e nimicii, urmo lisus; anse ori-quine jură pe „quellc o fieri le la altar, este dator ă'şi împlini jură- „mentul. – Vai voe! ypocriţilor, que daţi cuscumpe- „tate decima, şi quare renegaţi tot que este mai important în lege, dreptatea, misericordia şi buna cre- „dinţa. Aqucstea sunt lucrurile que se cuveni» â practică făro â lăssâ pe quelle-l-alte!"

— Pe quelle doc degete alle lui Mathusala! strigo Banania rîijend, scii quo tu vorbesci din largul teu, amicul nostru ?... Toţi ypocriţii aquestia au în cuft erele lor cu que să plătescă decima, făro ii se strîm- tora... şi o şi plătescu... Anse unde vei tu să afle aquea monettă de *dreptate*, de *bună cuviinţă* şi de *mizericordie* que sunt în inima ta şi quare queri de la aquestc morminte spoite, de la aquesti gomani în- gliiţători de nelegiuiri quât cămilla? O que bine'i ai numit!

- Vai, disse altul. învăţătorul o dice bine; pentru quine nu are arginţi, dreptatea e surdă. Cărturarii nu'ţi dicu nici o dată quând esci la tribunalul lor: „quare îţi e dreptatea? quare îţi sunt cuvintele? „ci qiuîtă sumă de argint îmi promiţi?

— Prin lipsă şi economie addunassem o mică sumă pentru dillelc negre şi cui s'o încredinţeiju mai bine de quat arcliiereului Ioas? disse o biată femee bătrână. Quund am querut'o 'mi a dis quo a cliiel- tuit'o în rugi pentru

mântuirea sufflctului meu... Que

— se mai facu eu o biată fcmee? muie să mc plângu în contra unui omu mare si potent? a căutat ă sufferl şi ă ajunge ă mendica o pâine que nu o aflu tot (fauna.

La aquestă plângere, lui Iisus i se îndoi supcrarea şi continuo plin de urgie cerâscă:

„— O! vai voe ypocriţilor! pentru quo subt „pretest de ă facce rugăciuni lungi, mâncaţi averea „văduvelor! Vai voc superbilor, pui de vipere! cum „veţi scăpă de ă ii condamnaţi focului gheenei?... „Pentru aquesta voiu trimitte voc profeţi şi întcllepţi „spre â vă mântui... Anse vai! adausse Fi iul Măriei „cu un accent de o mare durere, voi veţi uccide pe „unii, veţi crucefică pe alţii; îi veţi persecută din cc- „tate în cetate... veţi facce cum tot sângele inno- „cent que s'a respândit assupra pământului sărccadă „assupra vdstră, de la sângele lui Abel quel drept „pîno la sângele lui Zaliaria pe quarc 1 aţi uccis în- „tre templu şi între altar F

— O! nu te teme amicul nostru! daqua aquesti îngliiţători de cămille se vor încercă â vărsă sângele teu, strigo Banania, lovind mânerul cuţitului seu, vor ave mai ânteiu ă vărsă pe al nostru; şi noi îi aşteptăm!...

— Asă! aşă! repetb mulţimea mai de odată; nu te teme nimicii, Iisuse din Nazarctli, cu pepturile nostre te vom apperă.

— Vom muri pentru tine de o vă qucrc nevoia!

— Tu vei ti capul nostru.

— Regele nostru!

Ansă fiiul Măriei clăti din cap cu o întristare

din que în que mai profundă. (Kllu precum eunnosceă pe quei mari, cunnosccâ assemenea şi que este

popolul ast-fel precum ’1 au preparat secoli de în— noranţă şi de tyranniă tîmpitorc). Lácreme cursero din ochii lui, şi începii cu un accent desolat:

„— O! Icrusalcmc!... Ierusaleme! tu quare îţi „uccidi profeţii, tu quare baţi cu petrii pe înţellepţii „quare ţi se trimit. De quâte ori am voit â aduna „pe fiii tei, precum găin’a îşi aduna pui subt aripile „salle! şi tu nu ai voit’o. Nu, nu ai voiţ’o!...

Hi accentul Fiiului INXariei de unde eră mai anteiu sever şi fulgerător qufind vorbia de farisei, a- cum arata o durere quAt sfi rumpă inim’a cuiva, quand pronunţe ultimele vorbe, înquat toţi înccpuro â lacre- nni ca şi junele învăţător. O tăcere mare se urmó, quoci îl veduro quo îşi pusse cotul pe mesă şi as- cundendu’şi faya şi lácremele în mfiini.

Genevieva şi ca nu’şi putu ţine lácremele şi audi pe unul din aquci doi emissari dicănd către complicele lui cu un aer de triumfu.

— Nazareanul a numit pe archicrei, pe cărturari, pe toţi quei mari, *pui de vipere.* În nóptea asta ca nici o dată a batjocorit şi a blestemat tot que e mai sacru la omeni; aqui ’1 avem, nu mai scapă din aquesta.

— A! a! tu vorbcsci de cruceficaţi, Iisusc din Nazareth! adausse quella-l-alt; te voiu facce cum să ţi se împlinescă vorbele, cobe, profet de distraţii.

Simon. unul din disccpolii lui Iisus, vedendu’l cu cotul pe mesă, plangend în tăcere, se plecb către densul şi îi disse:

— învăţătorulc, se appropiă de dio... Óme-

Citaţiilo procedente «mit dup o Matheiu, O. XXIII v. 1—37.

nii de la cAmpu que îşi adducu fructele 111 cetate trecu prin vallea Cedromilui; şi ci au cA noi sete de cuvintele talie, şi te astdptă în caile... Nu ne vom duece ore 'înaintea lor?

Iisus se sculd; chipul lui trist şi pensivu, se lumind sărutând copii, quari vedendu'l quo se prepara să plece, îi întinseră micele lor braye. Apoi strînse cu cordialitate tăte milinile que i se întinseră, si eşl din taverna Onagrci que eră situată Ifmgă . una din porţile cetăţii que se deschidea către câmpie. Se îndreptă către vallea Cedromilui prin quare bărbaţii şi femeile de la campu cătă să trecă tot d'aun'a spre ă se ducce în Ierusalem, unde îşi ducea provisiilc.

AtAta erau de attrăgetdre cuvintele junelui învăţător din Nazareth în quat quea mai mare parte din quei que petrecusseră ndptca aseultândirl, se luară depo densul.

Magdalena, Oliba, Banania, eră din numorul aquellora.

— Ioanno, te duci şi tu a taro din cetate ? întrebe Aurelia pe femeea lui Ciuma. S'a făcut dio, cată să fim la alle ndstre. Ar' fi imprudent de ă mai prelungi lips'a năstră d'a casă.

— Eu nu mo întorcu Anco a casă; voiu urmă după Iisus pînă la marginile lumii, respunse loanna esaltată.

Şi dandu-se jos după bancă, scdsse din toaca sa o pungă plină de aur, şi o pusse în mâinile lui Simon, în momentul quand aque-sta stă să esă din tavernă în urmele Fiiului Măriei.

— învăţătorul 'şi a deşertat astă seră cleimo- siniera, disse loanna către Simon; eatd cu

que * o impli.

— Tot loaiuia! respunse Sirnon cu recunnoscinţă. (’Ilaritatea ta o ţine una, nu mai stă.[1]

Miscricordia si căldura învăţătorului teu, nu sc mai desccă; ea nu se mai fatică de ă ajuta, de â consola .pe scăpătaţi, pe quci repentiţi şi pe quei împilaţi. La cllu e sorgentea quca nedesecată, iar nu la noi, respunse femeea lui Chusa.

Gencvicva que pâiuliâ cu inquictudinc tăte vorbele emissarilor fariseilor, audi pe unul dieend quel- lui-l-all:

Ţine-te după Nazarean şi preveghiadă’l... eu allergu la domnii Caiafă şi Barucli spre â le rap- portă abominabilele blasfeme şi impietatea cu quare a profanat quelle mai sacre în noptea aquesta din preună cu vagabondii aqueştia... Cată astă datăNa- zarcanul să dea peste sorta que îl aşteptă.

Şi amândoi (»menii sc despărţiră.

Aurelia după que mai cugetă disse către Ioanna:

— Amica mea, nu pociu să’ţi exprim queea que simpţu la cuvintele junelui aquesta. Vorb’a lui quând simplă, tencră şi sublimă, quănd satirică şi a- meninţătorc, îmi pătrunde inim’a. Par’ quo ar’ fi o • nuoă lume que se deschide înaintea minţii melle; quoci pentru noi păgânii, aquesta vorbă *c har ¡(ale* este o vorbă si un lucru cu totul nuoă... în loeu de â fi al- linate, cuviosilatea şi interesul meu crescu şi mai mult, şi ori-que se vâ întâmpla, Ioanno, eu te ur- medu... Bărbaţii'noştri lipsescu pentru trei dille. Şi apoi que ne pasă să înturnâm a casă înaintea fiorilor sau după răsăritul sdrelui?...

Audind pe dom ii a sa vorbind ast-fol, Genevieva se simţi ferice; quoci cugetând la compatrioţii ei sclavi în Gallia, simpţiâ o şi mai mare dorinţa d'à mai audi cuvintele junelui învăţător din Nazareth, a- micul şi liberatorul sclavilor.

În momentul de à eşi din tavernă cu dbmna sa şi cu charitabila lemeea lui Chusa, Gcnevieva fii martură la o întâmplare quare îi invedero pînô unde căvântul lui lisus îşi adduceâ de răpede fructele salle.

Magdalena, bell'a cui'tcsană, repentită, îmbrăcată în vechiul vestmânt de lână, luat în schimb pe tbte scumpele ei adornamenteMagdalena urmând după mulţimea que se îndesa în urmele lui lisus, se împcdico de o petră a stradei şi ar' fi cădut fără a- julorul Ioannci şi al Aureliei que se afla din întâmplare lûngô dânsa, spre à o ţinne.

— Cum? domnia ta Ioanno, soyia domnului Chusa!! disse curtesana ruşinandu-se de confusio, ve- nindu'i fără îndoială în minte darurile necuviinciose que luasse de la Chusa; domnia ta, Ioanno, nu tc-ai temut de ă'mi întinde mâna spre ajutor,mie, unei biete créature, cu dreptate despreţuită de femeile oneste ?...

— Magdalen'o, respunse loanna, cu o bunătate rară, junele nostru învăţător nu ne dice la toţi de à *merge în pace* şi apoi quo tote păcatele îţi vor fi iertate, numai pentru quo *mult ai ornaï*? Cil que drept aşii pută eu să fiu mai severă (le quăt lisus

din Nazareth? Dă'mi măn'a, Magdaleno... dă'mi mâna. O suror a ta ţi o quere 111 semnu de iertare şi de uitare pentru quelle trecute.

Magdalcn'a luo mana que'i întindea Ioanna, şi o sărute, o sănitd cil respecta, şi o udo cu lacreme de recunnoscinţă şi de repcntire.

— Ah! Ioann'o, disse încet Aurelia, junele în* veţător quilt ar fi de mulţumit vedendu-tc que pui în lucrare cu atâta căldură şi umilinţă învcţăturele lui. O! que lucru nuou şi divin e charitatea,

Ioanna, Aurelia şi Magdalena, urmând dupo mulţime, eşiro din cetate.

Sorelc rcsărind attunci în tută splenddrea sa lumina în departe câmpiile văllii Cedronului, al quă- ror aspect oriental, cu totul nuou pentru Gcnevieva, îi făcii o impresie fente viiă de uimire şi de admiraţie.

PrimăveVa eră timpuriă în suinul aquelfa, şi câmpiile que se întindea de la porţile Ierusalemului eră aşa de verdi si aşa de înflorite ca şi alle Saronului prin (piare străbătusse Gcnevieva, venind de la Iafi'a (de unde desbarcasse) către Terusalem cu demna sa. Roşele albe şi roşiore, narcisii, anemonele, garofelc galbene, şi immortalele mirositere îmbălsăma aerul şi însmăltâ câmpiile cu viile şi străluci ţârele lor culori umede de roa dimineţei.

La marginea drumului un buchet de palmiferi (curmali) umbriâ o fontână unde se addăpassero bivolii quâte doi doi la jugul lor şi conduşi de labo- ratori îmbrăcaţi în per de cămillă. Păstorii îşi ad- duceâ attunci la aquea fontână turmele de capre cu urechile lăssate în jos, şi de oi cu câdele late, unde de altă parte femei june cu fac'a brună, cu vestminte albe, venissere făro îndoială de la vre un sat, que se vedea nu departe

din dosul unei păduri de olivi, spre

A lua apa ele la aquca fontână, pentru alle casei; a-questea duceă pe capul lor pe jumătate învelit cu văluri albe, nisce amfore mari roşii pline cu apa prds- păta.

Mai departe pe drumul pulberos, quc descindea şerpuind din pdlele munţilor, alic quăror creste abia se destingea din aburii aburii ai dimineţei, se vedeâ venind încet o lungă caravană peste quare domina gaturile prelungite alle cămillelor încărcate.

În tot lungul cailei que urm'a Genevieva co-lumbi albaştri, ciocârlii şi codobattore, încuibate în tuftele de nopali şi de terebinţi, făcea să resune aerul de cântecele lor, unde quâte o bardă albă cu pi- cibrele roşii , se înălţă în sus cu quâte un şărpe în ci o cu.

Mulţi păstori şi Iaboratori, aflând de la omenii quc urma dupo lisus, quo elu se duceâ pe col- lin'a Ccdronului spre a pivdicâ acolo nuvella quea bună, schimbară drumul şi îndrcptându'si turmele în partea aqueca adaussero la mulţimea que se ţinea dupo urmele Fiiului Măriei.

Ioanna, Aurelia şi Genevieva se appropia as- semenea de satul quc era în dosul pădurdi de olivi, prin quare cătă să trecu spre ă ajunge la eollină. De o dată din pădurea aqucea veduro eşind în amc- steeu un mare număr de bărbaţi si de femei, strigând jurând şi blestemând cu marc net.

În capul aqucstei adunăturc eră nisce cărturari si preoţi. Doi din aquestia ducea cu sine o fenice junâ şi frumoşii cu picidrelc desculţe, şi cu bravele nude şi abia accoperită eu o tunică.

Ruşinea, spaima eră depinse pe chipul ei plin de lacreme;

perul ei risipit îi accoperiă umerii desfăcuţi. De quănd în quănd querănd iertare în suspinele salle, se punea în disperaţia sa în genuchie pe petrele colţurdse alic drumului, cu tdtc sforţurile a doi preoţi que o întindea fiă-quare de quăte un bragu, şi o terră în pulbere, sforţăndu-o de *h* se scula şi de ă veni în drumu între dânşii. Mulţimea que urmă strigă urlând, înjurând şi blestemând pe aquestă disgraţiată, aşă de lividă, aşă de uimită, că şi o femec que o ducu la locul suppliciului...

La vederea aquestei amestecăturc, la audul a- questui net, Fiiul Măriei stette; quei quare îl urmă stettcrd assemenea şi se rînduird în cercii în dosul lui.

Preoţii şi cărturarii recunnoscend fard îndoială pe junele învăţător din Nazareth, făcurd semn la omenii din sat, alic quăror strigări şi urgie dc que mergeă (e îndoia, să stea quăţi-va paşi înapoi. At- tunci aquci omeni plini de manie, bărbaţi, femei, a- dunard petre mari cu quare se annard. Stetterd cu adevărat ast-fel, ansă gur'a nu le tăceă, ploă înjurările şi amenințările assupra bietei femei.

Preoţii şi cărturarii către quari emissarul fariseilor se dussesse pe ascuns spre ă le dă de scire de quellc que se petrecusserd, aquci cărturari făcus- serd să terrască înadins pe bial'a femec pînd la pi- cidrele lui Iisus. Ea cum îl vădii, în spaima sa, se aruncă în genuebe spre scăpare, căutând la densul cu chipul plin dc lacrăme şi ardicăiul mâinile am- morţite de loviture, pline de sănge şi de pulbere.

Attunci unul din preoţi disse lui Iisus spre

al cercii şi sperând a'l prinde daqua elin nu se va pronunţa că denşii.

•j— Aqudstă lemce este supraprinsă în adulterin; dequi Moisi ne-a ordonat în lege de A uccide „cu petre pe adulteri... Quare e dar în aqudsta părerea ta?

„Iisus în locu de A respunde se plecd şi se „pusse â scrie pe arenă cu degetul. Şi fariseii mi— „rându-se, fiind qud tot îl întreba, ellu se sculb şi le „disse, precum şi aquellor'a din mulţime que se ar- „masserd cu petre:

„— Aquellâ dintre voi que este fard de pe- „cat să arunce numai de quăt prima petră (assupra „aquestei femei).

„Apoi plccandu-se din nuou, se pusse iar â „scrie pe arenă fard A se uita împrejurul seu."

La vorbele Fiiului Măriei, applaude din tdlc părţile se aiujird în mulţimea que urma după densul, şi Banania începu a strigă, ne mai putând de rîs:

— Que bine! que bine! amicul nostru!... Eu nu sunt profet; anse daqua e vorb'a qua numai în- nocenţii să dea cu petre în aquestă biată pecăldsă, eu jur' pe călcâiele lui Gedcon qud avem să vedem pe toţi aquesti maniaci de virtute, pe toţi aquesti frenetici de curăţie, pe toţi aquesti îndrăciţi de onestitate şi de puddre, începend de la cuvioşii de preoţi şi de la domnii cărturari a 'mi 'ţi întdrcc sandalele şi A'şi sumette pulj)anele veştmintelor qua s'o tuldscă d'aqui quăt mai curreud... Uite , nu v'o spuneam ? adausse Banania spergendu-se şi mai tare de rîs din preună cu mulţi alţii, uite! cum au luat lumea în cap întocmai ea o turmă de porci

allungaţi de un lupu!

— Ba que porci! nici nu se mai puteă mai bine (Jis, adausse unul; iar înquât pentru lupul que îi al lungă e consciinţa lor.

Şi ast-fel dupö cum o (Jissesse Banania, la a- queste vorbe alic lui Iisus: *Aquella que între voi e-*
ste färu (le pecat, să arunce îndată prima petră assu- pra aqueslei femei, cărturarii şi preoţii, accusaţi fâro îndoială de' consciinţa lor, precum şi aqueia que voia la început să bată cu petre pe femeea adulteră, toţi cil un cuvent... se sterserö aşa de currend, aşa de răpede în qiuît Fiiul Măriei quand se realţo de unde tot scria Jie arenă, aquea mulţime fugiă cu toţi către sat. Iisus nu mai vădii de quât pe accusat'a stand tot în gcnuchie, plângend şi rugându-se la piciórele lui.

Surrîdend cu fineţe şi bunătate, arătându'i locul deşert împregiurul ei, Iisus îi ijisse:

„— Femce, unde sunt dară accusatorii tei? Ni- „meni nu tc-a condemnat?

„— Nu, Domne, respunse femeea, curgendu'i „lácremele.

Nici cu nu te condamnu, îi disse Iisus. „Du-te... anse vedi, să nu mai pecătuesci![1]

Şi lăssând pe femeea în genuclii şi anco în uimire despre cum a fost mântuită de morte şi ier- tată, Fiiul Mariéi plecö înainte şi peste currend a- junse urmat de disccpolii sei şi de aquea mulţime la pélele collínéi, unde se afla deja adunat un mare număr de popol de la cămpu que îl aşteptă acolo cu impaţienţă: unii îşi avea provisiilc pe asini sau pe zebri, alţii în carre trasse de boi, alţii

[1] **De la Ioau Cap. VIII, v. 3-10.**

în panere, que

lc aducea, pe capu. Păstorii que îşi adapă turmele la fontana quănd treeusse lisus pe acolo, ajjunsero şi ei; şi quând totă aqudstă mulţime tăcută şi atten- tivă fii adunată ast-fel la pélele collinei, lisus din Nazaretli se sui mai în sus ast-fel cum să iiă vedut şi audit de toţi.

Sórele diminetci inundând eu vi'a sa lumină pe Fiiul Măriei, învestit în alb'a sa tunică, în vest- mântul cerului, făcea a'i străluci faşa'i divină, şi ra- <Jele'ijucfmdu-se prin lungul şi luciul seu per blond, semenă quo'i încinge capul eu o aureolă ecrescă. At- tunci adressăndu-se la. quei simpli cu inim'a, pe quari îi ama că şi pe copii, lisus le disse cu vocea sa te- neră şi sonoră:

„Fericiţi quei umili (săraci)[1] cu mintea, quo

1 în limbelc vechi forte rar se află adjectivi sau alte vorbe morale, şi qualifieaiiilc se arată matcrialemcnte iar prin substantivi: Dicc-se daro, ***cutare e leu,*** în locu de ***tare*** sau valoros; ***cutare c 'gncl,*** în locu de ***blând***; ***cutare c vulpe,*** în locu de ***aslulios***... Carmenii unei femei pre- tutindeni în Biblic se arată prin vorb'a materială ***ti te***; invidia se vede adesea esprimată prin ***o chiu rcu***, şi alte assemenea. Tot ast-fel de espressii se vedu assemenea şi în Iimb'a ellenică: ***defenderea*** sau apperareasc fiice ***vai- n a ani£ irritar*** (î m p ă v e d ar e).— Vorbele morale ***umil, modest***, lipsind din limba ebraică, sunt arătate materialemcnte prin vorba ***seracu.*** Ensuşi în limbelc moderne vorba ***ser acu*** nu însemneflă tot d'ăuna, fără averi, sau scăpe- tat: ***săracul rege! săracul vodă!*** etc. tnsemnedă cu totul alt qucvâ dequât neavut. în versiunea ellenică, cugeta- rea lui Clirist este arătată prin ***nzor/oî*** rw ***nnvuazi*** (săraci sau umili sau modeşti cu spiritul sau cu mintea); tra- ducţia este forte appropiată dc cugetarea lui Clirist; ân- teiu quo versiunea ellenică se pote lua ca original; al doilea quo primii que, din idolatri furo baptesati do a- postoli eră Ellcni. E marc diffcrinţă între ***nzor/oi*** ry *Tzvivţmri* (săraci sau modeşti ***cu*** duh) şi între *ttzio/oî zov*

a- quellora este împărăţia cerurilor 1

7zrEV[iraog (săraci ***de*** duh), cum a tradus'o în urmă sys- tema catholică în latinescc. Dativul *zm* în ellenesce este cum se dice ***organicu,*** unde ablativul latin o ***priviliv.*** O espressio arată quă c ***cu duh, cu minte,*** şi alt'a quo e tont taro minte. Iisus que însemnedă lumină şi adever, na putut ferici pe quei din întuncrecul ignoranţei unde e minciuna. Catholicismului şi ortodoxiei Czarului nimicu nu le vine mai bine de quât innoranţa popolului, şi din capotul locului n'au întârdiat ă profană Evangeliul prin assemenea restraducţii systematecc que se ved în tută versiunea Bibliei latine. Fericiţi, daro, înţcllepţii modeşti! fericiţi quci avuţi quari se cred săraci în mintea lor şi nu strivescu pe alţii! fericiţi (dis şi mai bine) quci modeşti cu minte!

(Nota Traducetorului).

„Fericiţi quci que plfmgu quo aqueia se vor „consola!

„Fericiţi quci blaiirli quo aqucia vor moşteni „pămentul!

„Fericiţi (pici que flămăndescu şi însetoşedă „de dreptate quo aqucia se vor sătura !

„Fericiţi quci miscricordioşi quo aqucia vor „află misericordic!

„Fericiţi (pici curaţi cu inim'a quo aqueia vor „vede pe Dumnedeu!

„Fericiţi făcătorii de pace, quó aqueia fii ai „lui Dumnedeu se vor cliiemă!

„Fericiţi quci persecutaţi pentru dreptate, quo „aquellora este împărăţia Cerurilor! ¡(De la Matheiu, „C. V, v. **3-9**).

„Fericiţi (voi toţi) quănd vă vor urrî omenii, „quănd vă vor despărţi şi vă vor batjocori scoţen- „du-vă nume rău pentru Fiiul Omului!

„Bueuraţi-ve într'aquea dl şi săltaţi quo eato

„mult vi se dă voă în ceruri. – Aşa făcea şi profeţilor Părinţii lor!

„Anse vai voe quellur avuţi quö ve luaţi (a-„qui jos) consolaţia vostră!

„Vai voe quellor îmbuibaţi, quö veţi tfămAmji „vai voe quellor que rîdeţi acum quö veţi plânge şi „ve veţi lamenta!

„Vai voe quand vê vor (licee bine toţi óme-„nii, quö assemenea făceă profeţilor mincinoşi Părin-„ţii lor; (de la Luca C. VI, v. **22—26**.)

„ Amaţi pe apprdpelc vostru ca ănsuşi prc voi-

„Luaţi a minte, eleimosin'a vostră să n'o fa-„ceţi înaintea ómenilor spre à ii văzuţi de (lungii.

„Qufmd faceţi eleimosină, nu puneţi à trôm-„bită înaintea vóstru dupd cum făcu ypocriţii în a-„dunări şi pe strade, spre â'i glorifică omenii, quöci „adevăr ve dieu voe, luatu-ş'au ast-fel reeompens'a „lor. (de la Matheiu, O. VI, v. 1—2).

„Ast-fel, deună(Ji, stam în synagogă, în dre])-„tul trunchiului, uitandu-me la popol cum îşi aruncă „arginţi. Mulţi din quci avuţi aruncă mult; veni şi „o văduvă, şi pusse în trunchiu numai doi filări, şi „attunci chiemănd pe discepolii mei, le (Jisseiu:

„În adevăr văduva aquesfa dette mai mult de „quat toţi, quöci toţi quoi—1—alţi detterö din al lor „prisos; iar aquăsta dette din ensuşi lipsa ei tot que „avea şi tot que îi remaneâ spre ă trăi.

„Quand faceţi eleimosin'a, mana vostră stângă „să nu scie de queea que face drepta.

„Quând vă rugaţi nu fiţi cà ypocriţii quăror „le plăcu prin synagoge şi prin unghiurile stradelor

„ă stă şi îi se ruga qua sa se arate omenilor. Ado-
„vcr clicu voe quo luatu-ş'au recompensă.

„Voi quAnd ve rugaţi, intraţi în camera v6-
„stră, şi încuind uş'a rugaţi-ve Tatălui vostru quel-
„lui întru ascuns, şi Tatăl vostru que vede întru as-
cuns, vă dă voe întru arătarea tutulor.

„Quănd ajunaţi nu fiţi că ypocriţii trişti; que
„îşi păleseu feşele înadins qua să se arate omenilor
quo „ajună. —Adever clicu voe, luatu-ş'au
recompens'a lor.

„Voi quănd ajunaţi, ungeţi-ve capul şi spela_
nţi-ve i'aş'a.

„Qua să nu ve arătaţi omenilor quo ajunaţi,
„ci numai Tatălui vostru quellui que este întru
ascuns.

„Nu faceţi mai vîrtos că omenii aquestei pa—
„rabole:

„Doi omeni se suiro la templu spre ă se ru-
ngi» ; unul eră publicau (vameşii), quel-l-alt fariseu.
„Fariseul stand în pieiore, se rugă întru sine ast-fel:

„Mulţumescu'ţi ţie Domne quo nu sunt că
quei- „1-alţi omeni que sunt furi, nedrepţi, adulteri,
que sunt „în scurt că *publicanut* aquestn. Eu de doc
ori pe „săptămână, dau decima din ori-quăte am...

„Iar puliiicanul din contra stând la o parte,
„nu cutedă să'şi ardice ochii la cer ci îşi bătcăpep-
„ tul dicend :

„Dunmedeule! ai pietate de mine que sunt
„un pecătos!

„Adever clicu voe quo aquesta se va îiiturnă
„la casa sa justificat iar nu quel-l-alt;

„Quoci ori-quine se înalţă, scădâ-vă, şi ori-

„quine se umilă înălţâ-se-vâ...

„Nu ve adunaţi tesaure pre pământ, unde mol-

„liile şi rugina le rod, şi de iţwh furii lc sapă şi
1ceru unde nici ajide
furii 1111 lc sa-
„le fură.

„Ci adunaţi-vc tesaurclij „moliile,
nici rugin'a le strică,
„pă nici le pot lua.

„Quo unde e tcsaurul vostru acolo e şi inima „vbstră...

„Faceţi dmenilor queea quc doriţi să vi* facă „şi ci voe. Aqui stă tdtă legea şi profeţii.

„Amaţi pe inemicii voştri, faceţi bine aquel- „lora que ve urrescu.

„Quellui quc voescc ă se judecă cu tine spre ă'ţi luă vestmântul, lassă lui şi cămaş'a.

„Quellui que qucre de la voi daţi'i, şi pc quel „quc vine ;V**1** împrumuta, nu'l allungaţi

„Quel que arc doc vestminte, să dea unul „quellui que nu arc

„Şi quel que are que mânea săîmparţăassenienea.

„Quoci în dioa Dreptăţii Dumnedcu vă <jicee „quellor de la stânga:

„Duceţi-ve de la mine, blestemaţilor, în focul „eternii; quoci am flămândit şi nu'ini a'ţi dat a nnîneâ!

„Am însetoşat şi nu m'aţi adăpat!

„N'am avut unde îmi pune capul, şi numi aţi „deschis uş'a!

„Nudu ara fost şi nu m'aţi revestit!

„Fost'am în închisdre pe patul frigurilor şi nu m'aţi cercetat!

„Şi attunci quei rei (Jice-vor Domnului,

„— Domne quând ai avut fame sau sete, quând „ai fost nud sau fără locuinţă sau în închisdre?

„Iar Domnul va respunde lor,

„Adever di cu voe quo de quâte ori nu aţi fă-„cut aqueste ajutore quellui mai lipsit si neavut din-tre omeni, de atâtea ori mie însuşi Domnului vostru „nu le aţi făcut![1]...

Cu mare părere de ren a mulţimii luminate cu mintea, umilite cu inima la aqueste divine pre-cepte alle Fiiului Măriei, precepte que putea să fia înţellesc şi de quci mai simpli, cuvântarea lui fă în-treruptă în urma unei desordine que se întâmple.

O cetă de dmeni căllări, venind despre munţi şi ducendu-se răpede către Ierusalem, fii nevoită de ă stă în locu înaintea adunării considerabile que eră grămineditä în pdlele collinii unde predică junele Inve- ţător din Nazaretli,

Căllăreţii aquestia în impaţienţa lor, începus-sero â strigă eu brutalitate către mulţime de ă se risipi şi de ă facce locu domnului Cliusa, intendentul casei *principelui* Erod, şi domnului Gremion, tri-bunul tesaurului roman.

Aufjiud vorbele aquestca, Aurelia se păli şi ijisse către Ioanna;

— Bărbaţii noştri! aşa de eurrend!... Ali!a-jungend a casă şi ne aflându-ne acolo, vor sci fără îndoială quo noi lipsim d'a seră!... Suntem perdute!...

— Anse noi avem quevâ â ne împutâ, spre â ne turbură atâta? respunse Ioanna. Nu ammu as-cultat înveţăturc şi n'ammu assistat la nisce exemple que făcu din inimele bune ă deveni şi mai bune?

— Scumpa mea ddmnă, cjisse Genevieva că-tre Aurelia, mi se pare quo de sus de pe callu, dom-

[1] Aqueste citaţii sunt uncie duptî Matiieiu C. V, VI si VII, si dupy Lucea G. VI.

mil Gremion te-a cunnoscut, quoci uite'l qu5 vorbcsce cu domnul Chusa si arată cu degetul în partea nóstrá.

— A! tremur! cjisse Aurelia. Que să facem acum? que vom deveni? Ah! n'ar mai fi fost de curiositatea mea!

— Bine-cuventată să'ţi fie curiositatea, îi disse loanna, pentru quo ai adunat de aquí tesaure în inima ta... Aidcm fără temere cu inim'a întinsă către bărbaţii noştri. Numai reii şi culpabilii se ascund şi'şi plică capul. Vino Aurelio, vino, şi aidem cu fruntea în sus.

În momentul aquesta Magdalena se appropió de ambele femei, şi (lisse Ioannei cu lácremele în ochi:

— Pacea Domnului cu tine. 'Mi ai întins nnina quănd eram degradată; suvenirea ta va fi tot d'auna neştdrsă în inima Magdalenei, în singurătatea ei.

— De que singurătate vOrbesei? disse eu mirare. Şi unde te duci Magdaleno?

— În singurătatea desertului, respunse repen- tit'a întiiujendu'şi man'a către culmea munţilor arhji dincolo de quari se întind solitudinile desoíate alie Mării Mórte. Mc ducu în desert spre a'mi plânge păcatele, ducend în inima mea un tesaur de speranţă! Fiă bine-cuventat Fi iul Măriei quăruia sunt da- tóre aquestă divină deşteptare!...

Şi mulţimea deschi(Jéndu-se cu respectu înaintea marei repentito, aqudsta îşi luo drumul către munţi.

Cum se departí) Magdalena, loanna luănd de

mană pe Aurelia, şi trágéndu-o mai fără voiea ci,

sc îndrcpto către călîărcţi prin mijlocul popolului în- tărrîtat de vorbele grosolane alle scortei.

Toţi urra pe Erod, principele Judeei, quare de mult ar fi fost resturnat de pe tron de 11'ar fi avut *protecţia* Romanilor... Eră crud omul aquesta, desfrânat şi împilă cu dări pe popolul israelit. Aşa quand omenii adunaţi aqu\ aflaro qud unul din călăreţi eră domnul Cliusa, intendentul aquestui principe execrabil, urr'a quc aveau assupra domnului cădii assupra intendentului lui acum, şi assupra compagnolului aquestuia, domnul Gremion, quare în numele fiscului roman spicură pe acolo pe unde Erod secerasse.

Aşii pe quand Ioanna, Aurelia şi sclav'a Genevicva străbateau cu greutate prin mulţime qua să ajungă la bărbaţii lor, uetele se audia de totc părţile în contra domnilor Cliusa şi Gremion, şi aquc- slia cătaro â aud\, tremurând de manie, vorbe multe şi assemenea qucllor următore, vorbe que nu eră de quât un elio forte tredit al anatbemelor junelui Inveţător în contra quellor rei.

— Vai ţie, intendentule al lui Erod, que ne striveşti cn dări şi angarii, şi quare mănânci cas'a văduvei şi a orfanului!...

Banania scuturând într'o mană cuţitul cu un aer amenințălor şi feroce, se appropio de amendoi domnii, şi arătându-lc pumnul strigo:

— Vulpea e codace şi cumplită! anse a cbiemat pe amicul seu lupul ai quăruia dinţi sunt mai lungi şi |)iiterea mai mare... Vulpea codace şi cumplită, este despotul teu Erodu, domnule Cliusa; iar lupul feroce este Tiberiu, faraonul teu, domnule Gre-

mion Romane quc vii să ajuţi pe vulpe...

Şi cum domnul Chusa, palid dc turbare se făcea quo vrea să tragă sabia spre ă lovi pe Banania, aqucsta ardico cuţitul şi strig-o:

— Pe pântecele lui Goliath! în doc te tain că pe o pastecă de vei punne mana pe sabie!

Ne avend de seortă dequăt cinci sau şese călăreţi, amendoi domnii se ţinură de ă împinge lucru mai departe, temeiulu-sc să nu fia bătuţi eu petre de popolul întărrîtat, şi începură ă căută să tisă din aquea mulţime quare din que în quc mai apprinsă, strigb:

— Aşa, vai voă ămenilor ai fiscului lui Krodu şi al lui Tiberiu! vai voe! quăci noi flămandim, şi pfiinea înnnuiată în sudorile năstre quc ducem la gură, voi nc-o smulgeţi din mană în numele tributului.

— Vai voe! quoci în locu de ă iertă răul voi împillaţi cu rellc pe omenii fără appărare:

— Vai voe!... anse ferice de noi; quoci dioa dreptăţii se appropiă... Junele învăţător din Nazareth ne-a spus'o.

— Aşa, uşă, puşin, şi va fi pentru voi, răilor şi împilătorilor, lacreme şi grinţarea dinţilor.

— Attunci quei d'ăntciu vor fi în urmă si quci din urmă vor fi fmtoiu.

Clmsa şi Gremion din quc în que mai spăimentaţi, se consultă unul cu altul din ochi ne sciind cum să scape din aquăstă mulţime ameninţători[1].... Quei mai întărrîtaţi şi începusserO ă adună petre la îndemnarea que le făccă Banania quare puindu'şi cuţitul în cingetóre şi armandu-se cu un petroiu mare, începu ă strigă:

— învăţătorul nostru, al neavuţilor şi desmoşteniţilor, vorbind adi dimineaţă dc aquea biată femee

pe quare ypocriţii dc farisei voiă s'o uccidă cu petre, a (Jis: *(Hjtiellaque este farade pécat sai anime prima pétrá...* ¡Si eu amicii mei clicii aquestea: Aquella que n'a fost despoiat în numele fiscului, să nu cumva să arclico vre o petră assupra aquestor despuietori... şi veţi vedé acum minunea!

— Aşâ ! aşa, să esă minunea, noi suntem din quci despuiaţi, să sc facă de o dată neveduţi din ochii noştri subt o movilă de petroi!... strigb mulţimea.

— Subt o movilă dc petroi!

— La petre! Ia petre!...

— Bărbaţii noştri sunt în pericol, şi acum cată şi mai mult să iuţim paşii spre a ne află lűngö denşii, disse Ioanna către Aurelia, îndoindivsi sforţurilc qua să ajungă panii la căllărcţi.

Dc o dată se au dl attunci vocea blândă şi resunătore a Fiiului Măriei dominând assupra netului şi (jicOnd vorbele urmatdre :

„ – Adcver clicii voc: daqua aquesti omeni au păcătuit, nu pot ei â sc repenti dc acum pîno la cjioa judecăţii? – Să vedă â nu mai păcătui! şi mérgá în pace."

La vorbele aquestea, tempest'a popolară se al- lino că prin miracol... Mulţimea se înpăcb o tăcere domni îndată, şi printr'o mişcare spontaneă se departe) spre â lăssâ trecere liberă căllăreţilor şi scoriei lor. Attunci Ioanna şi Aurelia reuşiră) ă ajunge pînă) la bărbaţii lor.

La vederea femeei sallc, domnul Gremion (Jisso lui Cluisa cu un aer întărrîtat:

— Eram sigur!... îţi spuneam quö am fost

recunnoscut pe femeea mea.

— Şi a mea assemenea o însoşesee! (strigó Chusa nu mai puţin Íntérritat,) şi tot câ şi densa străvestită!!... O abominaţia desolaţiei!...

— Nimicii nu lipsesce la serbátóre, adausse Gremion; cató şi sclava femeii melle...

loaiina cu blândeţe şi lină disse bărbatului seu:

— Domne, fă'mi locu; mc voiu aruncă înapoi pe callulu teu qua să ajungu mai currend a casă.

— Aşa... urrnb Chusa strîngând dinţii de mânie, să ajungi a casă din preună cu mine... Anse pe colonele templului! nu vei mai eşi de aqui înainte din casă fard mine...

Ioanna nu rcspunse nimicu, întinse mâna către bărbatu-seu spre â'i ajută să încalicc din apoi, uşor se aventó şi se aşşe<jo pe eallu.

— Suc-te şi dumneata assemenca din deretul meu pe eallu, (Jisse Gremion către femcea sa cu un aer mânios. Sclava Gencvieva – şi pe .Júpiter! ea va plăti scump complicitatea ci în aquesta îndignitate – sclava Genevieva se va sui din deretul unuia din cavalerii scortei.

Aşa se facil, şi eăllărcţii îşi urmaro drumul către Ierusalem.

Aquella que aveă în deretul seu pe Genevieva, urmând de apprópe pe domnii Gremion şi Chusa, sclava aiuji pe aquestia mustrând aspru pe femeile lor.

— Nu, pe Erenle! strigó Romanul, să'mi aflu femeea străvestită câ un bărbat în midlocul aquestei bande de tâlhari trenţeroşi, în midlocul vagabondilor şi turburătorilor sceleraţi!... este să u'o potă crede

— quinc-vâ. .. Nu, pe Ercule, a cătat să viu în Judea qua să ved o asscmenea enormitate!

— Şi eu que sunt din Judea, domnul meu, urmo Cliusa, nu sunt mai mult de quât domnia ta deprins cu aqueste enormităţi... Sciam forte bine qud qerşelori, tâlhări, curtesaue de elassea calicilor se ţin dupo blestematul asta de Nazarcan?... Anse să mc bată mania lui Dumnedeu în momentul aquesta daquă am au(Jit vre-o dată qud femei que se respectă pe sine au putut să aibă nedemnilatea de ă se ammes- teca cu vila ealicimc que omul aquesta lerrasce dupo sine prin tdtă ţerra, vilă calicim« que ne-ar fi uccis cu petre adineomi de nu am mu fi avut aquea eroică attitudine, adausse domnul Cliusa cu un aer de con- qui stator.

— Vecii bine! Curagiul nostru imposd mult aquestor miserabili, urmo domnul Gremion; alt-fel eram perduţi... Ah! bine cliccaidomnia ta, cată o nuoă probă despre urrele şi resentimentele que pro- diicu predicaţiile incendiare alle aquestui Nazarcan. Ellu numai cugetă de quăt ă înterrîtâ pe calici în contra proprietarilor şi avuţilor!

— Din contra, junele învăţător n'a allinat ellu furdrea mulţimei ? disse Ioanna cu blândeţea şi fermetatea ei cunnoscută. N'a dis ellu: „Lăssaţi să se „ducă în pace omenii şi să nu mai pecătuiască?"

■ Audi dumneata? strigă Cliusaadressându-se către Gremion. Mare generositate! Bine quo nu ne spune acum quo de aqui înainte nu se mai poto quine-VîUlucce în pace pe drumul mare de quât

cu permissia Nazareanului!!! a aquestui fiiu al lui Belzcbutli! şi qud daqua ammu scăpat clin furo

rile aquestor sceleraţi, este să mulţumim promitterii que le-a făcut quă nu vom mai păcătui!... Pote-se neruşinare mai mare?

— Junele învăţător, urmo Ioanna, nu pote să respundă de queea que se <jice şi se face în numele seu... Mulţimea s'a fost înlărrîtat assupra vdslră... Ellu cu o vorbă a allinat'o şi a puss'o la locul ei... Que puteă să facă mai mult?

— Mai eată que-vâ nuou!... strigo domnul Chusa. Şi cu que drept Nazareanul aquesta allină sau rescdla după voia lui mulţimea?... Scii pentru que noi ne înturnăm la Jerusalem ? Pentru quo ne-au assigurat quo în urma predicaţiilor abominabile alle aqucstui om, muntianii din Judea şi laboratorii din câmpul Saronului nc-aru uccidc cu petre daquă ne ammu arătă quo venim să strîngcm birurile.

— Junele învăţător a dis: „Daţi Coşarului „que este al Coşarului şi lui Dumncdeu que csle al „lui Dumnezeu!" urmo Ioanna. Culpa lui o dară, daquă popolaţiile strivite de către fiscu, nu mai sunt în stare să dea nimicu mai mult?

— Şi pe Erculcî cu tote aquestea n'au încotro face, vor căta- să dea, strigo Gremion. Noi ne înturnăm în Ierusalem ă luă o scortă do oştire de ajuns spre ă înnecă rebcllia; şi vai de aquc-ia que ni se vor oppune.

— Şi mai vîrtos, vai de Nazareanul! strigo şi Chusa; ellu singur o causa tutulor rellelor. De aqucea mă ducu ă preveni pe principele Erod, pe dominul Ponţiu-Pilat şi pe domnul Caiafa despre au- dacia fără freu şi fără margini a aquestui vagabond, şi ă

qucre, de se cuvine, suppliciul lui.

— Şi de veţi punne ă'l uccide, adausse Ioanna, şi nu veţi uşură popolul de sufferinţe, siguranţă nu veţi ave; pîno este jugul şi durerea generală, pacea nu o vom putd află nici în casele ndstre necum în mijlocul sufferitorilor. De veţi punne iVl uccide, ve încredinţeiju quo ellu ve va iertă şi va rugă pe-Dumnezeu pentru voi.

Ast-fel, Ioanna, Aurelia şi Gencvieva fură readdusse în Ierusalem.

IV.

Quând Genevievii ajunse cu dămna sa â casă, domnul Gremion (Jisse către fenicea sa, cu un ton forte mânios:

— Intră în camera ta.

Aurelia plecă capul suspinând, se suppuse si aruncă o căutătură tristă de adio către sclav'a sa.

Gremion appucă attunci pe Gene vie va de mană şi o dusse în tro încăpere subterrană, unde se ţinea vase de vin, de oliu şi alte provisii. Treptele scă- rei pe quari descindea eră fórte răpedi. Domnul îm liinse pe sclav'a de sus din capul scărei aşa de tare, în quat ea împedecându-se cădii că inanimată din treptă în trăptă pînă jos, unde Gremion închisse apoi uş'a massivă şi grea a aquellei subterrane şi o lăssb ast-fcl în întru.

Biata fcmec, acolo, strivită peste tot, se aşşerjb pe o pdtră şi plânse, plânse la început forte amar. Pe urmă i se mai îndulciră lácremele quând îi veni în minte quo ea sutteră pentru quo se dussesse â ascultă cuvintele junelui învăţător din Nazareth. (Mult uşuredă consciinţa innocenţa, şi mult consălă şi încu-

ragiă în durere si în suffcrinţe!) Apoi imaginea învăţătorului atât de compătimitor eu sclavii şi desmo- ştcniţii, atât de misericordios cu (piei repentiţi şi atât de sever cu quei rei şi ypoeriţi, îi stă de faşă neîncetat, şi că 6 divinitate tutelară o îmbărbătă â suiferl făro durere ori-(pic i se va întîmplâ.

Crescută în credinţa druidică, que muma sa 'i didesse qua să dicu aşa, din preună cu viaţ'a, Ge- ncvieva avea şi mai mult încredere în preceptele Fi- iului Măriei. Iisus spunea câ şi doctrinele druidice quo eşind quinevâ din lumea aqucsta se duce spre â vieţui din mtou cu sufiletul şi cu corpul însuşi în alte lumi mai ferici; quoci dupo religia sa cllu vorbiâ de învierea morţilor.[1] în fine, cu tot sublimul credinţei druidice, que mântuiâ pe onui de fric'a morţii, încredinţându'l quo nu more, Genevieva tot nu află în preceptele Druidilor sau alle Gallilor aquel sentiment cbaritabib fraternei, misericordios de quare era pline cuvintele junelui învăţător din Nazaretb.

Sclav'a se află în niscc assemenea cugetări

---

1 **Dupo dogmele nrmătore (lin Evangclia de Ia Luca, se învederedă quo credinţa antică a Druitjilor a quiior dogmă fondamcntală eră credinţa în rcnasccrca şi immortalitatca sufflctului, aveă marc nffinitntc cu crc- diuţa iu învierea morţilor a Christiauismului. – Iisus-Christ rcnascc sau înviaxjă nu numai în spirit ci şi cu corpul ast-fel cum ar' fi putut (jiccc qud mai ferbinte drept credincios Druid.**

„Iisus a stătut în mitjlocul lor şl a dis: pace voe! – Iar ci spăi- „mentindu-sc, li se părea quo vedu spirit. – Şi a <]is lor (Iisus) que „sunteţi turburaţi? pentru que se înalţă cugete în inimcle vostre? – „Vedeţi mâinile şi piciorclc melle, quC însumi cu sunt: pipăiţi şi ve- ,"„deţi quo *spiritul carne ţi usc nu arc, precum mc vcdc[i pe mine avend* (Luca Cap. XXIV, v. 3G-39.)

de comparaţie între religia părinţilor ei şi a lui Iisus quând vedii quo se deschide uş'a subterranci unde

eră închisă. Gremio», domnul seu, reveni din premia cu alţi doi omeni. Unul ţinea 1111 pachet de funii, altul un flagellu de curcile.

Genevieva nu vedusse nici o dată pe omenii aquestia; şi straniile lor vestminte cum şi chipul şi căutătur'a lor o făcii a se înfiora.

Domnul Gremio» descindend primele trepte alle scărei, disse cu mânie Genevievci:

— Desbracă-te.

Sclav'a se uita la domnul seu cu ată mirare şi spaimă 111 quât abia putea să cródn qucea que au- disse. Ellu repelo şi mai furios:

— Desbracă-te! n'aiuji?... qu'apoi unul din aquesti doi ajutori ai carneficelui (gâdei) cetăţii sein să mi te lasse cum te-a născut mamă-ta, şi să te ne- tedescă cum meriţi.

Aquest neomenos suppliciu, adesea sufferit de femeile sclave Genevieva, mulţumită bunătăţii dóm- nei salle, nu'l încercassc nici o dată. În spainfla sa daro nu putîi de quât â'şi un\ mâinile, â le ardicâ către domnul seu, şi rugătdre ă căde în gcnuchi.

Anse domnul Gremion, dându-se la o parte, lăssb să trccă quei doi ómeni que sta în capul scărei, şi le disse:

— Desbrăcaţi-o!... şi daţi'i pîno să'i dea sângele. Să ţiiă minte de â se mai ducee â asistă Ia predicaţiile aquellui blestemat de Nazarean.

Genevieva abia aveă attunci doe-cjcci «i trei de anni, şi bărbatu-scu Fergan îi dicen quâtc odată quo eră bellă. Cu tote lácremele şi rugele ei, cutdtă resistinţa fără putere, fu desbrăcată de

vestminte, legată de unul din pilaştrii subterranei, şi fără înlâr-

pliere corpul ci fii cărr&rat şi sfîşiat (le curellele fla- gellului.

La începui ca sperasse quo ruşinea şi spainva ar' facce-o să'şi p6r$ă simţirile... anse nu fii aşa din disgraţie, ci uito tută durerea, ve(Jendu-se în prckla căutăturelor neomendse alle aquellor carncfioi şi aurind infamele lor glume, que îşi schimbă flagel- landu-o. I

Domnul Gremion în picibre cu bravele încrucişate diccâ rîijeiul cu rentate:

— Nazareanul! faimosul aquella Mcsie que îşi bagă nasul prin quăte profeţii totc, preclisu-'ţi-a queea que era să te ajungă, sclav'o? Aflat*ai acum qud cllu avea dreptate să proclame quo sclavul e un'a cu domnul seu?... Pe Jupiter! îmi pare reu quo n'ani pus să to bată în piaţa publică... O bună lecţio eră să ia pe spinarea ta toţi tîlliarii aqueea que cred' în turburătdrelc insolenţe alle capului şi amicului lor Iisus.

Quand carneficii se faticaro de bătaie, unul din ei deslegb pe Genevicva, şi domnul ei îi mai adausse:

— Nu vei eşi de aqui de quăt peste opt dille; pîno attunci femeca mea cată â remane fără tine, şi vă bine-voi dumneaei â se servi singură spre â în- veţă minte d'ă nu mai facce que a făcut.

Gremion apoi, eşind din preună cu carneficii lăssb pe Genevicva singură. '

Attunci nivi mai venire în minte cuvintele te- ncre si misericordiose alle Fiiului Măriei, dupo cum îi venissero mai nainte de suppliciu; attunci din contra nu'i resună pîno în inimă de quăt

cuvintele de ana-

tliemă şi de resbunare qite ellu fulgerasse în aquea dimindţă în contra răilor şi împilătorilor. în lungelc ore que petrecu cu suvenirea dispreţului şi ruşinei que păţisse, îşi făcu jurămentul quă daqua cerul o vă facce într'o di mamă, şi de vă pute să ţiiă pe lfingo sine pe copillul seu, să'şi puiiă töte puterile spre ă'i însufflă amor şi compătimire către quei debili şi împilaţi, orrore în contra servitudinii, şi urră nempăcată în contra Romanilor...

Genevieva eră de trei rjille închisă în aquea suterrană, unde Gremion, domnul seu, îi adduceă quăte queva şi îi aruncă că la un cfiine în demăncare. într'o nöpte, la o oră fdrte naintată, uş'a închisorii sclavei se desehisse, şi ca vedii pe Aurelia, ddmna sa, ţiind într'o mană o lampă şi în alta un pachet que depusse pe trdpta quea mai de jos a scărei.

— O! Genevievo! sventurată femcc! mult ai suffcrit din caus'a mea! îi (Jisse Aurelia cu ochii plini de lacreme, appropiindu-sc de densa.

Genevieva, cu tolă bunătatea ddmnci salle, nu se putii ţine de ă'i dicce cu o amară imputare:

— De ai fi avut o fiiă, şi omenii ar' fi despuiat'o qua s'o bată cu nucile dupö ordinul domnului ei, que ai fi dis domnia ta despre sclavie?

— Genevievo, tu mc accusi! îi disse domn'a, şi 1111 sunt eu caus'a aquestor crudimi.

— Eu nu te accusu pe domnia ta ci servilu-dinea, sclavia. Domnia ta esci blândă cu mine, şi cu tote aquestea vedi cum m'au tractat.

— în van de trei dillc queru de la bărbafu-

meu să te ierte, urmb Aurelia, plină de compassiune,
şi 'mi o refusă; **'l** am rugat încai să mc lasse ă veni

— să tc vetlu, şi s'a arătat şi mai crud; tot d'auna ia cil sine clieia închisorii.

— Cum daro ai putut să o ai în noptea a-questa ?

— O pussesse de cu sdra sub căpeteiu. Pro-fitaiu de somnul lui; şi, (iccb-me quo veniiu.

— Mult am sufferit!... mai mult de ruşine de quât de durere, urmo Gencviev'a învinsă de blancle- ţea ddmnci salle; Anse vorbele domniei talie me consolă.

— Ascultă, fota mea, eu n'am venit numai qua să te consolu; tu poţi fugi de aqui şi facce în aquellaşi timpu un marc serviţiu junelui din Naza-retli... pdte quo ii vei scăpa şi viaţ'a.

— Que spui ? scump'a mea ddmnă! strigo Ce- ncvieva que uitb libertatea pe lfingo serviţiul que ar' li putut adduccc Fiiului Măriei. Oh! spunoTni, quo şi viaţa 'mi o dau pentru aquella que di ce quo într'o di ferrele sclavilor vor ii sfărîmale.

— Dc quand aiiimu petrecut noptea afaro din casă spre A audl cuvintele lui Iisus, nu m'am mai vedut cu Ioanna. Domnul Clmsa n'a mai lăssat'o să esă afaro din casă spre ă veni la mine... Astă sdră anse dupo atâtea rugăminte a addus'o aqui... şi a- colo unde cllu vorbiâ cu bărbatu-meu scii que 'mi a spus ea?

— Despre junele Invetător din Nvzareth?

— A să.

— Vai! vre o nuoă persecuţie?

— Este trădai sventuratul... în noptea asta au să'l arreste şi să'l dea morţii.

— Trădat!... cllu? şi de quine?

— De unul din discepolii soi.

— Oî que infamu!

— Domnul Chusa, voios şi triumfător despre decisia de â se da morţii junele Nazarean, n'a mai putut ţinnc; răutatea '**1** a împins pînd â se da pe faşă şi ă spunne Ioannci tdte, liind sigur quo aqud- stă tristă nuvellă îi va adducce ci atâta durere pe quât ellu nu mai putea de bucurie. Fariseii şi cărturarii, senatorii şi archicrcii, turbaţi cu toţii de pre- dicaţiile lui lisus şi mai vîrtos de quclle din urmă que le-ammu audit şi noi, s'au adunat la archicrcul Caiafa, şi au căutat midldce de â suprnprinde pe Nazarean; tinse temendu-se de vre-o revoltă a po- polului, nu cutedaro a'l arrestă ieri, di de scrbătdre în Ierusalem unde eră adunată lume multă, au lăssat pe astă ndpte punnerea în lucrare a neomcnosului lor cuget.[1]

— Cum, în ndptea aquesta? Onsuşi în noptea aqudsta ?

— Aşa !... un trădător, unul din discepolii sfii a nume Iuda are să'l dea în nulinile lor.

— Unul din aqucia que dc unădi ndptea îl însoşiă la taverna Onagrei ?

— Aqucllа însuşi al quărui cliipu întunecos spuneai tu qud 'ţi a făcut o impressid neplăcută. Iuda, sa dus daro la archierei şi la cărturari şi lc-a

---

1 **„Attuncî (cu doc ijillc înaintea Pascilor) sau adunat arcliiereii şi cărturarii şi senatorii în curtea arcliiereului que se numii Caiafa; – şi „deliberare să prindă pe lisus prin nicsure ascunse şi să'l onimore; – „şi diccă nu în dioa serbăturei qua să nu se facă tulburare în popol.'[1] (Matheiu Cap. XXVI v. 3, 1, o.**

dis: „Que îmi veţi da voi, şi eu îl voiu dă pe „ellu voe?[1]“

— Miserabilul!

— S’a învoit pe trei—cjeci de arginţi cu fariseii, şi acum în or’a aquesta, pdte, bietul june que nu. se aştăplă le nimicii, quo va fi victimă aquestei trădări.

— Vai! daqua e aşa, que serviţiu aşu pută cu â’i facce?

— Ascultă anco... Eată que îmi disse Ioanna astă sără.

„Venind la tine, scumpă Aurelia, bărbatu-meu ’mi a spus pe drum cu o crudă bucurie disgraţia que astăptă pe. Iisus, sciindu-me quo n’am nici un mi<J- locu dc ă’i dâ dc scire, quoci nu mc lassă de liingo sine; şi servitorii noştri atât se tem’ de domnul Clmsa, în quât ori-quât ’i aşu ruga, ori quăt argint le-aşu promitte, nici unul n’a-r cutedâ â eşl din casă spre â se ducce la Fiiul Măriei, â’l însciinţă despre pericolul în quarc se află. Apoi sără trece, adausse Ioanna, şi mi- a venit o idee: sclav’a văstră Genevieva să- mână quo are nu numai curagiu ci şi devotament... N’ar pute ca ne servi în aquestă împrejurare?...“ – Eu iară fi am spus crucl’â resbunarc cu quarc bărbatu-meu te-a pedepsit; unse Ioanna tot nu s’a lăs- sat de projetul ei şi m’a întrebat unde pune Gremion cheia închisorii talie. – Sub căpeteiul seu, îi arătaiu eu. – Vedi de poţi s’o iei quând va addormi, adausse

1 **„Attunci, unul din quci doi-sprc-dccc quarc se numiâ Iuda Iscariotul, „duceudu-sc la arcliierei, a (]is lor: que’mi veţi dâ mic si cu îl voiu dâ „pe cllu voe.—Şi ci ’i au pus lui trci-<]cci dc arginţi.“ (Matliciu Cap. XXVI, v. 14, 15).**

Ioanna. De vei reuşi ă punne man'a pe densa, dutc, scapă pe Genevieva; mrţi va fi anevoie so faci apoi să ăsă şl din curte afară. Dupo aquesta ca se va ducce îndată la tavern'a Onagrei, şi de acolo îi vor spunne, pete, unde se află junele învăţător.

— O! scumpa mea ddmnă! strigă Genevieva; nu voiu uită nici o dată încrederea (pic domnia ta şi amica domniei talie aţi pus în mine. Aidem numai de quăt să deschidem porta d'afaro.

— Un moment anco; quoci în fine mai nainte de ă te decide cată ă cugetă la mania bărbatului-meu; nu mc temu pentru mine, ei pentru tine... Quănd te vei înturnâ înapoi, Gencvievo, fata mea,ju- dică dupo queia quc ai păţit que vei mai ave ăpăţi!

— Să nu mai cugetăm la mine.

— Noi anse ammu cugetat. Ascultă anco. Crescătdrea amicei niellc locuescc apprdpc dc pdrt'a Judiciară; ea vinde stolfe dc lună şi se numesce Yc- ronica, femeea lui Samucl... Poţi să'ţi adduci a minte de numele aquesta?

— Fdrte bine: Veronic'a, femeea lui Samucl, que vinde stoffe la porta Judiciară... Anse, scumpa mea ddmnă, cată să dăm mai iute, quoci ora trece. Ori-que moment perdut pdte fi funest pentru junele învăţător... Oh, aşa te rogu, aidem quăt mai eur- rend să desebidem pdrt'a.

— Nu, 1111 mai nainte pîno nu'ţi voiu spunne quel puşi 11 unde vei pută să afli un refugiu; quoci nu vă mai fi cu putinţă să vii înapoi: mă iau fiori quănd îmi puiu în minte que vei mai păţi de la bar- b atu-meu.

— Cum să mc desparţi! de domnia ta ?... să te lassu pentru tot d'auna?...

— îţi place să mai sufferi din iniou un supliciu infam, si barbarii şi mai crude pbtc?

— Preferu mai bine mbrtea de quăt ată ta ruşine.

— J3ărbatu-meu nu te vii uccide, pentru quo perde preţul que a dat pe tine. Prin urmare este neapperată despărţirea aquesta; me costă mult, pentru quo nici o dată nu voiu mai afla pdte o sclavă în quare să am atfita încredere că în tine... Anse que vrei? de quănd am audit cuvintele aquestui june, am şi eu tot aquel eutliusiasmu que '1 a inspirat ellu Ioannci; şi daqua tu te învoicsci ă'ţi piuinc puterile spre ă'l scăpă...

— Te mai îndoicsci, scump'a mea donuiă?

— Nu, cu cunnoscu devotamentul şi curagiul teu... Eato dar queea que vei ave să faci. De vei pute reuşi să afli pe junele învăţător din Nazaretli, îi vei da de scirc quo e trădat de Iuda, unul din dis- cepolii sei, şi quo n'are de quât ă se depărta din Icrusalem, qun să scape de farisei que au jurat să'l ommdre... loanna crede quo de se va retrage în Galilca, pemenlul lui natal, Fiiul Măriei va scăpa, quoci innemicii lui nu vor cuteda ă'l urmări pîno acolo.

— Anse, scump'a mea ddnniă, ensuşi aqul în Icrusalem n'ar ave în ndptca aquesta de quat a cinema]iopolul în apperarea sa. Discepolii sei de quari este adorat se vor punne în capul revoltei, şi toţi fariseii din lume nu vor mai fi în stare de ă'l arrestă.

— Şi loanna ensuşi îşi pussesse în minte mid-

— locul aqucsta; Anse qun să rescdle popolul, cată qua sau Iisus sau discepolii sei să liă însciinţaţi de pericolul de quare este amenințat.

— Prin urmare, scump'a mea ddmnă, nu mai avem nici 1111 moment de perdut.

— Anco o dată, Genevievo, 1111 uită quAtc te amenință şi te aşteptă... Pupo (pic vei da de scire junelui învăţător du—te îndată la Veronica, tenieca lui Samuel, şi spunc'i quo vii din partea loannei; spre ă o încredinţa, dă'i innellul aqucsta que amic'a mea 'şi **'1** a scos din degif. Rbgă-o să te ascundă în casa ci, şi să se ducă în dată la Ioanna qnare îi vaspun- ne queea que ea şi eu vominu punnc la caile în urmă pentru tine. Amica mea 'mi a spus quo Veronica este o femee bună şi serviabilă; atăt ea quat si bărbatu-seu au o mare recunnoscinţă către lisus, pentru quo le-a însănetoşat pe unul din copii lor. Prin urmare tu vei li sigură şi bine ascunsă în cas'a a- questa, pîno quând vommu facce que vom mu pute pentru scăparea ta... Mai stai... Uite, addusseiu în legătura aqucsta cu que să tc îmbraci bărbălesce. Va ii mai prudent să tc duci ast-fel în timpul nopţii pe stradele Ierusalemului şi să intri în tavern'a Onagrei.

— O! cum ai prevedut tdtc! que bună esci, scump'a mea ddmnă!

— Aide, acum currend... Pino tc vei îmbrăca, eu mc ducu să vedu de este cu putinţă ă descliide pdrta dc la drum.

»EKM3«----------

V.

Aurelia se înturiib (lupe qufite-va minute, şi aflo pe Genevieva străvestită bărbătesce şi încingen- du-sc peste tunică cu cinga de curellă.

— Nu e putinţă ă deschide părta! (jisse ca cu disperaţio către sclavă; clu'eea n'a rămas pe din întru că altă dată.

— Aidem şi amendoă să cercăm, scumpea mea domnă, disse Genevieva; vino currend.

Şi amendoe, după que străbătură curtea, ajunseră la portă. Sforţurile Genevievei fură assemenea de vane că şi alle dănrnei salle spre â o deschide. A sări peste părtă era cu neputinţă fără scară... Ge- nevicva de o dată se întărse către Aurelia şi îi (Jisse:

— Am citit 111 cronicele familliei năstre, lăs- sate la bărbatu-meu Fergan, quă un'a din străbunele lui numită Meroe, femeea unui marinar, a fost putut, ajutată de bărbatu-seu, ă se sul într'un arbitru fărte înalt.

— Prin quare midlocu ?

— Aibi bunătate â te punne domnia ta cu spatele către părtă, scumpa mea domnă; appucă'ţi acum

— mâinile ast-fel cum eu să pot puiine punt'a unui picior în palmele domniei talie; uite, apoi voiu punne quel-l-alt picior pe umerelc domniei talie; şi ast-fel pote voiu ajunge arcad'a porţii, şi de acolo voiu căuta â sări jos în stradă.

Attunci, sclav'a şl auiji de departe gur'a domnului Gremion quare din planul de sus al casei striga fdrte mânios:

— Aurelia! Aurelia!

— Bărbaţii-meu! csclamo aquesta tresărind şi începend â tremură. Ah! Gencvicvo, nu mai e speranţă.

— Mâinele dumitalle, mâinele dumitallc, scum- p'a mea domnă, disse sclav'a plină de energie. Anco un sforţu; de voiu pută ajunge pîno sus, sunt mântuită.

Aurelia o ascultă mai că o maehină, quoci vocea amenințătdre a domnului Gremion se appropiâ din que în que mai mult. Sclav'a pusse îndată un picior în palmele împreunate alic dbmnci salle, sări uşor cu quel-l-alt pe umere şi ajungând la gaura sau boltitura arcadei, de acolo se prepară ă sări jos dincolo la drum.

— Tdte dsele ţi le sfărâmi, feta mea Genevievo, de vei sări în stradă ! strigă Aurelia... O .'biata femee!...

în momentul aquesta ajungea şi domnul Gremion, palid de mânie şi de lucirea lampei que avea în mână.

— Que faci acolo ? strige către femeea sa. Respunde! respunde!...

Apoi vedeiul şi pe sclav'a d'assupra porţii:

— A! scelerat'o! adausse, vrei să scapi? şi dumneaei mi'ţi făvorisă fuga!

— Asm, aşa! respimse Aurelia cu aquel curagiu quc adessea îl dă disperaţia. Şi de m'ai ommorî aqui în locu, ca cată să scape din chinurile în quare o ţii.

Geneviev'a, nicsuro cu ochiul de sus pîno jos, eră quam mult; înălţimea eră şi mai marc de doc ori de quat statura ei... Stette puţin; anse quand au dl pe domnul Gremion luptăndu-se cu femeea sa que nu'l lăssă ă deschide pór ta:

— Pe Ercule! n'o să mc laşi să trecu afarö? Numai de quat sunt dincolo la drum să mi'ţi aştept pe miserabila. I)e nu îşi va rumpe singură piciórele sărind jos, îi voiu rumpe eu tóté oselc.

— Mai currcnd Genevievo, sări şi scapă strige Aurelia. Nu te teme de nimicu... Mai énteiu me va călca pe mine în piciére şi apoi va pută deschide pórt'a.

Genevieva ardicö ochii la ceru, şi se aruncö îndată jos făro ă păţi nimicu; remasse anse quât-va uimită de shueimarea căderii. Sculandu-se apoi, îşi luö răpede fug'a cu inim'a înghieţată de ţipetele que dómna sa eră nevoită a scótte la tractarea brutală a bărbatului ii.

La început fugi încotro putu să appuce spre ă se depărta şi â'şi perde urmele d'acasă; quand se simţi apoi mai sigrn'ă stette â'şi mai luă resufflarea, şi â'şi adduccc a minte în quare direcţio eră tavern'a Onagrei, de unde speră ă se însciinţă despre junele învăţător din Nazareth.

Ajunse acolo, făro întărdiere şi aflo quo mai

nainte. cu quăte-va orc Iisus (dupo o cină (pic avus- scssc dre-mule cu discopolii săi) s'a fost Iras din preună cu quăţi-va dintr'cnşii spre partea torrentelui Cedronului către o grădină dc Olivi, unde adesea se retrăgeă ndptca spre meditarc şi rugă.

Gcnevieva îndată appuco drumul aquella; .şi în momentul cpiănd eşiă pe pdrt'a cetăţii vădii do departe în midlocul nopţii lucirea mai multor torţe li- curind assupra coifurilor şi armelor unor militiani din preună cu mulţi alţi (imcui amestecaţi. Toţi mergeă în desordin şi nu li sc putea înţellcgc cuvintele dc Iarm'a quc făcea. Gcnevieva, la ideia qud omenii a- queia vor ii trimişi de farisei spre ă prinde pe Fiiul Măriei, începii â alergă quăt o ţinea picidrelc spre ă le trece înainte şi ă ajunge la timp qua să dea de scire lui Iisus şi la ai săi do queea quc îi aşteptă.

Quănd se appropio de denşii, vădii qud eră militiani d'ai Ierusalemului cunnoscuţi de a lor mişe- lie: (caus'a larmei eră puyinul lor curagiu şi superstiţia judană). La lucirea torţelor, vădii o cărrare d'allăturea drumului quc ţineă aqueeaşi direcţie către grădină. Appuco pe densa spre ă nu li vădută de felul aquella dc militiani. 111 capul quărora se dis— tingeă Iuda discepolul pe quare ea îl mai vădusse în noptea de la taverna Onagrei. Mcrgeâ iute înainte cu un pas que caracterisă în genere stirpea judană; şi întorcendu-sc attunci către căpitanul aqucllci cete, îi disse:

— Domnule, ne appropiem, şi să scii qud a- quella pe quare îl voiu sărută, aquella e

Nazarcanul.

— Ol de astă dată, disse căpitanul, de astă dată 1111 mai scapă; şi mâine, mai nainte dc scăpă

— tatul sdrelui, îşi va şl lua peddps'a que merită... Ai- deni, sa nu cum-vâ vre unul clin discepoli să'i dea de scire quo venim assupra lui. Ansb, ascultaţi! n'a- Ufjiţi voi, me osteni! luaţi a minte să nu cădem în vre o cursă; şi mai vîrtos, cată să luăm' mesure în momentul quiînd va ti.să punem mâna pe densul... Que scii?... Ellu e cu dracul! să nu cum-va să ră- piâjă assupră nostră vrc-6 dievolie, sau vre un farmecul d'aqucllea d'allc lui. Eu, de ve spuiu să fiţi cu minţile în cap, adausse căpitanul cu un ton fdrte marţial, nu quo ddră me temu de quevâ, ci, scii, cată să prevedem tote qua să nu ne scape din mână.

Militianii, pe cum se vedea, nu prd eră assiguraţi de curagiul căpitanului, quo începură â mai rări paşii, cum audiro vorbele lui. Genevieva profiţi) de aquestă întârziere, şi alergând neîncetat, ajunse la marginile torrentelui Ccdronului. Nil departe de acolo vedti un munticellu plin de olivi. Acpiea dumbravă abiă se putea distinge cufundată în midlocul întunerecului. Pusse urecliia să asculte; şi peste tot era lăcerc. Nu se mai aucjiâ de quât paşii aquellor militiani que se appropiâ forte încet. Ge- nevie'va avii un moment de speranţă: îi veni în minte quo pdte junele învăţător va fi luat de scire, şi va fi avut timp â se retrage de acolo. Nainto mai în sus cu luare a minte, şi prin întunerecu se împedico de un corpu que era culcat la tulpin'a unui olivu. Nu se putu ţine de â nu scdtte un ţipet la fric'a que o cuprinse, şi omul de quare se împedicasse ea se deşteptă şi sări în sus dicend:

— Domne! iartă-mc: de astă dată nu mai pu- tuiu învinge somnul epie mc dă jos.

— Un discepol al lui Iisus! eselamb Genevieva, speriată clin nou. O! disgraţiă! que fatalitate! ellu anco e aqui.

AdressAndu-se apoi către acjuel onui, îi disse:

— Daqua esci discepol al lui Iisus, scapă'l, pentru numele cerului! Tot mai e timp... Vedi torţele aquellea colo?.,. Omenii aqueia vin[1] spre â'l prinde şi â'l dă morţii... Scapă'l, dă'i de scire quat mai currend...

— Hai! quine?... cjisse discepolul, âncâ ameţitu de somnu, pe quine să dea morţii?... quine esci tu?

'— Que'ţi pasă quine sunt? Scapă numai pe Domnul teu îţi spuiu. Uite, qnti vin' să'l prindă... Uite, quo se appropiă... Nu vedi torţele aquellea?

— Ba le vedu, rcspunse discepolul cu spaimă, acum deşteptat cu totul. Vedu lucind coifurile la lumina torţelor. Anse... unde sunt soyii mei ? adausse ellu uitându-se împregiur.

— Addormiţi pdtc şi ci că şi tine, disse Genevieva. Anse înveţătorul teu unde este?

-— Colo în dumbrava Olivilor, unde se duce adesea spre ă medita. Astă seră fii coprins de o întristare neînvinsă... A voit să fiă singur şi s'a retras subt aquei arburi, dupo que ne-a dis înadins spre ă veghiâ...

— Neappcrat qub a prevăcjut pericolul, disse Genevieva şi voi n'aţi avut puterea ă rcsistâ în contra somnului*?...*

— Nu, quăt ne ammu luptat şi eu şi soţii

mei;
în van anse quo ne-apus jos. învețătorul de doe
ori a venit şi ne-a deşteptat, împutându-ne cu blau-

cleţe neputinţa ilustră... şi apoi iar s'a dus spre ă medită şi ă'şi facce rug'a subt aquei arlmri.

— Militianii!... strigb Genevieva, vécjénd quő lucirea törteidr se appropiă clin que în que mai mult. E perdut de nu vă stă quel puţin ascuns în pădure; sau de nu ve veţi lupta pîno veţi muri tori spre h'l apperă... Sunteţi armaţi?

— Nu, noi nu avem arme rcspunse disccpolul, începend ă tremura: şi apoi să te pui cu osteni, este şi nebunie!

— N'aveţi arme? strig-o Genevieva eşită din sine de supperarc: şi apoi petrele aqucstea din drum, curag-iul que cată să aibă iiă-quare bărbat, nu sunt de ajuns să puiă pe fugă nisce desmăţaţi că aque- stia? Osteni sunt ei? unde ai aflat aquest nume?

— Noi nu suntem omeni de sabiă, clisse dis — cepolul, uitându-se împregiurul seu speriat; cpioci militianii se appropiassero şi mai mult, şi torţele înce- pusserö â lumina pe Genevieva, pe dişccpol şi pe soţii aquestuia que dormiâ anco.

Se deşteptaro şi aqueştia, sărind în sus la îm- boldirile şi cliiemarca soţului lor que alergă de la unul la altul.

Militianii începuro ă alergă unul peste altul; cum veduro la lumin'a torţelor quăţi-va ómeni, unii dormind şi alţii sculându-se în picidre, se repediro assupra lor, amcninţându'i cu săbii şi cu lemne quőci unii n'aveă drept arme de quăt nisce lemne.

— Unde e Nazareanul ? spune-ne, ludo, unde

este?

Matheiu, Cap. XXVI, v. 40.

Infamul şi trădătorul discepol, dupö que se uito d'a
rendül, în lumin'a torţelor, la toţi foştii sei

condiscepoli quc se dir A dcnin ca prisonieri, disse căpitanului :

— învăţătorul nu c între aqucstia.

— Ne vâ scăpă şi de astă dată? strigă căpitanul. Pe colănelc templului! tu ne-ai promis ă ni'l dă în mană, meştere ludo, ai .şi luat preţul sângelui lui, cată să ni'l scoţi din pământ din orbă verde, şi să ni'l dai.

Gcnevicva se ţinusse la o parte; do o dată vădii quâţi-va paşi mai 'nainte despre dumbravă câ o formă albă que 'naintâ din întuncrecu şi se appro- piâ către militiani. Inim'a ci începu ă battc cum să se spargă, quând îi veni în minte quo de sigur eră junele învăţător (pic veniâ spre dânşii attraa de larma aquellci mulţimi armate. Nu sc mai amăgiâ, dis- graţiata. îndată şi recunnoscu pe Iisus la lumin'a torţelor. Pe chipul lui qucl blând şi trist nu se ve- deâ nici sperierea nici temerea.

luda făeii un semnu de înţellcgere căpitanului, si alergo înaintea domnului seu, şi cu o îmbrăţişare sărutându'l îi disse:

„— Bucură-tc! Invăţătorule ![1] "

La aqueste vorbe militianii, adducendu'şi aminte de quâte le dissese pe drum căpitanul, si tcmendu-se să nu sbdre vre o minune assupra lor, stă locului îmmărmuriţi necutcdând â se appropiâ şi â pun ne mân'a pe densul. Căpitanul, stă şi cllu quât puteă mai în dosul dmenilor săi, dându-le gură â se duccc şi â'l prinde fără anse să eutede â esl cllu înainte.

Matheiu, Cap. XXVI, v. 40.

Junele învăţător cu pacea pe cliipu şi cu fruntea umbrită de cugetări, făcii quâţi-va paşi înaintea lor, desfăccndu-sc din braţele Iudei, şi le disse cu blândeţe.

— Pe quine căutaţi?

— Pc Îi sus Nazareanul, îi respunse căpitanul que stă tot înapoi la sigur.

— Eu sunt! respunse Iisus, mai făcând un pas către militiani.

Ei anse de o dată se speriarb şi trăgându-se răpede înapoi căduro toţi pe spate.

Iisus iar adausse:

— Pe quine căutaţi?

— Pc Iisus Nazareanul, dissero toţi de o dată sculându-se; vrem să prindem pe Iisus Nazareanul.

Şi se trasscro iar înapoi.

— Spus'am voe quo eu sunt, adausse junele învăţător naintând către denşii spre â se da prins. „Dequi de mă căutaţi pe mine, lăssaţi pe aquestia să „se ducă[1]" mai adausse arătând cu mân'a pe discc- poli que eră anco în mâinile quellor que îi încon- giurassero.

Căpitanul fileu un semnu de îndemnare oine- nilor săi que n'aveâ anco curagiu şi sta locului te- mendu-sc de vre-o cursă după cum le dissesse ellu mai naintc. În tine se determinară â se appropiâ de Iisus; şi qufInd passero mâna pe densul spreă'llega, ellu le disse cu aqueeaşi blândeţe:

„— Ca la un făcător de rclle aţi cşit cu să-

[1] **Dupd loan, Cap. XVIII. v. 8.**

„bii şi cu fuşti să mă prindeţi!... în tdte şlillele şe-

„deam cu voi prcdicend în templu si nu m'aţi prins.[1] „—Ci aqudsta e or'a fiilor întunerecului.[2]“

De sine apoi întinse mâinile lăssându-se ă fi legat. Discepolii cu inim'a puţină, nici unul n'avü curagiul de â'l apperu, toţi se risipire încotro appu- caro cum se ve<Juro liberi. – Unul numai singur, tras- se sabia şi tăib urecliiea unuia din aquea adunătură.— Iisus, vefjendu-se trădat de unul ast-fcl cum sărutarea numai îi lipsiâ, abandonat de alţii şi în fine în van apperat de unul singur, surrîse cu o blândeţe cerdscă şi cjisse:

„— Lăssaţi pîno aqul.[3] – Petre, pune'ţi îna- „poi sabia în thecă... quó au nu voiu bé paharul „que mi'l a dat Tatăl?[1]“

Genevieva ascunsă în umbră din dosul trun- chiului unui olivu , nu'şi mai putea ţinne lácremele de suppcrare şi de durere, vedend cum îl lăssassero toţi şi fugissero că nisce miserabili. Altunci priccpă ea pentru que cărturarii şi arcliiereii trimissesserÓ a'l arresta nóptea şi 1111 (Jioa. Se temeă firesce â nu se înterrîtă popolul, şi mai vîrtos ómenii determinaţi că Banania. Aqueia n'ar[1] fi lăssat numai aşa să puiă mân'a pe amicul quellor scăpătaţi şi mîliniţi, pe di- lectul lor.

Militianii se depărtară de aquea grădină, du- cendu'şi cu sine prad'a; Genevieva îi urmă, unde ei se îndreptă către cetate.[4] Dupo quât-va

---

1 **Dupo Mathciu Cap. XVI, v. 55.**
2[1] **Dup5 Luca. Cap. XXII, v. 54.**
3[a] **Idem. v. 52.**
4[a] **„Iar un june 6rc*quaro mergea dupS ellu îmbrăcat cu giulgiu.“ Marcu.**

sclav'ăAu- rcliei simţi quo un omu pe quare nu'I putea cunnósce în întunerecu, venia în urma ei dupo Iisus, şi de mai multe ori îl auj\ gemend şi înnecându-se de suspine.

Cap. XIV,, v. 51." Ne place â crede qud antonii a profitat de aqucst verset spre â puţine aqui pe Genevieva, urmând quellor scrise fard â a- dauge do la sine.

Tdtă'lumea dormiă în aquea oră în Ierusalem; stradele era deşerte. Prin mijlocul tăcerii, întrerupte de larm'a lor, militianii intraro în cetate şi se dus- sero drept la cas'a arcliiereului Caiafa, unde cărturarii şi fariseii aştepta în ncastemper să le adducă pe iisus. Genevieva, vejond la pórta casei lui Caiafa un mare numer de servitori, se strecuro pîntre denşii, intră şi ea de o dată cu militianii şi stette la început sub vestibul que eră luminat de facle. La a- quca lumină recunnoscu pe omul quare că şi densa, de la grădin'a Olivilor, urmasse dupo Amicul împilaţilor. 'Eră.Petru unul din discepolii aquestuia. Pc chipul lui Inundat în lácreme, se vedeă durerea şi spaim'a, Genevieva crejii attunci quo unul quel puşin din amicii învăţătorului îi va fi fidel, şi quo însorind pe Iisus pîno la tribunalul lui Caiafa, îşi va arătă devotamentul pîno în ultima oră. Anse, se amăgiă disgraţiata; quoci Petru .cum intró, în locu de ă urma mai nainte pe Iisus, se dusse şi se aşşejb pe un'a din băncele vestibulului între servitorii lui Caiafa, ascunjendu'şi faga în măini.

Genevieva, vejend attunci în fundul curţii o lumină viă que se revărsă dintr'o pdrtă de unde afaro se îndesă militianii aquellei scorte, se appropib de denşii. Aquea portă eră a unei mari salle, în mijlocul quăria se înălţă un tribunal luminat de nume

rose facle. Acolo recunnoscîi ea pe mai mulţi din aqueia que vccjusse la ospăţul lui Ponţiu —Pilat; pe arcliiereul Caiafa, cărturarul Bnruch, senatorul si bancliierul Ionă se afla între judicătorii junelui înve- ţător din IS'azaretli. 'Aqucsta fu addus înaintea lor, cu mâinile legate, cu faţa lină, tristă şi blândă. Que- va mai departe de densul stă custodii; din dosul a- questora, amestecaţi cu servitorii casei lui Caiafa, vc- nissero şi stă şi aqul doi emissari secreţi pe quari Genevieva îi aveă în aversio ânco de la tavcrn'a Onagrci.

Pe quât aerul şi înfăţişarea Amicului împilaţilor eră do line şi pline de demnitate, pe atâta judicătorii lui era turburaţi şi neomenoşi. Pe chipul lor se vedea triumful unei bucurii pline de urră. De la unul la altul îşi vorbiâ încet şi tot arătă cu quâte un gest amenințător pe Fiiul Măriei que aşteptă cu paţienţă întrebările lor. Genevieva amestecată între mulţimea que împleă salin, îi audi în tine (Jiccnd:

— Pîno în quelle dupo urmă, eato'l prins aquest turburător!

— Vedeţi-'l, acum nu mai ţine nasul aşa de sus dupo cum îl ţinea quând se află în capul adunăturelor de sceleraţi şi de femei pecătdse!

— Mult 'i a tot tocat gura assupr'a quellor cu averi, disse unul din servitorii lui Caiafa. Mi ?ţi dâ dumnealui la ordine să se lepede de avuţii şi să se ia dupo densul! Anse de le-ar fi plesnit prin minte domnilor noştri să se ia dupo verbele lui şi să remâie o dată cu degetul în gură, noi servitorii aminu fi remas în starea querşătorilor şi calicilor

să murim

— de fame, unde acum trăim şi noi că domnii noştri mâncând din rămăşiţele ospeţalor lor.

— Ba nu <Jici bine! adausse alt domesticii; de s'ar fi luat quinevă după vorbele aquestui blestemat de Nazarean, şi s'ar fi appucat domnii noştri de bună voie â se lepădă de tóté plăcerile, de tóté magnificenţele, de vestmintele que pe totă <Jioa le schimbă după capriciu, que făceam noi domesticii? quöci pîno în qucllc după urmă quine se folosesce din ca- priciele fastuoşilor noştri domni, de quât tot noi domesticii? Tot que pórta ei şi lépédá, vine apoi la noi, vestminte, tunice, mante, sandale,... tóté le avem noi mai la urmă.

— Ş'apoi daqua domnii noştri s'ar appucâ să trăiască săturându-se cu nemâncarea şi petrecând cu rugă, attunci quare servitor ar' mai fi în secretele quelle mai plăcute alle inimii domnului sau dómnei salle? Nici tu amantă nici tu amant, nici tu solie de intrige, nici mijlocire şi preparare la quelle mai scumpe plăceri, şi prin urmare nici tu recompensă, să rcmâi numai pe un biet salariu que e mai un'a cu sărăcia lucră.

— Nu, nu strigară mai mulţi; aquestas'afost pus pe capul nostru. Să mórá! qua să scape lumea de densul. Auşli acolo? să ne adducă în starea calicilor şi a querşătorilor!

— Şi mai vîrtos, cu îndemnul que ne făcea la trcvalliu, să ne adducă în starea vitelor de arat şi de cărături , de unde trăim că şi domnii noştri fără â facce nimicu! Să mórá!!

Genevieva mai ainjl şi alte vorbe tot

asseme- nea de amenințătdre vorbindu-se mai încet; iar unul

din quei doi cmissari secreţi que stă mai înapoi (Jisse către complicele seu.

— Acum mărturia ndstră va fi de ajuns spre ă facco ă se condamna blestematul aquesta; cumani înţelles cu Emincnţia Sa archiereul Caiafa.

în momentul aquella, unul nin custodii arcliie- reului que se afla ca 1111 gardian lfmgo junele învăţător, lovi cu bastonul seu în petrele pardoselei, si îndată se facă o mare tăcere.

Attunci Caiafa, după quăreva vorbe schimbate încet cu quei—1—alţi farisei que compunea tribunalul, $isse către adunare:

— Quinc sunt aqueia que pot mărturisi 111 contra numitului Iisus Nazareanul?

Unul din quei doi cmissari secreţi cşl înainte şi appropiindu-se de tribunal, disse ardicănd mân'a în sus cu mare solemnitate.

— Jur pe viul Dumnezeu! quo am audit pe omul aquesta spuind quo arcbiereii şi doctorii în legi (cărturarii) sunt nisce făţarnici (ypocriţi), nisce pui de şerpi şi de vipere.

Un uct de indignaţio se ardico între tdtă mulţimea militianilor şi servitorilor archiereului, que vrea să facă paradă de respectul lor către omenii cuvioşi. Ju- dicătorii se uitaro unul la altul, că şi qufuid s'ar fi întrebat din ochi daqua au audit bine aquellc vorbe de blasfeme şi de pecat neaudit de quând lumea.

Quel-l-alt emissar 'naintd şi cllu lfmgo complicele seu, şi adausse cu un ton 1111 mai puyin solemnei :

— Jur! quo am audit pe omul aquesta în-

demnând şi încredinţând quo tot omul se cuvine ă se

— sculă assupra Pré înălţatului nostru Domnu Erocl, şi assupra Augustului Imperator Tiberîu, graţiosul nostru protector, şi à'1 proclama pe densul, pe aquest Iisus din Nazareth de rege al Judeilor!

Eiiul Măriei surrîsse cu blândeţe aretărulu-se plin de pictate Ia aquăstă accusaţio mincinoşă. Iar fariseii tribunalului ardicarô toţi de o dată mâinile la ceru spre ă'l cliiemă de mărturie la aquăstă enormitate şi mare nelegiuire.

Unul din servitorii arcliiereului, naintând şi ellu, glisse judicătorilor:

— Jur quô am audit pe omul aquesta qub dator è fiă-quare à uccide pe farisei, à le predă ave
rile şi à le batjocori femeile şi fetele !

O nuoă mişcare de terrore se manifestb între judicători şi între quei de faşă adunaţi que toţi eră émenii lor şi vorbiţi ă'şi jucă fiă-quare rolulu seu.

— Pentru Dumnerjeu! Predarea, înjunghierea, violarea! aqui proprietate, viaţa, famillia, onérea sunt în pericol! eatô que a fost eşit din Nazareth! stri— garô cu toţii.

— De aquésta mi'ţi terra neîncetat dupô dên- sul tote lepedăturele şi gunoiele de ştrengari şi de calici, si de tot felul de sceleraţi!

— Se credea quo va puté într'o fji să dea focu Ierusalemului, şi să sc puia pe pré dă şi ucciderî !

Presidentelc tribunalului, archiereul Caiafa,

fă- cii semnu la unul din custoiji să dică à se facce tăcere în sallă. Custodul lovi cu bastonul lespedele sallei. Tăcerea se restabili. Caiafa adressăndu-se attunci către junele învăţător îi (jisse amenințându-l:

„— Nimicii nu respundi la quâte aquestia măr* turisescu assupra ta?[1]

Iisus cu aquellaşi aer de demnitate si de blândeţe îi (Jisse:

„— De faţă am vorbit lumii, cu tot d'auna „am predicat în synagogă şi în templu unde toţi Ju- „dcii se adună, şi într'ascuns n'ain vorbit nimicii. – „Que mc întrebi? întrebă pc quei que m'au audit „quâte eu am vorbit.[2]"

Nu appucb să termine vorb'a şi Gcncvicva veijîi pe unul din custodi, furios de respunsul aquesta atât de drept şi demnii de un tribunal nepărtinitor, lovind pe Iisus peste faţă şi strigând:

„— Aşa respumji Arcbiercului?[3] La aquestă neomenie infamă â lovi un oinu cu mâinile legate, Genevieva îşi simţi inim'a sărind şi lácremele îi înundaro chipul fără voia şi scirca ei, unde omenii din sallă nu mai putea de rîs la spectacolul que le didesse omul legilor şi al dreptăţii.

Fiiul Măriei retnasse cu aqueeaşi neturbu- rare, ci se întórse numai către custod şi îi (jisse cu blândeţe:

„— De am vorbit ren, mărturisesce despre „reu, iar de am vorbit bine, que mc baţi?'"

Aqueste vorbe, aquestă mansuetudine divină nu desarmare pc persecutorii junelui învăţător, din nuou alte rîsuri şi mai gróse se sparsero prin sallă, şi batjocuri începuro â se auijl din tote părţile.

---

1 **Matliciu Cap. XXVI, v. G2.**
2[3] **IoannCap. XVIII, v. 20 şi21.**
3 **Idem v.22.**
Idem v. 23.

— O! bietul Nazarean ! Omul păcii, innemicul resbellului, o ţine un'a. dupo vorbe îi *b* şi purtarea: nici o mişcare la ellu de supperare; par' qu**5** n'ar avd sânge, mişellul! Mirare quo nu mai întorce fa$'a să'i mai lipâscă una!

— De que nu'ţi cbiemi discepolii să viiă âte rcsbună ei, daqua" tu n'ai curagiul, şi stai eâ un leranu.

— Discepolii lui? <Jisse unul din ¡militianii que arrestassero pe Iisus, discepolii lui? O! de 'i aţi fi vedut, cum au tulit'o, miserabilii, îndată que ve- (jui'ó láncele şi torţele nóstre. S'au risipit ca puii de bufă.

— Ve<ji bine quo au fugit: era mulţumiţi bieţii ómcni quó au scăpat de tyrannia omului aquesta que avea pretenţia â'i facce â se sătura şi trăi numai cu cuvinte. Să te miri cum au mai stat şi pîno acum pe **1** tingó densul!

— li ţinea legaţi cu farmece, pe bieţii omeni.

— Ve<ji bine! şi uite, proba quo toţi îl vrea să scape de densul, este quo nimeni nu **'1** a însoşit pîno aqul.

— O! cugeta în sine Greneviev'a, quât va ti suiferind acum Iisus! Uitarea şi ingratitudinea amicilor sei cată să'l dórá mai mult de quât palmele şi batjocurile eu quare **6** tractat.

Şi întorcendu'şi capul către pórta curţii ve<Jă de departe pe Petru stând pe aqueeaşi bancă cu faşa tot ascunsă în mâini şi neavend nici curagiul de â veni să assiste şi să appere pe blândul seu învăţător înaintea aquestui tribunal de

sânge.

Uetul şi rîsetele provenite din purtarea ucu-

mană a ciistodului, aimandu-se, unul din emisari începu iar ă vorbi cu marc emfase:

— Juru în fine quo omul aquesta a blasfemat cum să se cutremure carnea pe omu, «Jicend quo ellu este Christu, şi Fiiul lui Dumnezeu.

Attunci Caiafa, adressându-sc către Iisus, îi $isse tot cu aquel ton amenințător:

— Nimicu nu respuiuji la quâtc aqucstia măr- turisescu despre tine?

Iar Fiiul Măriei înălță puyin din umeri şi se uită la dansul cu tăcere.

Aqudstă tăcere întcrrîtă pe Caiafa; se sculb furios de pe scaunul seu şi arătând pumnul către li~ sus, strigă:

„— Juru-le pe Diunncdeul qucl viu qua să „spui noe de esci tu Christu, şi Fiiul lui Dumnezeu.

„— Tu ai dis... respunse Iisus, şi do acum „veţi vedé pe Fiiul Omului şeijendd'a drépta puterii.'[w]

Genevieva, andind pe Iisus vorbind ast fel, nimicii nu i se pării mai drept şi mai religios după credinţ'a druidică a părinţilor ei, que arăta quo omenii sunt toţi fii ai lui Dumnezeu, şi quo de aqul înainte că fii de omeni que era sub împilare, adunaţi împreună, vor stă cu toţi d'a drépta Puterii. Anse quare îi fă mirarea quand vedu pe arcliiereu, que rc- presentă religia şi legea lui Dumnedcu, în locu de â încuviinţă şi bine-cuventă cuvintele lui Iisus, sculan- du-se, rumpendu'şi vestmintele că în semnu de horróre şi strigând cu ypocrisie către membri tribunalului:

— Aiujit-aţi blasfeme că aquestea!!.. Que

' Alatliciu Cap. XXVI, v. 63 şi 61.

nc-

— voe mai avem de mărturii? Singuri aurjiţi que nelegiuiri esu din gur'a lui! Quare ve este părerea?

— Culpabil de mărte este! strigară cu toţii.

Aquesta fii respunsul sau sentinţ'a tutulor judicătorilor aquestui tribunal de nedreptate... Iar vocea cărturarului Baruch şi a banchierului Ionâ domină peste alic tutulor, aquestia strigă şi loviă cu pumnul în mas'a tribunalului.

— Să se dea morţii Nazareanul! culpabil de mărte este!

— Aşă, aşâ culpabil de mărie este! sa mără blestematul! strigă şi felul aquella de osteni cum şi servitorii arebicreului şi alţii que eră adduşi înadins qua să semene quo sunt popolul.

— Duceţi îndată pe criminal înaintea illustris- şimului domnii Ponţiu-Pilatat, que representă în Judeca pe Augustul nostru proiector Imperalorul Tiberiu,[1] (Jisse Caiafa către militianii sei cu luare a minte de ă nu uită nici o vorbă din quăte se quereă dupo formalitate. Excellcnţia Sa numai, pote dă ordinul de ă se dă morţii quel condamnat.

La vorbele aquestea alic archiereului terrîro pe lisus afaro din sallă spre ă'l ducce la Pilat.

Gencvieva, amestecându-se prin mulţime urmo dupo militiani. Trecend pe subt bolt'a porţii, veijă pe Petru întorcendu'şi ochii, qufind lisus

1 **Sc ardicnssc Judeci dreptul suveran, dupo cum ' Mathciu Cap. XXVI, v. G9.**

trecu pe lungo densul şi se uită la ellu aşteptând quel puşin să vddă o căutătură de la densul... Una din servele casei, attunci cunnoscend pe Petru, îi ijisse:

„— Şi tu erai cil Iisus Galileanul.[2]“

Petru se făcu roşu, şi plecând ochii în jos se lepedő înaintea tutulor şi (lisse:

„— Nu sciu cpie dici.

Un alt domesticii aiujind respunsul lui Petru, luô vorb'a arătându'l la quei de fa ça.

„— Şi aquesta era cu Iisus Nazareanul.

„— Jüru, strigő Petru, quö nu cunnoscu pe „omul aquesta.'[2]"

Inima Genevievei se révolté de indignaţii) şi de liorróre. A se lepedâ de doc ori cu jurement, à se faccc sperjur sau din mişclie sau de temă de à nu se împărtăşi de sortea învăţătorului şi amicului seu, i se părîi o mare împuçinare de inimă; quand anse îl mai aud\ şi a treia oră quö se blestemă şi jură quo nu cunndsce pe omu, altunci Petru i se pării quel mai miserabil din omeni ; şi planşe, plânse biata sclavă pe Fiiul Măriei, vcdendu'l trădat, abandonat de ai sei, quari acum sc ş\ lepedâ jurând mincinos de a- quella que atâta 'i a fost amat. Genevicva n'a mai vëdut, n'a mai aiujit de un renegat quare să întră că pe Petru.

Acum începîi ca ă'şi explică şi pricepe aquca întristare mai durerosă de quât agonia que se vedea pe faç'a lui Iisus, quare, cu quât eră mai blândă cu atâta devenii» mai divină de întristare. Un sufflct mare cà al lui nu puteă să aibă nici o temere de mérte; ânse à vedé ingratitudinea quellor pe quari îi aveà de mai scumpi, erâ quevă mai greu de quâti mórtea. Eatö o sufferinţă de quare şi ênsusi div în- tatea nu póte scăpa.

Sclava eş\ din cas'a archiereului unde remăs- sesse Petru renegatul, şi ajunse numai de quât pe militianii que ducea pe Iisus. Incepusse a se revărsă de diori. Mulţi querşători şi dmeni fără căpeteiu que donnissero în strade pe băncele de la porţile caselor se dcşteptassero la sunetul paşilor şi la larm'a quellor (pic ducea pc Iisus. Gencvieva creolii un minut quo aquei omeni que pîno attnnci îl urma pretutindeni, numindu'l voitorul şi făcătorul lor de bine, şi pentru a quăror sdrlă cllu compătimind veniă a- cum de bună voie â sufferl atâtea, creţii quo aque- stia quel puţin se vor ducce ă dă de scire popolului, adevăratului popol, spre â se adună şi ă scăpă pe li- sus. Prin urmare (Jisse către unul:

— Nu sciţi voi quo militianii aquestia ducu pe învăţătorul din Nazaretb, pe voitorul şi făcetorul voslru de bine? Vor să'l uccidă; allergaţi spre ă'l scăpă ... scăpaţi'l, sculaţi pop olul, quo miscrabilii a- questia de cărturari n'or să scie quarc încotră fugi.

Anse omul aquella respunse cu un aer furios:

— De e vorba de militianii Ierusalimului şi de cărturari, or fugi pote; ănse cu soldaţii romani ai lui Ponţiu-Pilat nu merge lucru tot aşă. Astia sunt deprinşi şi tari, în mâini au lance neruginite şi ţepene, oşellul toracilor lor c tare şi nepătruns; sabia le taiă de frige... unde putem noi, â ne punne cu denşii?

— Anse daqua 'şi simte quinevâ dreptatea se scolă în grămmede, şi numerul mare cu lemne,

cu secure, cu cuţite, cu petre sparge coifuri de aramă şi peptare de oţşel, înnăcă legiuni. Popolul cu tjLeci de mii şi soldaţii cu sutele, strigă Gencvieva; şi quând

va íi apoimo în urmă, are cptcl puţin quineva mulţumirea quö a murit pentru dreptate resbunând pea- quella que 'şi a consacrat viaţ'a pentru causa vostră,

Quersătorul clăti din capu, şi adausse:

— Ori-quat de miserabilă să fia viaţ'a tot é viaţă şi ţine biet omul la densa mult... A se ducce quinevă să se frece cu trenţelo salle de toracile şi pa- vesele soldaţilor este tot un'a că şi quănd ar' alergă d'a dreptul la mórte.

Atlunci mai venisse unul tot din aqueia que dormia pe strade, şi unde ascultă la vorbă, adausse şi ellu:

— Şi apoi, daqua Iisus Nazarcanul este un Mesie că atâţia alţii que au fost înaintea lui, şi că a- tâţia alţii que vor mai fi dupö densul... – que să di ci! – ar' fi pecat de '**1** ar' uccide... anse, quănd a fi să fiă, pîno que Israel exsistă, Mesii nu lipsescu. — Lacu să fiă; brósce multe. —

— Cum poţi vorbi aquest-fcl, omule? strigă Genevieva. Nu vefli quö de'l vor uccide, ellu n'are altă culpă de quât quö v'a voit binele *vostru*? Nu ve<Ji quö pentru voi móré? Culp'a lui este pentru quö a plâns pe quei scăpătaţi şi desmosteniţi, pentru quo a ruşinat pe quei îmbuibaţi şi pe toţi răpitorii, descoperindu-le cruzimea şi ypocrisia.

— Aşa este: ne tot predică quö împărăţia Dreptăţii şi a lui Dumnedeu vine pe păment, rcs- punse omul fără căpeteiu culcându-se din nuou pe bancă şi întindendu-se la sórele que resaria; anse a- quelle (Jille de' fericire que ne lot promitte VCĬJU quö nu mai' vinu... Uite quö şi astăzi suntem tot

aşâ de despuiaţi şi flămânzi că şi ieri.

— Şi quiuc te încredinţedă quă aquelle gliile de fericire promise de densul, daqua n'au început de astădi, potu să încâpă dc mâine? adaussc Genevieva* Que să pâtă quineva să secere queea que a semănat, au dâră nu aştâptă timpul încolţirii, crescerii şi căce- rii?... Orbilor svânturaţi! quât sunteţi dc neaşteptă- tori! Veni ţi- vă în simţiri şi luaţi a minte quă de veţi lăssă â ueeide pe ăquella pe quare îl numiţi voitorul vostru de bine, de'l veţi lăssă să moră mai na- intc de ă fecundă seminţele bune que a semănat în atâtea inimi, este că şi quând aţi călcă în pictore, că şi quând aţi stinge de verde anco queea que eraţi chiemaţi â suceră cu atâta abondanţă...

Amândoi omenii fără căpăteiu tăcură că muţi, şi clătiră numai din capu. Genevieva îi lăssă (jicen- du'şi cu o îndoită durere profundă,

— O cerule! n'a să întcmpinu de quât ingratitudine pretutindeni, uitare, împuţinare de inimă şi trădare? Aqucstea quâte vădu crucifică nu corpul ci inima lui Iisus...

Sclav'a iuţi paşii spre â ajunge pe militiani que se appropiă din preună cu Iisus de palatul lui Ponţiu-Pilatu. În momentul quând eră apprăpc d'ă'i ajunge, văţjii un felii de amestecu între dânşii; slă- tusseră de o dată în locu îndcssându-se unul în altul. Ea se sul pe o bancă de petră şi vădii pe Ba- nania singur la intrarea unei arcade fărte strimte pe unde militianii cătâ să trâcă spre â se ducce la Guvernator. Banania li se pusse în caile şi îi arresto locului cu multă cute^lare rotind în pregiurul său lun- ga'i măciucă fcrricată.

— Ah! strigă ea, aquesta quel puşin nu se

— lepedă de densul; aquesta nu lassă pe aquella que numia amicu!

— Pe umerii lui Sampson! strigi) Banania câ un leu, de nu veţi dă îndată drumul amicului nostru, uite-me, haită de custurari ai lui Belzebuth que sunteţi voi, aqul locului ve tocii câ pe nisce spice de grâu în arie, şi ve vénturu cu giorţelc vóstre cu totu. Ah! de que n'am avut timpul sa mi adunu omenii de credinţă, aţi ii veijut voi attunci quo în locu de o simplă rugăciune, cum vedeţi quo ve facu, aţi ii ve- <Jut cum v'ar fi mai trosnit alic urechi de ordinele que v'aşu fi datu. Şi aqudstă simplă rugăciune que ve facu, fiind singur, este să daţi drumul amicului nostru, sau de nu, pe falca delunătorc a lui Sampson, grămmddă ve facu pe toţi câ pe nisce Filistei.

— N'audiţi pe spânzuratul? Rebellia o numesce rugăciune! strigă căpitanul que commandâ pe militiani, căutându'şi locu cum să se afle lot mai înapoi. Daţi, copii, cu láncele şi'i spargeţi pînteccle! que ve uitaţi la densul? Daţi cu săbiile, de nu vă vâ facce locu să treceţi.

Militianii, speranţa Ierusalimului, nu prd erâ aşă de inimoşi. S'au verjut que erâ dc dânşii Anco de quand arrestare pe Jisus: de doe ori dettcsscro pe spate, şi nu'i încuragib attunci de quAt predarea de bună voie şi blândeţea Fiiului Măriei. Cu tote ordinele ammuţătdre alle inimosului căpitan, mai ré- massero mult în locu înaintea altitudinii amenințătdre a lui Banania. în van Iisus plin de blândeţe şi dc fermetate se încerco să astâmpere pe apperătorul seu,

rugandii'l â se retrage, quoci Banania urmó cu un

ton şi mai ameninţător, respingând tot de o dată şi junelui învăţător.

— Nu te occupă de mine, Dónme; tu esci omul păcii şi al .concordiei; eu sunt omul violenţei şi al luptelor. Quând *b* vorba de ă apperâ pe quel fără putere, lassă-me pe mine... Voiu ţinne aqui pe nevoiaşii astia pîno quănd, din gură în gură, se va dă de scirc să allerge şi so<pi mei, şi attunci... pe quelle cinci sute de concubine alic lui Solomon que danţâ înaintea lui, vei vedé danţul que au să tragă aquesti militiani ai Satanei la sunetul bâtelor nóstre que vor batte mesur'a peste tivgele lor de coifóie şi peste scdrţele lor de peptare.

— Mult aveţi â ve mai lăssâ să fiţi batjocoriţi de un singur omu, nevoiaşilor, strigó căpitanul* O! de n'aşu fi avut ordinul d'â 1111 lăssâ câ umbra pe Nazarean, aţi fi veşlut voi que vâ să cjică inimă de căpitan: prin gât 'i aşu fi petrecut sabia spânzuratului aquest'a.

— Pe buricul lui Abraam! éccö-me quö viiu ă'ţi sparge pântecele, limbutule de căpitan al códei que esci tu, şi â'ţi smulge din mâini pe voitorul nostru de bine, strigó Banania. Sunt singur; ânse un crete face mai mult de quât o sută de coţofene. Acum te 'nveţu eu cum să'ţi mai tóce limVa în gură.

Şi Banania, se răpedi assupra militianiior, ro- lindu'şi cu furie măciuc'a, nici mai ascultând la cuvintele rugătdre alle lui Iisus.

La început speriaţi şi uimiţi de atâta bărbăţie, mulţi din militianii que era înainte începussero â se îndessâ înapoi; ânse ruşinaţi mai în urmă quö nu póte să resiste unui singur omu, se unirö cu to-

ţii şi atlacaro şi ei pe Banania, quare împilat de nu- mer, cu tot curagiul croicu cădii mort străpuns de a- tâtea lance. Genevieva vedii attunci pe militiani în turbarea lor aruncând în fundul unui puţu de lflngă arcadă corpul sângerat al singurului apperător al Fiin- lui Măriei. Dupo aquâştă marc victorie, căpitanul scu- turându'şi o lungană de sabie, se pussc în capul bandei salle şi cu densa ajunse înaintea porţii *ilhtslris- simului* (dupo cum (JiceA ellu) Ponţiu-Pilatu, unde Genevieva, quâte-va (Jille mai nainte, fussesse cu ddmn'a sa Aurelia.

Sdrele se înălţasse bine. Attraşi de lupt'a lui Banania în contra militianilor, mulţi locuitori ai leru- salemului eşind din casclc lor, urmasserb dupb scorta lui Iisus. Cas'a guvernatorului roman sc află într'un'a din aquelle mai frumdse despărţiri alic cetăţii. Oamenii que din curiositate sc luasserb „dupo junele învăţător, în locu de â compătimi cu densul, quare de quare se înlrcccă de A'l critică şi dc a'l batjocori.

— în fine, strigă unii, îl prinsero unde a fost să fia. Tdtă ţerr'a era în picidre dc quând se arătb omul aquesta.

— Nici qub s'a mai audit că de ast-fel de turburător! ammuţă calicimea şi pe toţi desculţii as- supra quellor avuţi.

— Impiul! n'avcă nici lege, nici Dumnerjeu! pe totă (Jioa ne batjocorii! şi ne călca în picidre sânta ndstră religib.

— Nu mai avea nici cuget! îi plcsnissc Diavolul în capu să bage tăciunele discordiei în

famillii, lăudând pe fiii risipitori şi desfrânaţi. şi dicend qub voesce â scula pe fii assupra părinţilor, şi pe fraţi

assupra fraţilor! adausse unul clin emissarii secreţi que urmă dupo mulţime.

— Infamul! se pussesse ă semenă şi corrup- ţia, îndemnând femeile la necredinţă, iertftndu-le adul- teriul; pentru quo a scăpat pe un'a din aqueste neruşinate pecătdse de pedeapsa que i se cuveniă! mai adausse şi quel-l-alt emissar.

— Viu csle Dumnezeu! strigă un schimbător de monetă. De se vâ dă morţii Nazareanul aquestn, şi vă scăpă lumea de densul, mai vommu putd şi noi ne ducce să ne destindem tablele sub coldnele templului, de unde profanatorul aquesta cu band'a lui de nelegiuiţi ne allungasse şi nu mai cutedam ă ne mai appropiă.

— Quăt eram de nebuni qu<5 ne temeam de adunătur'a que urmă dupo densul, adausse un altul.

Vedeţi acum quo nici unul din ai lui n'a cutedat ă se arătă qua să'l ap pere ? Sciă numai ă se jură pe numele lui... şi al numi amicul lor.

— Nu, cată să se facă dreptate, să ne curăţc o dată de amăgitorul aquesta. Nu mai e nici vorbă; cată să'l cruciiice.

— Aşă, aşă, să'l cruciiice, strigă mulţimea unde se află Genevicva.

Şi aquea adunătură ercscenddin que în que mai mult, repetă cu o fiirore din que în quemai turbată.

— La morte! la morte! să se crucifice!

— Vai! îşi elicea sclav'a, p6te-se pe lurnea- flă o sortă mai crudă de quat a aquestui june atăt

de blând, abandonat de toţi pentru quari ellu ’şi a

pus sufletul, persecutat de quei tari şi avuţi quăror le voia binele mai mult de quât tutulor, pentru quă le arăta o viaţă plină de siguranţă şi de pace! Quât de profundă cată să Jiă durerea şi amărăciunea lui!

Militianii, urmaţi de mulţime, ajunseră înaintea casei lui Ponţiu-Pilat; quăţi-vă arcliierei, cărturari, senatori, şi alţi farisei, între quari se află Caiafa, cărturarul Baruch şi bancliierul Ionă, ajunseră mulţimea şi se pusseră în capul ei. Unul din aquci farisei, strigă către soşii sei:

*— Domnilor, să intrăm la Ponţiu-Pilat, şi să'i qucrcm qua numai de quât să condamne pe Na zare anul la mărte.

Iar arcliiereul Caiafa respunse eu un aer plin de cuvioşic şi de pietate: demonul legilor şi al re- ligiosităţii intrasse într'ensul.

— Domnii mei, disse, noi nu putem intra în cas'a unui păgân; quăci ne spurcăm, şi nu mai putem mânca Pascile astărji.[1]

— Nil, adausse cărturarul Baruch, que diccâ quo scie cartea şi legea tătă, noi nu putem committe o ast-fel de abominale nelegiuire.

— Îi aurjiţi? flisse către mulţime unul din e- missarii secreţi cu un accent de admiraţiă, îi atujiţi? vedut-aţi que vâ să dică omeni cuvioşi şi sânţi? cu que respect vorbescu de quâte legea învăţă şi legă qua să facem! pentru unii qua denşii mai ţine Dumnezeu pământul! Aquestia nu sunt câ nelegiuitul a- quella de Nazarean que batjocure şi blasfemă şi quelle

Ioau, Cap. XVIII. v. 28.

— mai sacre alle religiei, cutedend â dicce quo nu se mai cuvine a ţinne Sâmbăt'a.

— Ah! infamii ypocriţi! îşi disse Gcneyieva, quât de bine îi cunndsce Iisus! que dreptate avea de a'i dcsmăscă în;occhii lumii! Uite'i acum quo se temu să nu'şi spurce sandalele intrând în casa unui păgân şi nu se temu de ă'şi spurcă sufletul querend la păgânul aquesta sângele dreptului, compatriotului lor que le a voit mântuirea la toţi! Ah! Iisuse, bunule Iisuse, ămenii aquestia vor să te facă ă rescitmperâ cu viaţa ta curagiul que ai avut să attaci ypocrisia şi răutatea lor.

Căpitanul militianilor intrând în palatul lui Ponţiu-Pilatu, unde scort'a stâ ânco afaro, ţiindti'şi de apprăpe prăd'a, Gencvieva se sui din dosul unui carru cu boi que era nevoit â stâ în drumu de mult'a adunătură, şi nu'şi mai luă ochii de la junele învăţător.

11 vădii în pi ci ore în miijlocul gardienilor săi, cu mâinile legate din apoi, cu capul descoperit, cu blondii şi lungii lui peri eăcjendu'i pe umeri, cu căutătura tot lină, tot blândă, şi cu un surrîs de resignaţio pe budele'i de martyru. Se uita la aquea mulţime cicălitorc que îl ameninţă, se uită cu atâta compătimire şi durere că şi quând ar' ii plâns pe a- quei omeni despre orbirea şi nelegiuirea lor. Detotc părţile îl batjocoriâ şi'l defăima; pe militiani acum îi a- pucassero bărbăţia şi eroismul, şi îl tracta cu atâta brutalitate, în quât mant'a que purta peste tunică îi eră fîşii de sus pîno jos. Iisus, la atâtea ultrage şi loviture, nu oppuneă de quât aqueeaşi şi tot aquecaşi blân-

deţe, compătimire şi iertare. I)c quând în quând îşi ardicâ ochii către ceru. si pe frumosul şi palidu'i

cliipu Genevieva nu vedea nici un scmnu de suppe- rare sau de nepaţienţă.

De o dată p'între mulţime se aud\:

— A! ăcco Domnul Ponţiu-Pilatu!

— Vine să pronunţe sentinţ'a de morte aquc- stui blestemat de Nazarean.

— Bine quo d'aqui pîno la Golgoth'a, locul supplieiului, nu este departe. Să ne ducem .si noi ă vede[5] cum îl pun pe cruce.

îndată şi Genevieva veţjii])C Ponţiu-Pilatu venind înaintea mulţimii la portă.[1] Era sculat din somnu fără îndoială, quoci avea pe densul un vestmânt lungii de diminăţ'a; perii capului şi barba îi era în desor- din; ochii roşii şi îmfiaţi ii eră uimiţi de radele sd- relui dimineţei; nu se putea ţine de ă tot căscă, şi semăna quo eră forte contrariat quo 'i au stricat somnul aşă de dimineţă, quănd îşi prelungisse cin'a pîno despre (Jio. Aşa adressandu-se către cărturarul Bănicii cu un ton de supperare şi de arţagu că unul quc vocsce ă scurtă quăt mai currend ncvoica quc ii vine pe capu, îi disse:

„— Quare este crim'a de quarc accusaţi pe junele aquesta?[1]...

Cărturarul Baruch, înţepat şi ellu la tonul aspru al lui Pilatu, îi respunse cu tdtă cutedanţa quc pote să aibă o creatură servile si rcutăcidsă.

„— De n'ar' fi fost aquesta un făccetor de „relle, nu '1 ammu fi dat pe cile ţie.[2]"

1[1] .„E»it'a drept aqucea Pilatu fi a di» lor..." (Ioann Cap. XXIII. v. 0.)

2 Ioann Cap. XXIII, v. 30.

* Idem, 31.

Pilatu supperat şi mai multu, la respunsul ne-

mesurat al lui Barueh, dup5 que îşi mai ínnecó o căscătură, (Jisse către toţi plin de manie:

„— Luaţi'l voi, şi dupo legea vostră judeca-„ţi'l pe cllu.

Apoi întorcendu'şi spatele către Barueh cărturarul, şi înălţand umerii reintre) în casa.

Attunci Genevievei îi veni ă speră quo junele învăţător vă ii scăpat, quoci respunsul lui Pilat facă ă se ardicâ felurimi de murmure între mulţime.

— A! a! (Jiceă unii, écc<3 Romanii cum cau tă cu luminarea să întreţiiă turburări în ţărră qua să aibă apoi cuvent de ă o domină mai sigur.

— Nu vedeţi quo Ponţiu-Pilatu de faţă séme-
nă quovoesce să a]»pcre pe aquest blestemat de Na
zarean î...

— Eu sunt sigur quo aquest Nazarean e un agent secret al Romanilor, adausse unul din aquei doi emissari. Romanii pretutindeni se servii cu astiel de miserabili turburători qua să ajungă la tenebró- sele lor scopuri.

— Nici mai este îndoială, adausse quel-l-alt emissar, Nazareanul e véndut la Romani.

La aquest din urmă ultragiu que se păru dureros lui Iisus, Gcnevieva îl vedă din nuou ardicănd ochii la ceru plin de o amărăciune iertătoare, unde mulţimea repetă:

— E un agent al Romanilor !

— Aşă, aşă e un trădător!

' loan, Cap. XVIII, v. 31. Mult o trădătorului! mdartc!

Cărturarul Barueh nu lăssb să'i scape preda

' Luca, *Cap.* XXIII, v. .0.

din mtlnă, şi din preună cu alţi farisei şi archierei, veijînd quă Pilatu intră în casă, uitară şi Pasee şi tot, şi alergară (lupe densul, rugându'l să dssă din nuou afară. îl adusseră în line în applaudele mulţimii.

Ponţiu—Pilatu semenii quă fără mulţumire eră nevoit să urmele mai nainte cercetarea şi iarăşi sup- perat disse din nuou cărturarului Barucli:

„— Que accusaţiă adduceţi assupra aquestui
„o mu?

Cărturarul respunse:

„— Omul aquesta întărîlă popolulu prin (loc- trina'i que semăna în tofă Judeca.

La aqudstă accusaţiă, Gcncvicva audl pe linul din quei doi emissari dicend către complicele seu:

— Bravo! Domnul Barucli bine a appuc&t'o, e vulpe bătrână. Din aquăstă accusaţiă guvernatorul nu vă ave încotro faecc, vă cătâ neapperat.să condamne pe Nnzarean.

Ponţiu-Pilat, făcend semnu lui lisus ă se appropiâ, accusatorii îşi schimbară quătc-va vorbe. La fiă-que respuns al lui lisus, plin dc aqueeaşi pace şi demnitate, Ponţiu-Pilat se convingea şi mai mult de innoccnţa lui, şi adressându-se către archierei (Jis- se 111 aiujul tutulor:

'Mi aţi addus pe Omul aquesta că pe u-»nul que îndămnă popolul la revoltă, şi eată cu înaintea „văstră întrebîndu'l, nici o crimă de quarc îlaccusaţi „voi n'am aflat într'însul, – şi eată

' Luca, *Cap.* XXIII, v. .0.

„dcmnu de mórte nu este făcut de dînsul; – deci „pedepsindu'l (numai) îl voiu libera;'"

Şi Ponţiu-Pilat, înnecfuul din nuou o căscătu- ră, făcu semmi unuia din servitorii sei quare şl plecă alergând către unde îl trimettcă.

Aquea adunătură de popol, nemulţumită de dc- cisia guvernatorului roman, începu ă murmură, apoi murmurele se sparserö în strigări:

•— Nazareanul nu fu addus aqui numai qua să fiă pedepsit, (Jiceă unii, ci qua să fiăcondamnat la morte...

— Nici vorbă mai e, la mórtel quöci alt-fel, dupö pedepsă cllu nu se vă lăsă de que scic şi iar vă începe prin amăgirile lui ă sculă popolul.

— Noi. nu qucrempedópsa, ci mórtea lui Iisus.

— Aşă! aşă! strigară mai mulţi, mórtea! mórtea!...

La aqueste strigări Ponţiu-Pilat nu respun- se de quăt înălţfmd din umeri şi rcintrănd în casă.

—• Daqua guvernatorul este convins de inno- cenţa lui, îşi (Jiceă Genevieva, este mult şi pedópsa. Una că aquósta învederedă quö Pilatu este nevo iaşii şi crudu... Prin aquósta culpabile concessiö speră póte să al line turbarea inemicilor lui Iisus. Vai şi quăt se arnăgiă codardul! quöci numai cu mórtea aquestui drept se împacă turbarea lor.[2]

Abiă Ponţiu-Pilat didesse ordinul spre ă pe-

[1] Luca, Cap. XXXIII, v. 14, 15, 16,

[1] Aqucsta o situaţia din toţi timpii a guvernatorilor prcvaricatori cari şi facu complici la nedreptate si răpire po dregetorii subalterni. De; unde sunt domni devinu sclavii mai micilor lor tyranui.

' Luca, *Cap.* XXIII, v. .0.

depsl pe Iisus, şi mulţianii pusserd mana pe dânsulu, îi smulseră ultimele fâşii de mantă que era pe spatele lui, îl despuiard de tunic'a de pândă şi de (pica de lână, pe quare 'i o detterd în jos resfrângendu-o peste cingetdrea'i de curea. Apoi îl legard dc una din coldnele curţii guvernatorului roman.

Pînd să viiă carneticelc cetăţii dupd quare tri- messesserd spre â veni â batte pe lisus cil vcrge, vociferaciile întcrrîtate de aquei doi emissari nu în- cetard.

— Ponţiu-Pilat crede qud ne vâ împăca numai cu flagellarea aquestui blăsteiuat, ânse se amă- gesce, striga unii.

— Indulgenţ'a culpabile a guvernatorului în- vederdfjă qud este înţelles pe ascuns cu Nazareanul, adausse unul din emissari.

— Ba nu c aşa, fraţilor, strigo altul, din mulţime. Nu vedeţi voi qud domnul Ponţiu-Pilalu ne dă mai mult de quât queea que quercmu noi? Noi nu voirau de quât mdrtea Nazareanului, şi uite, qud pe dassupra vom avd şi spectacolul răpăitului vergclor. Glorie generosului Ponţiu-Pilatu!

— Vedi bine glorie! qudci nu vâ avd încotro: noi îl vom forţă vrcnd ne vrcnd, â ni '1 condamna la morte.

— A ! occd şi domnul carncficele din preună ou ajulanţii sei, strigară mai mulţi, faceţi locu domnului carnefice.

Genevieva recunnoscii pe ensnşi aquei doi d- meni que cu trei dille mai nainte o bătusserd cu

cu- relle dupo ordinul domnului seu; nu ’şi putu ţinue la* cremele la cugetarea qud bietul june que nu era de-

qiuit nn amor divin şi miseri cordie, stik să ia aque- casi neomenăsă pedépsa reservată sclavilor.

Amândoi carneficii adduceă în bra^e quâte o legătură mare de vergi lungi mlădidse şi gróse ca degetul. Fi ă-quare din esecutori lub quăte un'a în mană, şi la un semnu al Caiafei. începură ă răpăl lo- viturele peste spetele Fiiului Măriei... Şi quănd o vârgă se rupea, carneficii îndată luă alta.

La început Genevieva îşi íntórse ochii de la spectacolul aquesla; unse nu 'şi pută scăpă audul de batjocurile şi rîsurile feroci alle mulţimii que cătăsă pară un suppliciu que nu se póte spunne junelui mar- tyr al libertăţii şi mântuirii umane.

— Tu quare pliceai: „amaţi-ve unii pre alţii" blestemat de Nazarean, diceă unii, vedutu-'mi-ai cum te mai amă şi cum te mai neteijescu aquum?

Tu quare diceai: „împărţiţi painea vdstră şi vestmintele vóstre cu quel que n'are de nici unele" vedutn-'mi-ai quât de frăţesce îşi împart cu tine, domnii carnefici, vergele, în quât ţi se lipescu pe spinare!...

— Tu quare diceai „quö mai currând póte o cămillă trecce prin urechile acului de quât un avut pe porta Paradisului." Cum ţi se pare? nu afli cu înţelepciunea ta quö mai currend puteai trecce tu prin urechile acului dcquât să scapi de recompensa cuvenită la nisce fapte că alle talie?

— Tu quare glorificai pe vagabondi, pe tîlhari, pe adultere, pe tóté pecătdsele publice şi tot que e bun de spendurat; aveai cuvânt pentru que

să ţii cu assemenea sceleraţi, quuci îţi spunea inim’a quö

— într'o <}í a să fii pedepsit că dânşii, o mare profet que ai fost tu!...

Geuevieva, eu tóté sforţurile que îşi fâceă de îi mi vedé suppliciul lui Iisus; Ansö quaiul simţi quu ellu nu scoteă nici ţipăt, nici o plângere, creţjend quu va fi leşinat sau păţit alt queva de durere, plină de spaimă îşi înturse de o dată faţa qua să '1 YIMJU.

Vai! que spectacol orribil fă pentru dînsa!

Spetele întregi alle aquellei blîndeţe incarnate eră numai o singură plagă sângerândă, întreruptă ici şi colo de nisce cărrări vinete şi anjetóre... Iisus eră cu capul către cer şi închidea ochii, fără îndoială qua să numai vcdă aquea mulţime pe quare atâta amasse, atât de neomenósá şi mai crudă ş\ de quat ferele. Chipul lui palid, plin de sudori, arătă o suf- ferinţă orribile la fiă-quare răpăire a vergelor que cădea acum pe carne vie... şi cu tóté aquestea qufite o dată tot mai surrîdeă cu o resignaţii) angelică— Quinc n'a vcdut surrîsul aqella nu scie que va să ţjică blînde- ţea şi frumuseţea divină. O quat eră de sublim şi frumos!

Archiereii, cărturarii, senatorii şi toţi aquei răutăcioşi farisei, se uită cu o căutătură triumfătore şi lacomă la aquel suppliciu. Nimeni ansă nu eră aşă de învierşunatu de ă se pasce de aquea orribile chinuire că banchierul Ionii, cărturarul Baruch, şi în capul lor Caiafa, că un archiereu que eră ellu... Car- neficii, nu mai putea, statuaseră. Din căutătura ochilor întrebă pe cărturarul Baruch daqua nu e timp d'ă încetă

Ioan, C. XIX, v. 5.

suppliciul, anse cărturarul, omul legii, în- cepii ă strigă:

— Nu, nu, daţi pîno que nu vă mai remiiné nici o vdrgă...

Voia cuviosului iii împlinită... carneficii detero pîno que numai avură nici o vărgă; sângele sări a din spatele Fiiului Măriei şi sări peste feţele chinuitorilor sei. Nu mai flagellă pellea, ci carnea vie a martyrului divin. Attunci eră tot que păte vede quine-vă mai dureros. lisus cu tot euragiul şi re- signaţia nu mai putu ţiniie; capul îi căcjii îngreuiat pe umărul stângii; genucliii i se îmmuiaro; de n'ar fi fostă legat de colănă peste midlocul corpului ar ii căcjut.

Ponţiu-Pilat, fiind fost intrat în casă după que ordonasse pedăpsa, esi atunci din nuou, şi făcii semnu earnciicilor să stea şi să deslege pe quelflagellat... îl deslegară şi îl ţinură să nu cadă. Unul din ei îi ardică şi îi pusse pe umeri tunica de lână. Contactul aquestei stofe aspre cu carnea vie, addusse fără îndoială o nuoă şi fórte crudă durere lui lisus, îri- quăt tresări din toţi membri; escessul suiferinţei îl deşteptă, şi îl readdusse întru sine: îşi ardică carul şi se încercă â se reîntări pe piciore qua să numai fiă susţinut de carneficii sei, deschisse ochii şi aruncă către mulţime o căutătură misericordiăsă de o în- tregă iertare.

Ponţiu-Pilat, credcnd quă a mulţumit în fine urra fariseilor, ţlisse â scătte pe lisus afară la mulţime, şi înaintea fariseilor strigă:

„Éaccö Omul!. .[lu]

Şi făcii semnu ofiţerilor sei de ă reintră în

loan, C. XIX, v. 5.

casa. Quflnd sta să ‘i urmede si alin, archiereul Caiafa, după que se consullassc încet cu cărturarul Baruch şi cu bancliierul lona, strig?) appucfuid de vestmînt şi ţiind în locu pc guvernator:

„— Nil Filate, dómne, de vei liberă pe a„questa, nu csci amicii Ccsarului; quoci n’ai audit quă „ellu se numesce pe sine rege, şi tot quel que se fa- „ce pe sine rege se declară în contra Ccsarului.[1a]

— A! lia! disse unul din emisarii secreţi, Ponţiu-Pilat n’o să p6tă â se arătă de trădător către domnul seu, Imperatorul Tiberiu: vă fi nevoit să dea morţii pe Nazarean.

Apoi aquest omu lără inimă şi cuget începu ă srigă în gura mare:

— Alórte Nazareanului, inemicului Imperatorului Tiberiu, protectorului nostru şi al Iudeei întregi !..

— Aşa, aşâ, strigară mai mulţi do dată, Nazareanul se dice rege al Iudeilor!

— Va să restóme dominaţia Impcratorului Tiberiu, voitorului nostru de bine!

— Va să se declare rege revoltând popolul, şi mai vîrtos calicimca în contra Romanilor, amicilor şi protectorilor noştri.

— Rerpunde la aquestea, domne Ponţic-Pilat, strigă din midlocul mulţimii unul din quei doi emis- sari, cum se pote qua noi Evreii să fim mai credincioşi de quăt tine la autoritatea Impcratorului teu? Cum se pote qua noi Evreii să querem ¡nortea aques- tui turburător que va să restóme dominaţia romană,

[1] **loan, C. XIX, v. 12.**

— şi tu quare guvcrui în numele lui Tiberiu sa vocsci à iertà pe aqucst laoplan?...

Aqudstă apostrofa cu atâta turburi) mai mult pe Ponţiu-Pilat, cu quât mulţimea strigă clin tdte părţile :

— Aşa, aşâ, numai 6 vorbă; à iertă şi à liberă pe Nazareanul asta è una cu à trădă pe Cesarul !

— Sau ă învcderă quô este complice aquestui turburător.

Ponţiu-Pilat attunci, cu Iotă dorinţa'i de à scăpa pe junele învăţător, se ve<Jii ore-cum compromis, şi ducêndu-sc către farisei începu ă vorbi cu densii încet; iar militianii ţinea de scurt şi anco legat pe Iisus.

Attunci Caiafa, arcliiereul, adressându-se către Pilat, începii à strigă cum să '1 audă tbtă mulţimea, arătând pe Iisus:

„— Noi ammu aflat pe Omul aquesta pervertind naţia, şi înpedecind'o de à dà tribut Cesarului, „şlicendu-se pro sine quô este Christ (unsu) rege.'"

Iar Ponţiu-Pilat intorcêndu-so către junele învăţător ii disse:

„— Aşâ este! Rege al Iudeilor esci tu?

„— Dela tine clici aqudsta? respunse Iisus abia pronunţând de suffcrinţă, sau alţii 'ţi ,m vorbit despre mine?[2]"

— Eu nu sunt Judan ; compatrioţii tei, archiereii si senatorii te-au dat mie, adausse Pilat. Que ai făcut?.. Pretinşii tu quô esci rege al Judanilor?..

Iisus clăti din cap şi respunse:

[1] **Luca, C. XVIII, v. 2**
[1] **Ioan, C. XVIII, v. 34.**

„—Inperăţia mea nu este din lumea aquésta „r/e *acum.* Daqua împărăţia mea ar ii din lumea a- „quésta, supuşii mei s'ar ii luptat qua să nu me fi „dat Iudeilor, iar *acum* împărăţia mea nu este din lu- „mea aquésta![1]"

Ponţiu-Pilat se întórse către farisei cA cum ar[1] ii voit să 'i facă A vedé quö réu îl accusă.

Barocii cărturarul, cA toţi avocaţii începu ă strig'A:

— Anse n'audi, domne Pinţie-Pilate, quö <Jice *acum?* quand 6 în măinilc nóstre, anse mai tardiu dupö que vă scăpA îşi are ellu cugetul seu. Împărăţia lui nu este *acum,* dar mai *târdiu,* să ne aşteptăm.[2]

„— Spune, adausse Pilat lui Iisus, aşa este? au rege esci tu?

„— Tu dici, respunse Iisus cu demnitate. Eu „spre aquésta ni'am născut şi spre aquésta am venit „în lume, qua să marturisescu adevărul. Tot que „este din adevăr ascultă cuventul meu.[3]"

„— *Que este adctserul?"* rjisse Pilat în trccăt lăssAndu'l şi eşind către popol.

Nimicu nu văţjii Gcncvieva quare să caraeteriţje pe Patricienii sau domnii Romani, cu aquésta întrebare: *(jue csfc adevărul?* Pentru un lucru as A de micii, óracnii mari nu stau să 'şi pórija timpul şi trecu înainte. Trecu daru Pilat la popol şi spusse quö nici o culpă de morte nu află în Nazarean.

---

1 loau, C. XIX, v. 37.

2 **Dar' fi înţcllcs popolul pe Iisus, dupö cum il lnţellegoâ fi il Inţellegu iuemicii lui!**

3 **loau, C. XIX, v. 38**

La arătarea din îiuou a lui Ponţiu-Pilat, arcliiereii, cărturarii, toţi fariseii cu un cuvent, începură â strigă întărind accusaţia. lor:

„— Întărrîtă popolul (la revoltă) predicând în tătă Iude ea, începend din Galileea şi pînă aqul.

„— Au Galilean este ellu?“ întrebă attunci Pilat că şi cum ’i ar fi venit o idee nouă.

Toţi afirmară quă este. din Galileea. Atunci Pilat adausse:

— De este aşâ, Erod e domnu acolo: ellu are drept de â decide de suppuşii săi. Voiu trimit-. te dară pe aecusatul la densul spre â ’1 judicâ şi condamnă ellu, după legile ţerrei salle.

Şi ordonă îndată spre â ducce pe Iisus la Erod.

Mulţimea că prin instinct se luă attunci după quei quc duceâ pe Fiinl Măriei.

Iar unul din quei doi emissari secreţi după quc schimbă quâte-vâ vorbe şi semne cu archiereul Caiafa, începu â strigă către popol:

— Pilat cil aquâsta voesce să scape pe aquest nelegiuit. Să nu lăssăm, fraţilor, aidem cu toţii la Erod să querem dreptate, apperarea Religiei, Familliei şi Proprietăţii.

La strigările mulţimii:

— Aidem cu toţii, să nu ’1 lăssăm de scurt; quel-l-alt emissar adausse:

— Nu toţi, quăci unii cată să stăm aqiu, quă să veijă guvernatoi’ul quă popolul nu este împăcat pînă nu se va pedepsi cil mărte iuemicul lui Dumnedeu şi al Ccsarului, augustului nostru protector.

•— Aşâ! aşâ! alţii cată să stea aqul spre â

dă să înţellăgă representantului Romei quö nu e iîte- cum să voâscă â scăpă pc unul (pic se sculă în contra Ccsarului.

Mulţimea se despărţi ast-fel în doc părţi: (pici mai curioşi şi mai intcressaţi se luaro dupo Iisus pî- nt) la Erod, quci mai înrăutăţiţi şi stăruitori stetterö înaintea casei lui Pilat spre ă agrava prin a lor y- pocrită credinţă către Roma accusaţia que puneă as- supr'a lui Iisus.

Gencvieva, amestecîndu-se în mulţime, urmă după Iisus spre ă vedé pîno în capăt sorta quellui que proclamă liberarea sclavilor. Inim'a îi băteă do speranţă de cum aurii pe emissar quö Ponţiu-Pilat nu trimclteă pe Iisus la Erod de qufit cu cuget de ă '1 scăpă.

Cas'a unde trăssesse Erod eră una din quelle mai mari alle Ierusalemului. Luxul servitorilor a- quesluia săriă în ochi pc lfingo qucea que se vedea la guvernatorul roman. Pc qufit lipsiţi din puterea şi independinţa aquestui principe protegiat de Cesarul, pc atâta se adăugiâ în pomp'a dc din afard sau în fastul unei curţi desordonate şi pline de smorfuri. La Pilat, pe lfmgo o viaţă epicuriană, tot se mai vedea un fel de simplitate stoică que proveniâ mai mult din consciinţa que fiă-que Roman avea de puterea sa si de numele de quare se bucură în lume, unde la prin- 511I Judan nu se vedeă de qufit sforţurile de â imită şi ă reproduce, cum diceă ei, curtea unui rege Solo- mon su tóle concubinele lui, cu toţi servitorii lui, mai puţţin qualităţile intellectuali que se dice quö ar ii avut aqucl Sardanapal al

Iudeei. – Spese orbe si nebune, larmă multă, un fel de strălucire sordidă, si

nimicii de regulă, curăţie său gust. Servitori varii şi mulţi fără disciplină, vestminte de mătase, aur şi argint, quărui îi eşiă aram'a, petre mincinóse que i- mitâ nestimatele, şi tote aquelle vestminte aşa de îngălate, aşa de pălite, .aşa de desmăţate 111 quăt făcea cui-vă rcu a se uită la densele pe nisce omeni atât de corrupti şi atât de nedisciplinaţi.

între ată̧ia şi ată̧ia se destingeă un fel de creature straniu înţorţolate, nisce omeni que perdusse- ro şi figura umană. Unii purtă clopoţei la capii, la mânecele şi pulpanele veştmintelor, alţii purtă 1111 fel de căronc stranii, din quare se prelungiă nisce urechi desmesúrate şi nisce sceptre de lemnu poleit p'între nisce pestriţături forte discoIorate, iar toţi quare de quare mai monstruos desfiguraţi prin spoiturele cu quare îşi arcuiă sprâncenele şi mustăţele sau îşi codă ochii. Aqucstia se diceă Nehunii sau Comicii Prinţului, amicii intimi ai înălţimii salle judane, toţi cu titlu de principi şi regi.

Cum se appropib Iisus de pórta lui Erod, şi se afiö quö omul que adduceâ eră accusat de rege al Iudeilor,

— Hait! începură ă strigă servitorii lui Erod spărgendu-se de rîs, şi adresându-se la unul din nebunii que stă la portă, omul aquesta v'a sters pfii- 11 ca de la gură.

— Din regele Iudeilor, Nazarcanul vă ajunge regele regilor lui Erod, strigă unul din aquei batjocoritori. Aquesta fără îndoială vă fi numit căpitanul nebunilor curţii.

Eră de înfiorat ă au di quine-va chiotele şi rî- Sltrile batjocoritorilor, şi ă vedé uimirea şi gelosia

nebunilor. Nimicii nu *b* mai sinistru de qiiut ochiul ren al unui nebun gelos, şi chiotele, rîsul tot eres- ceh însuffletind qucl mai liorribil şi mai hidos din spectacole.

Erod la scirea que i se dette quo vinu cu un omit-din partea lui Pilat, cşind afaro se arăto forte voios quănd vădii pe Iisus: la rîsurile şi chiotele mul- ţimci, illaritatea lui cresceă şi mai mult. Dintr'o căutătura de ochiu que semăna a unei vulpi nu'i scăpă din vedere nici omenii lui Pilat, nici individele din quarc se compunea mulţimea, nici situaţia 111 quarc se afla junele învăţător, nici rolul în quarc îl pusses- sero accusatorii aquestuia cum şi ensnşi Pilat.

Erod, dupo cum află mai pe urmă Genevieva, eră stricat cu Pilat, şi purtarea Romanului o luă drept un avanţu sau curtenie que îi dă să pricepă quo vo- esce *h* se împacă cu densul.

Surrîssc Erod şi <jisse lui Iisus qtiăiul fii ad- dus înaintea lui:

— De mult doriam să te vădu şi eu, meştere Iisus. Curtea mea a fost deschisă la toţi omenii do messeria ta. Am audit quo faci la semne şi minuni, şi quo întrcci pe toţi făcătorii de lucruri supranaturali. Scii *iii* tai la columbi, să'i pui să ferbă şi să'i faci apoi să sbore din midlocul căldării? Scii scottc acce şi cordelle pe nări şi pe ochi? Scii îmblândl şerpii şi ă te jucă cu dcnşii? Que scii să prefaci mai bine şi mai răpedc, aram'a în aur, sau aurul în a- ramă? Să te vofju, meştere Iisus, fă'mi si mie quăte quevă, quo îmi plăcu mult

de d’al de astea.

— Nu! nu, strigb mulţimea îndemnată de linul din emisserii secreţi que se temeă să nu fia li-

berat Iisus cu protestul aquesta. Nu, amăgitorul aquesta 6 culpabil de morte, pentru qud se numesce pe sine rege al Iudeilor.

— A! esclamo Erod rî(jend, cu atâta mai bine, îl voiu iacce dar mai mare peste toţi principii şi regii (pic am la curtea mea. Puneti'i pe locu o nuoă purpură pe umeri, un baston în mană şi o coronă pe capu. – Vrei şi clopoţei, o nuoule şi extraordinar rege al lui Israel?

Mulţimea tdtă înccpti ă rîde şi ă strigă:

— Vivat! bucură-te regele Iudeilor!

„Iar arcliiereii şi cărturarii (que venissero în- „adins spre ă nu lăssă să le scape prdd'a) stăruiă „accusându'l![lu]

Emissarul secret, din partea sa, începii ă strigă către mulţime:

— Nu sunt aquestea împrejurări de rîs quând Dumnezeul părinţilor noştri este batjocorit, templul profanat, famillia, proprietatea şi viaţă în pericol. —- Jos cu amăgitorul! jos o dată cu încercările lui criminali ! să se crucifice!

— Asă! aşă! să se crucifice! repetb de o dată mulţimea înfuriată din nuou:

Erod pricepusse intenţia lui Pilat, şi neaflând nici o crimă capitale în quel accusat, inventă midlo- cul de ă tracta de nebun şi ă pedepsi cu ridicolul pe quel mai înţellept şi mai divin din tdtă Iudeea, şi din tdtă lumea.

Genevieva îşi addussc a minte de situaţia Gal- lilor, compatrioţilor sei, şi de încercările que ei fă-

' Lnea, Cap. XXIII, v. 10.

cussero crucea de argint. scutura jugul Romanilor. Tot d'auna Gallii eăijuro îimecându-li-se strigările în sângele lor. Scia Genevieva qud tyrannii iiecidu pîno la unul pe quei que cutodă ă spera la libertate, cun- nosceă mortea materiale cu quare se armă Romanii assupra Gallilor; cată anse sa vi ia în Iudeea qua să vădă şi quea mai orribile din morţi. Nu scia pînd aqui quo tyrannii sciu ă uccidc şi moralcmente quănd quinevă întreprinde cu legea în mana si pe drumul păcii şi ordinii ă mântui şi regeneră omenirea. Felul aquesta de morte de ă tracta de nebun pe omul qucl mai divin i se pani cu totul nuou, şi de mii dc ori mai crudu bietei sclavei. Numai un Judan dc scdla ypointă a fariseilor; devenind domnii, putea inventă felul aquesta dc morte.

Erod nu mai ascultb la strigările mulţimii, or- donb ă duccc înapoi pe Iisus la Pilat în costumul batjocoritor de rege, şi reintră în casă.

Eiiul Măriei servi ast-fel dc un pretost la un schimb de glume între Pilat şi Erod (pic pîno aqui eră în ncînţellegcri şi urră. Prin aquesta jucărie rc-deveniro amici. '

Anse la curtea guvernatorului roman archic- reii, cărturarii şi fariseii, nu Iăssaro ă le scăpă])re- d'a; în tote părţile stă dc popol spre ă stand quc- rend mortea lui Iisus.

— Que culpă aflaţi într'ensul demnă dc morte? repetb din nuou Pilat.

— Culpă de sacrilegiu, de impietate, rcspuuse

[1] **Luca, Cap. XXIII, v. II.**

— cărturarul Barucli, şi după legile nostre impietatea se pedepsesce cu morte.

— Tote cuvintele lui sunt un blasfem; elluse cjice Christu şi Fiiu al lui Dumnedeu!

— Şi apoi, quine se dice Fiiu allui Dumnezeu, strigă unul din emissarii secreţi quc eră ame
stecat 111 mulţime, quine se dice. jFiiul lui Dumnedeu, se dice assemenea şi rege al Iudeilor şi...

— Aquella e inemicu al Cesarului!

— La morte! la morte Nazareanul.•. să se crucifice. .

— Aşa, aşa, sus pe cruce.

Ponţiu-Pilat, în quare se vedea un amesteci!
şide rcmuşcarea sciinţei, şi de tdmă demai marii Iudeilor, quc devenind, instrumentele lui, îi sciă tote abatterile lucrative, vrend fard îndoială a se mai cercă:.o dată de ă scăpă pe Iisus, dissc către mulţime:

— Este datina vdstră la serbătăre de ă dă libertatea unui criminal. Stă la voi dard pe quine să iertaţi: voiţi ă fi iertat făcătorul de relle (pie se numesce B araba, sau ă ve liberă; pe Iisus ? „Pe quare „vreţi ă ve liberă pe Iisus sau pe Baraba?[1]“

Genevieva vedii pe emissarii fariseilor allergănd prin mulţime din grămmddă în grămmddă (Jiceiul:

— Să qucrem libererca lui Baraba... pe Baraba să ne libere.

*** Mathciu, Cap. XXVII, v. 21.**

Şi de o dată mulţimea strigo din tdte părţile:

— Lui Baraba să dai libertate şi să ţii pe Iisus.

■— Anse que so va facce cu Iisus? întrebă Pilat.

[1] **Matheiu, Cap. XXVII. v. 24.**
[3] **Idem. 25.**

— Sîi se crucifice! strig-o mulţimea cu toţii din que în que mai înfuriată, să se crucifice!... Morte Nazareanului! morte fiiului de leslar!

Ponţiu-Pilat ne mai avend cura gin de ă ap — peră pe Iisus pe quarc îl află innocent, tăcu semnu unui din servitorii sui qua să'i adducă quevă din casă. Aqucsta intro şi mulţimea de afaro nu înceta de ă strigă din que în que mai înfuriat:

— Să se crucifice Nazareanul! să se crucifice !

Iisus plin de cugete, trist, senienă quö era străin cu totul la quelle que se petrecea înpregiurul seu.

Servitorul lui Pouţiu-Pilat veni iar afaro, într'o mană cu un lighean si într'alta cu un vas de argint; un al doilea servitor lud aquel lighean, si acolo unde primul servilor turnă apă, Ponţiu-Pilat îşi spălă mâinile şi disse în gur'a mare cum săi audă toţi:

„— Innocent sunt de sângele dreptului aqucsta; voi veţi vedé; eu îmi spulu mâinile!..."*

„— Sângele lui să cadă asupra mistră şi a-„supra fiilor noştri, strigo unul din cmissari.

Şi dupö densul strigo mai totă mulţimea.

„— Aşa, aşa, assupra nostră şi assupra fiilor noştri să cadă sângele lui![2]"

— Luaţi dar pe Iisus şi'l crucificaţi voi... adausse Pilat-Ponţiu; şi vi se vă liberă Baraba, fiind quö aşa quereţi.

Şi Ponţiu-Pilat reintră în casă în acclamaţiilc mulţimii, unde Caiafa, cărturarul Barueh, banchierul lona şi quei-l-alţi farisei

* **Mathciu, Cap. XXVII, v. 21.**

triumfători pînо în quelle din urmă, arătă pumnii lui Iisus.

[1] **Matheiu, Cap. XXVII. v. 24.**
[3] **Idem. 25.**

Căpitanul que commandasse scorta militianilor que arrestassero pe Fiiul Măriei în grădina Olivilor, se appropib de Caiafa şi îi (Jisse :

— Domnul meu, qua să ducem pe Nazarean pînô la Golgotha, locul de esocuţia criminalilor, avem à străbattc partea quca mai popnlosă a cetăţii que este pe la porta Judiciară. De unde scie quineva quo partisanii aqucstui amăgitor 1111 vor ii tăcond înfundaţi, şi quo ajungend o dată în partea locului unde se adună în grămmedă totă calicimea şi toţi spen- duraţii, attunci să sară de o dată cu toţii şi să ne scbtă din mâini pe Nazarean... Eu respundu de cu- ragiul flăcăilor mei; adi diminăţă tot ei au mai pus pe fugă, dup0 o luptă înverşunată, o grămmădă nenumărată do sceleraţi în capul quărora se află 1111 stren- gar a nume Banania şi quare voia cu forţă à ne luă din mână pe Nazarean... Nici unul din aquci spen- duraţi n'a scăpat... cu totă turbarea şi resistenţa lor.. •

— Que mişel mincinos! disse Î11 sine Gene- vicva quând audi astă minciună a căpitanului que mai adaussc:

—• Cu tôte aqucstea, pré sânţite domne, cu totă bărbăţia încercată a miliţiei nostre, ar' ti cu mult mai prudent de à încrede scorta Nazareanului pînô la locul suppliciului, la gardia romană.

— Şi eu snnt de părerea ta, respunse arebie- reul; mc ducu să quer la unul din offiţerii lui Pon- ţiurPilat spre à ţinnc la înehisore pe Nazarean în pretoriul cohortei romane pînô la ora

suppliciului.

Genevieva vcijii attunci, pe quând archiereul se duceà à vorbi unuia din offiçerii lui Ponţiu-Pilat, pe căpitanul militianilor appropiindu-se delisus... şi

îl au dl răspundem! fără îndoială la vre-o întrebare que îi lăcusse junele învăţător şi (Jicendu'i cu un ton batjocoritor:

— Ho, mai aşteptă! que atâta mâncărime să te întindi pe cruce? Mai aşteptă; lucru nu c numai aşa cum ai sufflă în mâini. Cată mai ânleiu să facă crucea, şi o cruce qucre şi ea timpul ci pîno să fiă făcută... Tu cată să scii mai bine de quât ori-quine în mcsseria ta de lemnar sau de tcslar.

Unul din offişcrii lui Ponţiu-Pilat cil quare vorbisse arcbiereul, veni la Iisus şi îi <Jisse:

— Pîno îţi vor facce crucea, ai să aştepţi 111 pretoriul soldaţilor noştri; acolo o vor adducce, şi sub scorta nostră îţi vei luă drumul către Golgotlia... a- cum vino dupö mine.

Iisus tot legat, fii dus de militiani, nu departe de acolo, în curtea unde locuia soldaţii romani. Pórta înaintea quăria se preâmblâ 1111 facţionar, fiind deschisă, mai mulţi din quâţi urmasserő dupö Iisus că şi Genevieva , remasserö afaiö spre â vedé que se vă mai petrecce.

Quând junele învăţător fii dus în curtea pretoriului (ast-fel se numiâ casarma unde locuiţi soldaţii romani), aquestia se afla risipiţi 111 mai multe grăm- mede: unii îşi curăţiţi armele, alţii jucă în feluri de jocuri; unii iar mânuiă lancea sub commanda unui offişer, alţii întinşi pe bance la söre, cânta sau vorbiţi între sine. Dupö fcyele lor negrite de sőre, dupö aerul lor marţial şi feroce, dupö tenuta militară a armelor şi veştmintelor lor, se recunnosceâ aquei soldaţi curagioşi, deprinşi la

nevoi, anse aspri şi íárö simţire de omu, que dominasserö lumea, lăssand în ur

ma lor, ca şi în Gallii, măcellul, despuierea şi scla- vagiul.

Cum audiro Romanii aquestia numele lui lisus Nazareanul, şi'l veduro addus de unul din offiyerii lor în curtea- pretoriului, toţi îşi lăssaro eserci- ţiurile şi jocurile şi alergare împregiuful lui.

Genevieva cum vedii aerul batjocoritor şi as- prual aquestei soldăţime presimţi quo Fiiul Măriei arc să mai suftere şi alte ultrage şi batjocure...

În midlocul curţii pretoriului eră o bancă de pdtră, unde aquesti Romani pussero mai ănteiu pe lisus, adică să şddă— eră tot legat – apoi appropiindu-sc de densul începură quare dequare:

— O! dcco'l, asta e faimosul aquella de profetul (Jisse unul din ei, asta e aquella que dă de sci- re lumei qua să scie quo vă veni un timpii quând săbiile se vor prefacce în seceri şi cosdre de viie, şi quând nu vor mai ii nici rcsbelle, nici bătălii!

— Nu vor mai fi resbelle! Pe neînvinsul Mar- tel cum ai dis? nu vor mai ii resbelle! strigară mai mulţi soldaţi cu indignaţio. A! a! aquestea sunt profeţiile talie, cobe de profet!

— Que! nu vor mai ii resbelle! adico, nici tu trombctte, nict tu drapelle or stindarde, nici tu tlio- race . scînteietdre de oţel, nici tu coifuri şi panace! cil que dar attunci să mai atragi căutătura muierilor!

— Audit'ai tu? să nu mai fiă resbelle! adico să nu mai iiă prin urmare nici concuiste!

— Adico, în que să ne mai ştergem noi

cotliur- riii ferraţi de nu vom mai ave capete d'alle învinşilor?

— Auiji acuma 11a! să nu mai ai tu nici de-

— uiule mai sparge buţile şi a be vinul învinşilor, să nu mai ai tu fetele şi muierile lor ă ţi le allcge cum îţi place, câ aqul, ca în Gallii, că în Brctannia Marc, ca în Spania, că peste tot pămentul!

— Audi! să numai lia rcabelle! Pe JOrcitlc! şi que să se facă attunci soldaţii, omenii quci tari, blestematule de Nazarean ? să mi 'ţi mérgá, bai, după vorba ta de dimincţa pino sera ă sepii pămîntul, ă ţinne cómele aratrului, ă ţesse la pândă câ afurisiţii de sclavi. Preparaţi-ve copii! daţi pe brânci la lucru, în locu de â ve împărţi timpul de la luptă la rc- paos, şi de la tavernă la amor.

— Tu que te numcsci fiiul lui Dumncijcu, fjisse unul din aquci Romani amenințându'l cu pumnul, al quărui Domnu-ijeu esci fiiu, al Dómnei Fri- cei? inimă de iepure que eşti tu!

— Tu quare te numesci rege al Judaniloru, cum vecju 'ţi ai pus în minte â te proclamă de rege al tutulor poltronilor prin lume?

— Camaradi! strigă unul din soldaţi ţiindu-se cu mîna de inimă de rîs; fiind quă este rege al poltronilor, cată să '1 şl curonăm.

Toţi aflară de minune aquăstă propositiă; si toţi strigară de o dată.

— Aşa, aşă, fiind quă este şi clin rege, cată să nu T încoronăm şisă 'i şi revestim cupurpura imperiale.

— Ba să **'1** punem şi un sceptru în mână; să **'1** onorăm biet şi pe elin şi să T glorificăm chiar câ

pe augustul nostru Impcrator Tiberiu.

Şi pînă quund companionii lor se întrecea quare de quare să ’şi insulte şi să 'şi batjocore marty-

rul que se arătă fdrte străinii la aquelle ui trage, quî- ţiva soldaţi allcrgaro unul qua să adducă manta roşie a unui căllăreţu, altul canna de arundine (trestie) a unui centurion, un. al treilea ochind într'un ungliiu al curţii nisce spini din allesul fonului, destinaţi spre â se arde, alergă şi allesse tot que veijii mai spinos şi se pusso ă împleti o cordnă. Attunci mai mulţi începură ă strigă :

— Acum cată să procedem la încoronarea regelui Judanilor qua să se facă dupo tote regulcle.

— Vedi bine quo aquesta este regele poltronilor !

— Şi apoi şi fiiu al lui Dumnedeu.

— Al Dumnecjcului Fricei!

— Camaradi! încoronarea cată să se facă cu pompă; uitaţi-ve la mine, ca şi quănd ar ii fost un Cesar adevărat.

— Daţi'mi mie; eu să ducu coroan'a.

— Eu să duc sceptrul.

— Şi eu manta imperiale.

• Şi în mijlocul netelor şi batjocurilor, Romanii formarb un fel de cortegiu derisoriu şi soldăţescu. Ducătorul coronei mergea înainte ducend cu un aer solemnei corona de spini pe o perină şi urmat de quăţiva soldaţi que pâşiă forte înţepaţi, veniă apoi ducătorul sceptrului, scortat şi ellu de alţi soldaţi ; şi în fine păşiă greu quel quare duceă mant'a imperiale cu soldaţi şi ellu dupo densul şi înaintând toţi în clioru.

•— Salutare regelui Judanilor!

— Salutare Mesici Calicilor!

— Salutare fiiului lui Dumnezeu!

— Salutare Cesarului poltronilor! salutare!

Iisus stand pe banc'a pe quare îl pussesscrd,
se uită la preparativele aqucstei ceremonii batjocori- tdre cu o neschimbată seninătate. Ducătorul coronei appropiindu-se, ardico împletitura de spini assupra capului Fiiului Măriei, şi îi <jisse:

— Coronă puiu pe capul teu, o rege!

Şi Romanul îndessd aşă de tare aquea coronă pe capul lui Iisus, în quât spinii îi sfîşiard fruntea; şi o roă de picături de sânge curserd că nisce la- creme peste palida fayă a victimei: anse a fard de prima resăritură provenită din durere, chipul junelui martyr rămasse asemenea de senin şi blând fărd â arătă nici 1111 resentiment.

— Şi eu te rcvest cu purpura imperiale, o rege! adausse quel-**1**-altu Roman, unde un alt soldat îi smulse o dată tunica que se lipise deja de carnea vie a spatelui flagellat.

Iisus, scdsse fărd voie un ţipăt la aquea crudime neaşteptată şi atfita îi fii tdtă plângerea; sc las- so ă 'i punne ori-cum vor voi manta.

— Acum cată să mi 'ţi prctimji sceptru, o mare rege que eşti tu! adausse soldatul que ducea toiagul! şi îngenuebid înaintea martyrului puindu'i în mană batjocura de sceptru.

Şi apoi toţi în quellc mai mari bihotc de ris repetard:

— U! ba! Regele Judanilor? salutare!

Mulţi îngenucliiard şi ci în batjocură repetind:

— Satutare! salutare! O rege! U! ba!

Iisus ţinea în mână aquel sceptru batjocoritor şi nu ijiccâ nimicii. Aquea resignaţid neîncetată,

aquea blîndcţe angelica atât impressionaro pe Romani în quât la început rămassero uimiţi, apoi cu quât patienţa Fiiului Măriei se susţinea mai mult, cu atât mânia lor se deşteptă, începea â ferbe, şi începuro quare de quarc â ’1 insulta din nuou.

— Asta nu e oniu ci o statuă.

— Tot sângele que va li avut în sine i ’1 a supt alle lacome de verge.

— Pfui! que mişelie I codardul, să nu cutele nici ă se plânge!

— Hei copii! copii! disse un, veteran, după que contemplă mult pe Iisus. Asta nu e codardu; qtieea que se vede într’ensul nu e mişelie! Qua să sulfere quâte i s’au făcut şi quâte mai vîrtos îi facem noi, e mai mare curagiu de quât â se aruncă quine-va cu sabia'în mână şi cu capul înainte assupra inemicitlui... Nu, repetă veteranul retrăgendu-se cu admiraţie, nu, camaradi; eu sunt soldat vecbiu. Omul aqueata are curagiul que n’a avut pîno acum nici-un oniu.

Şi Genevievei i se perii quo şi vede o, lacremă căđend şi lucind pe mustăţele* cărunte alle soldatului.

Anse quei—1—alţi soldaţi începuro ă rîde de sentimentul soţului lor, numindu’l sentimental şi strigând :

— Bătrânul nici nu vede quo Nazareanul asta se preface quo este resignat qua să ne îmmoie a- dico inim’a.

— Pre adevărat; que turbare şi urră va li ferbend într’ensul şi pe din afaro que mâţă blândă

se arată.

— E un tigru plin de rușine que se îmbrăcă în pellc de gnellu...

La aqueste vorbe nebune Iisus surrisc clătindu din capu; şi mişcarea aquesta fileu ă picura în pregiurul lui o roă de sânge dela înţepăturele spinilor.

La vederea sângelui, Geneviava nu se putii ţinne de a nu recitii încet cântarea *Fiilor risculuiˡ* dnspre quare se vorbesce adesea în istoria fauiilliei bărbatului ci.

„Curgi, curgi sânge al sclavului! – Pică, pică „roă sângerândă! îneolţesce şi crescc semenţa Liber- „taţii – Săcerătorii se îmmulţescu!..“

— Oh! îşi diceă Genevicva, sângele aquestui iimocent, aquestui martyr abandonat atât de neome- nesce de amicii sui, de aqucst popol împilat pentru quare ellu mure... Sângele aquesta va cade cu adevărat peste aquest popol şi peste posteritatea lui... mult anse va fecunda pământul; omenirea împilată cată pîno în urmă ă 'şi vinde cămaşa qua să 'şi cumpere sabia resbunătdre.

Romanii esosperaţi de ceresca paţienţă a lui Iisus, nu sciă que să mai invente spre a 'l învinge pîno în urmă... Injuriele, amenințările neputînd ă 'i mlădia bărbăţia sutfcrinţelor, unul din soldaţi smulse din mână toiagul que Iisus ţineă machinalementc şi îl rupse pe capu[2] strigând:

— Acum doră vei dă semne de viaţă, statuă de carne şi de osc que eşti tu.

***Viscul sau viscul era erba sacra la Druuji şi Fiii viscului erk o societate În Gallia que aspira la liberare de sub jugul Romanilor.**

[1] **Luca, C. XXII,** v. **65.**
[J] **Idcin, C. XXIII,** v. **34.**

[3] Matkciu, C. XXVII, v. 31 ?i urnutirc.

lovitura capul îndo- lorat, şi'l rcalţb, aruncând o căutătură dc iertare as- supra quellui que '1 a lovit.

Fără îndoială aquestă nespusă blândeţea cătat să facă o impressio assupra aquellor barbari; impressio que pe ast-fel de omeni în locul de ă'i ruşina nu pote de quât ă 'i întărrîtâ şi mai mult. Unul din ei îşi lub şarpa şi cu densa leg'6 ocliii victimei lor (Jicendu'i:

— O mare rege! quare din respectoşii tei sup- puşieste demnii d'ă sufferl căutăturele talie! cată să stai queva cu ei accoperiţi.

Quând Iisus era ast-fel cu ocliii legaţi, o idee de o neomenie feroce veni în mintea aquellor Romani. Unul din ei se appropib de martyr, îi dette ***6*** palmă şi în rîSul quel mare îi $isse:

— O mare profetul devină numele aquelluia que 'ţi-a lipit'o.[1]

Attunci începu un jocu forte orribil...

Aquei dmeni lari, ţepeni, armaţi avuro neomenia *h* veni unul dupo altul în rîsul quel mai măre în- trecendu-se â dâ palme unui omu mai mort de chinuri, legat şi (Jicendu'i cum îl lovia:

— Devină astă dată quine te-a pălmuit?

Iisus – şi aquestea furo singurele vorbe quare Genevieva a audit din gura lui – Iisus cum era legat ânco la ochi îşi ardicb capul către cer şi (jisse plin de misericordie:

„— Părinte! iartă-le lor quo nu sciu que

[1] **Luca, C. XXII,** v. **65.**
[J] **Idcin, C. XXIII,** v. **34.**

făcu.“[2]“

Aquăsta fii singura şi compătimitdrea plân-

gcre que se aiuji din gura victimei, şi nu eră nici plângere ci o rugă către Dumnezeu qua să ierte lor chinurile que îi da.

Romanii în locu de a ii împăcaţi prin aquea divină misericordic, îşi mai îndoiră bărbăţia şi ultragele.

Infamii! ajunseră pînă ă scuipă peste faţa lui Iisus.[1]

Genevieva n'ar mai ii putut ducce sufferind mai mult spectacolul aquellor monstruosităţi, daquă cerul n'ar ii făcut ă li se dă un capăt. Aiujl pe stradă un mare uet şi amestecu, şi vedii venind cărturarul Barucli, bancliierul Ionă şi Caiafa archiereul, doi dmeni din aintea lor aducea o cruce forte mare de lemnu, cu mult mai 'naltă de quăt 'nălţimea unui omu. La vederea aquestui instrument de suppliciu, ămenii que stă a far o la porta pretoriului strigară cu un ton de triumf:

— A! eccă crucea! decă crucea 111 tine.

— Şi o cruce cu totul şi cu lotul nouă, demnă
lin rege."

— Şi că un rege que este... Nazarcanul nu vă avă cuvent quă îl tractă că pe 1111 querşetor...

Quănd Romanii audiră quă se adduce crucea, se arătară quă le pare ren quăci li se ardică a să de currend jucăria que îşi făcusseră. Iisus din contra la aurirea quă adducu crucea, se sculă îndată resuf- flăndşi mai radios, sperând fără îndoiallă quă peste currendvă scăpă din lumeaaqudsta... Soldaţii
îi deslegară ochii, îi luară infam'a aqueca de piirpu-

' Alarcu, C. XV, v.
19

ră, şi îi lăssaro numai cununa de spini pe capu, în quât remasse pîno la miijlocu desbrăeat – quöci îi smulsessero tunic'a în jos quand îi pussessere manta, – îl condussero ast-fel pîno la porta pretoriului, unde aştepta omenii que adussessero crucea.

Cărturarul Barucli, banchierul Ionă şi archie- reul Caiafa, în urra lor anco, nu mai putea de bucurie uitându-se unul la altul şi arătându'şi victima palidă, sângerândă şi alic quăria puteri semenâ quö mai sc desecasserö. Aquei farisei, l'ăro cuget şi rărunchi, nu se puturo ţine la cruda plăcere de â mai batjocori şi ultragiâ şi ei pe martyr. Banchierul Ionâ (Jisse: • – Ve<Ji, nernşinatule impertinent, unde ducu attacele que face quineva quellor mari şi avuţi? Creiju quö aquum nu'i mai batjocoresc!? Nu credu acum să'i mai assemeni cu cămillc que nu pot treccc prin u- rechilc acului. Que pecat quö ţi a trecut pofta de ă mai satirisă.

— Săturatu-te-ai, acum, adausse cărturarul Ba- rucli de â mai facce pe cărturari şi pe farisei rei şi ypocriţi, quăror ie plăcu să aibă primele locuri la ospeţe .. Ţi crâ pismă pe locul lor; uite quö lor nu l'fc pismă pe locul teu de pe cruce.

— Şi preoţii ? hai! adausse archiereul Caiafa, şi ci eră răpitori şi ypocriţi que înghiţi» casele văduvelor subt pretest de â iăcce rugăciuni lungi... eră hai! nisce ömeni cumpliţi şi mai fără cuget de quât păgânii de Samaritcni... nisce tonţi de minte quea- veâ prostia de â ţinne cu religiositate sâmbăta... nisce îngonfaţi que pun â suna cu trâmbiţa înaintea lor spre â dâ de scire de

bunătăţile şi eleimosinele que facu! Tare te ţineai şi te credeai quine mai scie qui-

— ne esci, quând te aflai în capul bandei talie de ştrengari, de scelerați şi de prostituate pe (piarc 'ţii recrutai de prin taverne unde îţi petreccai dillele si nopţile! Unde mi'ţi sunt acum partisanii! chianuVi, deli! să viiă să te scape.

Mulţimea n'avcă urra aşă de aşteptătorc că fariseii que îşi făceă o plăcere de ă chinui cu încetul victima lor. Mulţimea eră în neasteinper, şi strigă acum cu furóre:

— Ia'l! ia'l! mai currcnd la morte!

— Que mai aşteptăm? Nu cumvă '.şi au pus în minte să ne adducă iertarea lui de'i întardic atăta suppliciul ?

— Que stau în drum la vorbă cu ellu? par' qu'a să moră numai de quăt cum '1 or pune pc cruce? Or mai vorbi şi attunci quăt or voi cu dânsul.

— Aşă, aşă, que mai aşteptăm... Banda lui de ştrengari, cu quăt întârdiem noi, cu atăta arc timpii să se aduue şi să viiă ă ni'l luă din mâini...

— Ş'apoi mc miru (pie plăcere mai au să vor- bescă cu densul quând vede quö ellu nu respundc nimicu, mutul!

— Ia'l, ia'l, şi la crucificare!

— Staţi! Ellu singur cală să'şi ducă crucea pîno la locul suppliciului...

Propositia aquestei nuoc crmjimi fu approbată de toţi în mari applaude. Scósserö pe Iisus din curtea pretoriului, şi'i pusserö crucea pe unul din umeri que eră numai carne vie. Durerea fii aşă de ascuţită, greutatea crucii aşa dc appesătore în quăt i se îmmuiaro genuchi şi eră să caijă

marele martvr; anse resignaţia îi fii aşă de mare că
şi densul, quö îi dette

nuoe puteri şi se întări 111 contra greutăţii şi suffc- rinţei, încovoiat subt durerósa sarcină înce])ii â 'na- iiitâ către Golgotlia. Mulţimea şi scorta romană strigă urmând după densul:

— Faceţi locu la triumful regelui Judanilor.

Neomenosul cortegiu se pusse pe drum către
locul suppliciului que eră afară de la porta Judiciară, trecu şi lăsso 111 urmă quartierul quel mai de frunte al templului, şi ajunseră în partea cetăţii qucl- lei mai umile şi mai populóse. Cu quât scorta 'na- iutâ în quartierul quellor scăpătaţi, cu atâta Iisus începea să veijă óre-quare semne de compătimire din partea lor.

Genevieva vădii un mare număr de femei stând în picióre în pragul porţii lor, plângând şi gemând assupra sórtei junelui învăţător. îşi adduceâ a minte cu lácreme quă ellu eră voitorul de bine al mumelor neavute şi al copiilor. Nimicu 1111 eră mai simţitor de quât â vede copillaşii desculţi plângând şi cu mânuşiţele lor trimeţend sărutările lor bunului lor Iisus.

Anse vai! mai la fiă-quare pas învins de durere, strivit de greutatea erucei, Fi iul Măriei se tot împedicâ şi sta locului. în fine, forţele îl lăssaro cu totul şi cădii în genucliie şi apoi pe palme şi detu- narea crucci îl făcu â se lovi cu fruntea pe pământ.

Genevieva îl creijii mort sau dându'şi sufletul; nu mai putu â'şi reţinne un ţipăt de durere şi de spaimă... anse nu era mort, martyriul şi agonia lui avea â se mai prelungi. Soldaţii romani que îl

urma, cum şi fariseii îi strigară:

— Scolii, scâlă, nevoiaşule! te prefaci adică quă caili qua să nu'ţi duci crucea pînă în capăt!...

—- Tu quare imputai archiereilor quo legă pe spatele omenilor sarcine grelle que ei nu le attingu nici eu degetul, (Jisse cărturarul J3ariicli, vcijut'ai quo faci şi tu câ den şi i quo 'ţi o lene â'ţi ducce crucea singur!

Iisus tot în gcnuclii şi eu fruntea plecată către păment, se ajute) cu mâinile spre ă se pute sculă; se scule) cu marc greutate, şi şovăind pe piciore a- şteptă să'i puiă crucea pe umere; anse abiă 'i o pus- sero din nuou, şi cu tot curagiul seu şi buna voinţă, i se îmmuiaro din nuou piciorele şi iar<5 că<Jii strivii sub greutatea crucei.

— Lăssaţi încolo, (Jisse brutalemente un soldat roman, asta e o glăbă spetită!

— Domnule Baruch, strigă unul din cmissarii que urmă după farisei. Ve<Ji pe omul aquella cu vestmântul venet que trece aşâ de răpede întorccndu'si capul quă să nu'l cunnăscă adică nimeni? 'L am vi- $ut adessea la predicaţiile Nazarcanului... c numai bun acum ă'l punne pe densul să ducă crucea.

— Bine ţlici, strigb Baruch, chiamă'l.

— Hei! Simon! strigă emissarul, Simon Cy- rinee! Tu quare mi te amestecai la limbuţiile Naza- reanului, vino-mi'ţi acum ă te amestecă puşin şi spre â'i ajută să'şi ducă crucea.[1]

Simon n'appucb să iiă chicmat de cmissar şi o mulţime de omeni din scorl'a neomenosă începură â strigă câ şi densul:

— Hei! Simone! Simonc Cyrrnee!

[1] **Matheiu, Cap. XXVII, v. 32.**

Aquesta la prim’a strigare a cmissarului îşi în-

doisse paşii, prefăcendu-se (pió n'aiujl nimicii; anse cum aud! apoi alai ca gure şi líete que îl cliiemă, se întorsc înapoi şi se îndrepţi) către locul unde eră Îi- sus, appropiiăndu-se de densul cu un aer turburat.

— Uite quó ducu pe Nazareanul teu spre ă'l crucifică, şi tu quare ascultai cu alăta plăcere la cuvintele lui, îi disse bancliierul Ionă în batjocură, biné ar' fi, că unui amicii que îţi eră, să'i ajuţi spre ă'şi ducce a biată cruce.

— O voiu ducce cu singur, respunse Cyrineul, avend curagiul de ă aruncă o căutătură pietosă assupra junelui învăţător quare eră tot în genucliie şi semănă quó nu mai puteă.

Simon încărcându-se cu crucea, appucb înaintea lui Iisiis, şi cortegiul îşi urm ó drumul.

Vrc-o sută de paşi mai departe, la începutul etradei que duceă la porta Judiciară, trecend pe la o butegă que aveă de vemjare stole de lună, Genevieva vedă cşind din aquca butegă o femee venerabile. A- quăsta, cum vădii pc lisus palid, fără puteri şi sângerând, nu'şi mai putu ţinne lácremele. Sclava que pínó aquí îşi uilasse quó puteă să fiă căutală dupó ordinele domnului seu Gremion, attunci numai îşi ad- duse a minte de adressa que îi didesse demna sa Aurelia din partea Ioannei, dicendu'i quó Verónica, crcs- cetórca aquesteia, que se află cu negoţul seu lungo porta Judiciară puteă să'i dcă un asii.

Anse momentul aquella eră aşă de gravii, în quât Genevieva se uitó din nuou pe sine. O putere neînvinsă o ţineă lipită de urmele junelui învăţător d[illegible] se ducce pînо în capăt. Vădîi at-

Matheiu, Cap. XXVII, v. 32.

timci pe Verónica appropiiăndu-se de lisus, plângend

şi începând a'i şterge cu o pânză de imi frunteaşi fag,a de o sudore mestecată cu sfuige. Iisus îi mulţumi cu un surîs de o bunătate cerâscă.

Quâţi-va paşi de acolo şi tot pe strad'a (pic duceă la porta Judiciara, Iisus trecu pe din ainte multor femei que plângcă. Stette aqui puein şi dissc aquellor femei cu un accent de o întristare profundă: „Fiiele Ierusalemului 1111 1110 plângeţi pe mine, „ci pe voi şi pe fiii voştri plângeţi – quö élő vinu „(Jille în quai" vor (Jiece: fericite sunt quelle sterpe „şi pântecele que 11 au născut şi ţîţcle que n'au al- „luptat.

Apoi Iisus, de ş\ împilat şi rupt de snfferinţc, cu uu aer inspirat, eu o durere profundă CM şi cum ar' fi prevédut şi simţit desastrele que ar[1] avé să cadă peste aquea cetate, strigă cu un ton profeticii în quâf făcu ă se înfiora şi tresări şi fariseii cnsuşi.

„— Vai! cum se appropiă timpul quAnd <>mc- „nii în spaim'a lor vor (licee munţilor: cădeţi peste „noi, şi collinelor nceoperiţi-ne.*"

Şi plecfindu'şi capul spre pept, îşi urmă cu durere calica în midlocul tăcerii, uimirii si spaimei (pic se respândissero din cuvintele'i profetice. Cortegiul suia pe strada răpede que duceă la porta Judiciară pe sub quare cătă â treccc spre â se sui la (Joi— gotlia, o collinát afară din cetate pe culmea quăria se înălţă crucile quellor condamnaţi la mórtea aquésta.

Genevieva observă quö mulţimea, que eră la început atât de neomenos ostilă lui Iisus, incepcâ cu quăt se appropiă de or'a şi de locul suppliciului â se

Cap. XXIII. v. 2S, 29.
Icni, v.30.

mai î mm ui ii şi ă geme assupra sórtei victimei salle. Sventuraţii! începea în adever â pricepe, anse fórte tnrdiu, quo hissand a se da morţii voitorul de bine al quellor scăpătaţi şi mîlmiţi, nu numai quo perdea un apperător, ci prin ruşinat'a lor ingratitudine dâ un e- semplu forte descuragiator şi răciţi inimele pe viitor alle tutui or sufflctelor generóse que 'şi ar mai consacră vegliierilc şi viaţa pentru popolii ingraţi.[1]!

Quând trccuro pe subt bolta porţii Judiciare şi începură a sul collina Calvariului, clina îi era aşa. de răpede în quat adessea Simon Cyrineul eră nevoit de sarcina crucii â mai stă din preună cu Îi sus spre i ă mai resufflâ. Fiiul Măriei perdusse de tot puterile şi se dispera quo nu va puté ajunge pîno în capet pe înălţimea' aridei colline. Şi quat era callea de petrosa, quat de penibile şi tristă! ici şi colo nu se vedea de quat nisce burieni uscate şi spinóse que nu crcsceâ de quat spre â înţepă

1 **O Romanic! nu 'ţi a lipsit nici proconsolii Czarului, nici protectori ca Tibcriu, nici cărturari, farisei şi arcliierei, nici închisorile şi fórrele Snagovului şi Văcărcscilor, tóte le-ai avut şi sufferit de la Erod şi pîno la Iuda, de la Iesle }i ¡pîno la Golgotha, tote lc-ai avut, afaro de popolul Judau. Facă cerul dar, o Romanic, qua să n'aibi sorta Iudcci! Fiă împliniţi a- nii blestemului, aquci anni que căta să viiă dupo trufia şi cruzimile patricienilor, dupo neomenia pretoricnilor, străbunilor tei, începând de la Romulu pîno la Ncron, Calignla şi Commodu, şi pîno în fine la Cante- mir que tc dcttc în mâinile Czarilor. – Strănepoţii fraticidului Cain s'au curăţit prin durere şi travalliu pîno la a şoptea generaţie. Fiă cu- curăţiţi, o Românie, şi fiii tei, aqucsti strănepoţi ai pretoricnilor que sciâ punnc cununa de spini peste capul quellui que de bună voiă se lăs- sâ la înjunghiere, ai pretoricnilor que nu eră do quât puii Biliarilor e- şiţi din banda lui Romulu, şi măriţi cu numele de patricieni que astăzi so degenerări» în ciocoi.**

piciórcle... Cerul se accoperisse de nori grei şi forte deşi, o întunecime

lugubra arunca peste tote objétele un vclu de întristare şi de doliu.

Genevieva cu mirare mai verjii pe înălţimea Calvariului anco alte doe cruci, şi în mirarea sa întrebă pe ore quine din mulţime: que vor mai facce cu aquestea ?

— Aqueste cruci sunt destinate pentru doi tîlhari que au să fia crucificaţi de o data cu Nazareanul, îi respunse qucl întrebat.

— Şi pentru que crucifică pe aqucsti tilhari din preună cu junele învăţător? întrebi» din nuou sclav'a.

Orc-quine de la spate que intru de sine în vorbă respunse:

— Pentru quo domnii farisei, că nisce omeni drepţi şi plini de înţellepciunc şi pietate, au aflat de cuviinţă qua Nazarcanul să fiă însoţit pîno la morte de nisce assemenca miserabili cu quari ellu se adună în viaţa sa.

Genevieva se uitb înapoi şi recunnoscii cu liorrdre pe unul din quci doi emissari.

— O omeni crudi şi cumpliţi! cugeti» în sine sclava. Cum află ei midlóce ă insultă pino şi resufflarea quea dupo urmă a victimei lor, pîno şi ensusi memoria martyrului dupo mdrte!

Quănd soldaţii romani ajunseră pe culmea Calvariului din preună cu lisus urmat de mulţimea attrislată şi tăcută acum, precum şi de cărturarul Hameii, de bancliierul Ionii şi de areliiereul Caiafa que nu'l lăssă dupo urmă setoşi de â vedii pîno în capăt agonia martyrului, Genevieva veijii acolo şi pe quci doi tîlhari destinaţi pentru suppliciu, legaţi şi încon-

giuraţi de gardieni. Eră vineţi de recela morţii, sveu-

turaţii! şi asteptii sórt'a que li se appropiâ cu terróre amectecată de o turbare fJiro putere.

La un scnum que făcii centurionul roman ear- neficii scóssero şi dettero jos quelle doc cruci plántate ; apoi appucánd pe condamnaţi, que se desbăteă în ţipete şi blesteme, îi despuiaro de vestminte şi îi întinseră cu forţa pe cruci. Apoi, acolo unde soldaţii îi ţinea întinşi, carneficii armaţi de nisce ciocane mari şi forte grelle şi de nisce piróne lungi, începură a'i pironi pe cruce de mâini şi de picióre. Dis- graţiaţii, striga, tipii şi urla în durerea lor în quat răsună văile. Prin aquea rafinare de barbarie voiau să facă pe lisus a fi martor vedend cu ochii sei sór- la que îl aştepta. Blândul şi bunul martyr la vederea suppliciului aquellor disgraţiaţi nu'şi putea ţinne lácremele de compătimire, îndată anse îşi accoperl fa9a cu mâinile qua să nu mai vă dă aquel spectacol.

Crucile cu amendoi tîlharii se înălţare apoi la locul lor: ei mugiţi ca taurii şi se sgîrcia pe densele; iar carneficii de jos şi quei que le ajuta bătea petre şi pene spre ă înţepeni crucile que se cletena la convulsiile suppliciaţilor.

— Haide acum şi tu Nazareene, disse unul din carnefici lui lisus, appropiiandu-se de densul, fiind într'o mană maiul seu de ciocan şi în queea- baltă quâ- te-va piróne lungi. ITaide mai currend. Au doră şi cu tine a se ne punem puterile ca cu questi-l-alţi doi que'mi ţipă pe urechi?

— N'ati de que tipa, adausse quel-l-alt car- nefice, quo, uite, quat de minune stau pe cruce: cu bravele întinse întocmai cá un omu que se întinde

quand se scolă dupo somnul...

lisus nu (Jisse nimicii, ci îndată începù à se decbrăcă şi sc dusse singur à sc punne pe instrumentul suppliciului ; îşi întinse mâinile pe cruce şi îşi ar- dico către ceru ochii anco îmmuiaţi de lácremele (pie versasse pentru (pici crucificaţi deja.

Genevieva vedii attunci pe amendoi carneficii îngenuchiAnd de amendoc părţile martyrului, appucAnd în mâini maicle (le ciocane şi pirónele lungi... Sclava încliisse ochii... anse nu putîi scăpa de à audi lo- viturele surde alic ciocanelor que băleă pilónele în carne vie unde quoi doi tîlhari nu încetă din răgusi- tele lor ţipete... Sunetul hătăturelor ciocanului în- cetô... Genevieva deschisse ochii; crucea pe quarc pironisseró pe Fiiul Măriei eră şi ardicată în mirjlo- cul qucllor doi crucificaţi.

Iisus, cu fruntea corunată de spini, cu lungii şi hlondii lui peri căduţi pe umeri şi lipiţi dc temple de o sud ore mestecată cu stinge, cu fa şa palidă şi plină de o blândeţe cercscă, cu buzele vinete, pare quo îşi dă rcsufflarea sub greutatea corpului săli spAn- durat dc ambele mâini pironite, susţinut, spre adaus- sul durerei, de picióre assemcnca pironite. SAngcle că nisce funde curgea din mâini şi din piciórc, muşchii şi cărnile braşclor şi piciórclor sc batea şi tremură, iar genuchii i se lovit» dc ascuţimea durerilor.

Attunci Genevieva audi vocea agonisantă a u- nuia (lin tîlhari :

— Nazareenc, Nazareene! ai tot cântat prin lume quo amărîţii vor' fi consolaţi... quo (piei din

' **Luca, Cap XXIV, v. 39— 42.**

urmă vor deveni primari... quo amalaţii au nevoie de medici... unde'ţi sunt promisele? De erai tu Me*

sin, te muntuiai jic tine şi pe noi... – blestamat să fii! —

— Nu'ţi mai tace răutatea nici pe cruce, nebuniile, rjisse quellu-l-alt tîlliar. Que ai cu dreptul aquesta? Noi, de pătimim este dupo dreptate, dupo faptele ndstre; iar ellu, nici un rău n'a făcut. – „D6- „mnc!" adausse tîlharul repentit înlorcenduse către Iisus, „addu'ţi a minte de mine quând vei veni întru „împărăţia ta!'"

Anse nu eră numai tîlharul turbat şi înnebunit, pdte, de durere que insultă Blândcţei crucificate pîno în ora de pe urmă, ci, queca que este mai ne- omenos, mai horribil şi mai de necrezut e quo en- suşi arcbiereul, capul religiei, cărturarul Barucli que cunnosccă si esplică legile, complici cu banchierul Ionă, cu minţile întregi întrecea la rentate pe tîlharul înnebunit. Crudimea şi batjocura aquestora nu se pote nici imagină; numai omenii din assemenea caste din toţi timpii şi din tdtc locurile potu fi capabili de assemenea neomenii. Aiujiţi pe arcbiereul Caiafa:

— U! ha! Iisuse Nazareene, Iisusc Mesio, Iisusc Mântuitorul lumii ! cum de n'ai sciut că un profet ă'ţi prevede sorta que meriţi?... Quella que te pusseşi ă mântui pe alţii, cum de nu te mântui pe tine acum?

— Mi te (Jiceai fiiiu al lui Dumnerjeu, fiiule de teslar, adăugă banchierul Ionă, ia dă-mi-te jos de pe cruce, şi vom crede numai de quât în cerăsca ta putere. Nu 'ţi querem de quât numai minunea a- quăsta, să te ve<Ju! dă-te numai jos, fiiu de Dumne-

' **Luca, Cap XXIV, v. 39—42.**

— cjeu que esti tu. Alisé, dupo semne, se vede quö preferi mai bine să stai cocoţat pe lemnul aquesta întocmai ca o passere de nopte jic porta unei case deşerte... Voica é la tine că la un rege que eşti. Să scii anse quo dupo gustul que ai avut omenii te vor numV ncappărat Iisus crucificatul, »şi nici o dini— oră Iisus fiiul lui Dumneijeu.

— Numai cu Dumneijeu vorbiai. adăugă şi cărturarul Baruch, şi te culcai pe urecbiea aqucea sperând în ajutorul lui – Par' quo Dumneijeu s'ar uită la spânzuraţi ca tine. —■ Cbiamă'l, deli! acum în a- jutorul teu. Daqua ellu te protege, daqua esci fiiu cu adevărat al lui, de que nu tuni d'acolo de unde esci assupra nostră? de que nu faci să se schimbe bírna asta de cruce îiitr'un rugu de rose de unde să mi'ţi iei sborul către ceruri ? – U! ba! fiiu de Dumneijeu que eşti tu!

Uctele şi batjocurile soldaţilor romani se adăugiâ pe întrecute pc lúngö ultragcle aqucstor farisei fără rărunchi şi fără cuget.

— – Am uitat, disserö unii din soldaţi, să dăm regelui Judanilor ă închină o băutură în sănătatea armatelor salle triumfătore.

îndată addussero attunci oşgehşi fiere, în quare îmmuiaro un burete, şi puindu'l în punta unei lance, îl în ăl ţară pîno la buzele martyrului uscate de setea agoniei.

— Să trăăscă regele Judanilor, şi demnii lui suppuşi! strigare mai mulţi de o dată. – U! ha!

Iisus, ardicb ochii la ceru, şi iar adausse aquea sublimă şi divină rugă de iertare:

„— Părinte! iartă-le lor, quö nu sciu que „facu.“

Apoi Genevieva îi vătjit toţi membrii făcend un forţu neexprimabil. Iisus se nevoia a’şi ardică capul către ceru... O ultimă lucire de blândeţe şi de mărime c eres că îi lumini» căutătura, un surrîs divin îi încreţi buzele, scóse attunoi un ţipăt que mai mult semăna nisce note de o cântare durerosă:

„— Părinte! eato suftletul meu în mâinile talie![a]

Capul ii căţh'i din nuou assupra pcplului. Voitorul de bine al qucllor împilaţi şi desmoşteniţi ince- tasse de ă mai vieţui!...

Genevieva îngcnuchio vărsând lácremele de quarc i se înnecasse inima pîno aqul.

În momentul aquella aiujl din apoi pe órequine strigând:

— Etö sclava fugitivă! Eram sigur quö o voiu aflâ în urmele blestematului aquesta de Nazarean quare îşi aflo în fine queea que a căutat. Puneţi mâna pe densa şi o legaţi bine. O! de astă dată vă vedă ea que vâ să dică adevărată pedăpsă!

Genevieva se întorse şi vătju pe domnul său Gremion.

— Acum pociu muri şi eu, cjisse ea, daqua muri aquella que promissesse ă rumpe fórrele sclavilor...

Genevieva fit luată de acolo. Que s’a mai întemplat în urma ei pe Golgotlia nu cunnóscc . . .

Genevieva, eu tóté quö a sufferit quelle mai crude şi mai neomenóse chinuri din partea domnului

seu Gremion, fra mult mai în vîrstă decît el, pentru quo ca a scris în urmă aquestă istoric pentru bărbatu-seu Fcrgan.

Dupo (pic a descris ast*fel quăte a sciut şi a ve<Jut cu ochii sei despre viâţa şi mortea junelui învăţător din Nazarcth, ar' crede forte temerariu din parte'şi ă cuteză să descrie şi quăte i s'au întâmplat ci din (Jioa durerosă quănd a ve<Jut dându'şi suffletul pe cruce voitorul de bine al quellor amărîţi cu inima, al sclavilor, al tutulor quellor împilaţi şi desmoşteniţi. Gc- nevieva (Jicc numai qub luănd eseni])lu de la' resig- naţia lui Iisus, sufterl cu paţienţă eriujimile domnului Gremion pentru afteeţia (juc avea către ddnin'a sa Aurelia, suppuindu-se la tote, purtând tdte greutăţile şi chinurile, numai qua să nu se desparţă de densa. Prin urmare a remas sclavă a sdşei lui Gremion în tot timpul de doi anni quăt a şedut aquăsta în Iudeea.

Traducătorul aquestei scrieri se arrestă cu traducerea apprope de capotul aqucstui mare şi important episod al mysterelor Popolilor, şi urmihjă nara- ţia Genevievei nu tocmai aşa cum o arată autorul frances, ci din sorginţi tot de unde s'a adăpat aquest autor face ă eşl adevăruri, şi preface în favorea cau- sci şi onorii umanităţii quelle quăte Genevieva mai a- rată quo s'au întemplat dupo mortea lui Iisus.

„Dupo trei luni de închisore şi chinuri cum- plite que avii ă sufterl sclava domnului Gremion, quănd fii iaro addusă în casă spre serviţiu Aureliei,

[1] **Luca, Cap. XXIV, v. 10.**

intere- săndu-se ă află quelle que s'au mai întemplat dupo rndrtea quellui que 'şi a dat viaţa spre ă mântui pe quei din sclavie, se încredinţb quo unul din senatori a nume Iosef que locuia în Arimatea şi discepol pe

ascuns al lui Iisus, fiind omu avut şi cu mare reputaţie între farisei, unindu-se cu alt senator a nume Nicodemu, s'au dus la Pilat şi au querut corpul mar- tyrului spre â'l îmmormentâ dupo cuviinţă şi dupo (latinele Iudeilor. Accordandu-li-se quererea de la Pilat, veniro la îmmormentare mai multe femei din Galileea între quare se află şi Maria, muma lui Ia- cob, unuia din discepoli, precum şi Magdalena, Ioan- na, amica Aureliei nu putu să nu ia parte la aqud- stă datorie pietdsa.[1]

„Ânse, depunerea în mormânt fiind precipitată pentru quo eră vineri spre seră qua să nu appuce sambăt'a, şi neavend timpu ă cumpera myrele sau pro- fumele necessarii la quâte mai quere un mort în Israel la despărţirea sa de quei vii, a treia (Ji que e- ste dupo sâmbătă, în revărsatul diorilor forte de 116- pte, aqucllea şi femei, între quare Ioanna şi Magdalena era quelle mai devote, se şl află la mormânt, aducând aromele şi myrul spre ă versa peste corpul domnului lor.

„Magdalena, iuţindu'şi paşii, ajunse quea mai enteiu la mormânt... Petra que fussesse pusă d'as- supra eră resturnată, mormântul era deşert şi numai linşoliurile se vedea dăcend.

„— Au luat pe Domnul meu! sfrigo Magdalena cu durere către sdşele salle que se appropiâ şi elle. – Vai! nici dupo morte 1111 încete<jă persecuţia.

„— Şi aqudsta qua să nu putem 'i adducce nici tributul quel dupo urmă! esclamaro quelle-l-alte femei desolate şi pline de lacreme.

[1] **Luca, Cap. XXIV, v. 10.**

„Una dintr'ensele alergo la Petru şi la loan ; le delte de scirc despre neomenia que credea quo s'a commis. Quei doi disccpoli se scularo şi veniro îndată spre A se încredinţa şi ei despre aquea profanare. Petru intro în mormânt şi nu află de qufit linţoliul; apoi intro şi Ioan şi se încrcdinţă assemenea.

„Cuteţlarea de A coinitle o assemenea profa- naţio împlâ de spaimă inima qucllor doi disccpoli, şi se trassero îndată de frica Iudeilor.

„Magdalena într'aquestea se retrăssesse 111 grădină la o parte singură şi plângea neconsolată.

„— Femee! îi disse attunci ore-quine, pentru que plângi? şi pe quine cauţi?

„Magdalena se întdrse speriată şi vedend un bărbat, credii quo ar' ii grădinarul şi îi cjlisse:

„— Au dâră tu **'1** ai luat? Unde **'1** ai pus? aşa le rogu... Lassă-me să'l iau şi să'i dau tributul quel dupo urmă.

„— Mario! adaussc junele aquella.

„Magdalena tresări, inima începu a'i battc; reeunnoscusse vocea Domnului seu; căfjîi în gcnuchi cu capul la păment şi nu mai putu scotte alt cuvânt de quât:

„—• Domne! dandu-se a'i appucA picidrele.

„— Nu te attinge de mine, (Jissc Iisus (quoci ellu ensu'şi era). Nu m'am suit anco la Tatăl meu...

„Iisus dispăru. Magdalena stette uimită şi quâte vefjusse i se părussc un vis. – Alergă spre A dă de scire Ioannei şi quellor-l-alte femei. Credinţa

lor eră ca şi a Magdalenei, quoci spiritul lui Iisus via în inima lor. Din preună tute alergând spre A

[1] **Luca, Cap. XXIV, v. 13—18, fi Marc«, Cap. XVI, v. 12**

spunnc discepolilor, pe drum lc întâmpină Iisus si lc disse:

„— Salutare!...

„Elle căduro în genuelii ă'i cuprinde picidrelc.

„Iisus lc dissc:

„— îmbărbătaţi-vă!... (Atăt nu îi plăccă adoraţia). Duceţi-ve şi spuneţi fraţilor mei ă sc adună în Galilcca, şi acolo mc voiu arătă lor.

„Iisus iar dispăru.

„Femcielc furo quellc d'ăntciu quc annunţaro disccpolilor şi lumii întregi quo qucl quc sparge for- rclc sclavilor, appcrătorul şi fratele desmoşteniţilor, nu pdtc fi suppus morţii:, nici crucea nu '1 pdte ţin- ne pironit, nici mormântul captiv, ci cu mortca distruge porţile d'aramă alic sclavilor, şi quo din morte şi batptesma sângelui învioădă libertatea: ori-quine arc aquăstă credinţă a([uclla trece din morte la viaţă, aquella prepară Împărăţia Dreptăţii şi a lui Dumnezeu, aquella, de e sclavii, devine iiiu şi moştenitor al aquestci împărăţii.

„Femcei suntem datori nascerca şi tot Fcmeei lumea fii datore nuvella nascerii de a doilea învierii, şi rcgcncraţiei Omenirii căduto.

„Iisus s'a arătat disccpolilor săi de trei ori în timpii de patru-deci de (Jille, o dată lui Cleoplia si altuia la satul Emmaus;[1] a doa oră, în Cfalileea la toţi, şi a treia şi ultima oră, iarăşi către toţi la Marca Tiberiadei, de unde apoi suindu-se pe munte, s'a înălţat la ceruri.

„Aquestca Genevieva le-a audit dela Ioanna,

soçia lui Chusa si amica Aureliei ca şi credinţa que se cuvine à avă toţi quaţi sperii la libertate şi la mântuire întrăgă. Ea că fenice şi sclavă nu putîi fi înbărbătală de aquea credinţă tare que (Jiceà quo strămută munţii, quo suppune marea şi străbate acrul, quo appropiă onni de omu, sclavii de sclavu, împilat de împilat, convingêndivi quo prin sacrificiul victei numai potu străbatto la viaţa adevărată şi la libertate. Ea nu pută, ca Ioana şi ea discepolii lui Iisus, să fiă pătrunsă de aquea credinţă tare; quoei reniasse tot sclavă, consolându-se, numai cu speranţa, quo aquea credinţă vii opera o dată minuni.

„Tot ânsô que a veijut cu ochii, şi quarc o descuragia forte amar csto quo după trei luni de la crucificarea lui Iisus, quo esl ca dela închisore, nu mai vădii în Icrusalem şi în totă Iudeea de quât o uitare generală. Nimeni 1111 mai pronunţa nici numele lui Iisus, voitorului de bine al aquestei naţii cădutc a Judanilor, şi al omenirii întregi. Toţi îl ui- lassero, şi 1111 căuta de quât cum să deviiă instrumentele Romanilor, sau à fi în favorea domnilor qucllor vânduţi Coşarului. Discepolii lui numai şi adepţii a- questora, în forte niicu număr, şi persecutaţi de toţi, adora numele lui că nisce cscomunicaţi din templu si din synagogcle Judanilor.

„Adessca Gencvieva îşi (Jiceă.

„— Miserabil popolul que ajunge în starea în quare vedeă quo căijussero Judanii. Aqucstia, 1111 numai n'au appărat pe aquella que venisse spre â'i libera ci ajunseră piuă à qucre mortea lui,

[1] **Luca, Cap. XXIV, v. 13—18, fi Marc«, Cap. XVI, v. 12**

preferând ă mântui pe un tilliar ca Baraba. Ingratitudinea şi ui- area que vedeă Gencvieva o făcea à ’şi perde tot cu-

ragiul, şi â nu mai sperii nici o mântuire pentru po- poli pîno quând ţlacu în aquestă cădere umilitdre.

„Genevieva unesce pe liingo aquâstă scriere que a făcut'o pentru bărbatul seu Fcrgan, sperând quo credinţa Ioannel va trecce într'ensul, şi o mică cruce de argint que i s'a datu de către Ioanna, fcmcea lui Clnisa. Toţi quâţi mai adoră pe Iisus şi doriă ă'i consacră memoria pussesserb ă fabrică nisce cruciuliţe de argint în commemoraţia instrumentului de suppliciu al Fiiului Măriei şi le împărţiă între den- şii şi amicii şi cunnoscuţii lor, dupb que le depuneă mai ânteiu pe Golgotha, la locul unde curssesse sângele aquestui dreptu spre mântuirea quellor desmoş- teniţi. Aqueste cruci se purtă apoi că un semnu al morţii quellci mai terribile la quare se consacră ori- quine que se determină să urmeije doctrina lui Iisus que acum se diceă mai adesea Cliristu, şi să continue fapta lui pentru liberarea şi mântuirea omenirii.

„Purtătorii de cruci se consideră între sine ca nisce osteni şi martyri ai unei lumi noue, preparându-se ă 'şi vinde cămaşa apre ă 'şi pute cumpără sabie, şi spre a conquistă împărăţia Dreptăţii, que nu puteă ii promisă de quât de adevăratul Fiiu al lui Dumnefjeu.

„Aqueste doctrine, furo adduse în Roma mai ânteiu şi în Gallii de femei că Aurelia şi de sclavi ai Romanilor que se aflassero în Iudeea."

BIBL
I UNIVERS! ! A|a
l -l A f? X -

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

[1] De la Marcu, C. XII, v. 32.
[1] Mathciu, C. XIX, v. 27.[1]
[7] It. C. XIX, v. 29.
[1] Mathciu, C, X, v. 31—37. Luca, C. XIII, v. 49, 50.
[4] DupQ Ioan. Cap. XVIII, v. 11.
[1] Mathciu Cap. XXVI, v. 70. [4]Iilcm v. 71
si 72.